

Representantskapets medlemmer
 Styrets medlemmer og fast møtende varamedlemmer
 Kontrollkomiteens medlemmer
 Ekstern revisor
 Intern revisor

Deres ref.

Vår ref.

Trondheim,
 22. februar 2012

Ettersendelse av vedlegg ifm:

Innkalling til møte i representantskapet 06. mars 2012 kl. 14.00

Det vises til innkalling datert 14. februar 2012 ifm møte i representantskapet i SpareBank 1 SMN

tirsdag 06. mars 2012 - kl 14.00

i bankens lokaler i Søndregt 4, Trondheim.

Det vil bli enkel servering i forkant av møtet. I etterkant av dette blir det en kort pause før 2. gangs behandling av emisjonen. Det vises til separat innkalling til dette møtet.

Til behandling foreligger følgende saker:

- SAK 1** **Åpning av møtet ved representantskapets leder**
- SAK 2** **Opprette fortegnelse over representanter som møter**
- SAK 3** **Valg av to personer til å undertegne protokollen sammen med møteleder**
- SAK 4** **Godkjennelse av møteinnkalling og dagsorden**
- SAK 5** **Styret og konsernsjefen orienterer**
- SAK 6** **Fastsettelse av endelig regnskap for 2011**

Årsregnskap, tilleggsopplysninger til resultatregnskap og balanse, herunder styrets forslag til disponering av årsoverskuddet for 2011 og forslag om overføring av midler til Sparebankstiftelsen SpareBank 1 SMN.

- Resultatregnskap 2011 (*vedlegg 6-1*)
- Styrets årsberetning (*vedlegg 6-2*)
- Redegjørelse fra konsernsjefen (*vedlegg 6-3*)
- Ledende ansattes betingelser (*vedlegg 6-4*)
- Behandling av redegjørelse for foretaksstyring (*vedlegg 6-5*)
- Revisjonsberetning (*vedlegg 6-6*)
- Kontrollkomiteens melding (*vedlegg 6-7*)

- SAK 7 Revisjonshonorar 2011**
Revisors anmodning om revisjonshonorar 2011 (*vedlegg 7-1*).
- SAK 8 Kontrollkomiteens årsrapport 2011**
Kontrollkomiteens årsrapport 2011 (*vedlegg 8-1*).
- SAK 9 Erverv og pant i egne egenkapitalbevis**
Styrets begrunnelse og forslag til vedtak ble utsendt med innkalling datert 14. februar 2012.
- SAK 10 Emisjon og endring av pålydende på SpareBank 1 SMNs egenkapitalbevis.**

1. gangs behandling

Styrets begrunnelse og forslag til vedtak ble utsendt med innkalling datert 14. februar 2012 (*vedlegg 10-1*)

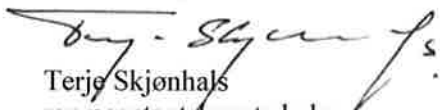
Egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN

SpareBank 1 SMN har per dagen for denne innkalling utstedt 94.930.286 egenkapitalbevis. Representantskapet har 43 faste medlemmer som hver har én stemme.

Saksdokumenter og forslag til beslutninger

Denne innkallingen og andre saksdokumenter er gjort tilgjengelige på www.smn.no senest den 21. dagen før dagen for representantskapsmøtet, med unntak for saksunderlag i sak 6, 7 og 8 ”Fastsettelse av endelig regnskap for 2011, revisjonshonorar 2011 og kontrollkomiteens årsrapport 2011” som med denne ettersendelse gjøres tilgjengelig senest den 8. dagen før dagen for representantskapsmøtet.

Med vennlig hilsen

Terje Skjønhaug
representantskapets leder

SAK 6

Fastsettelse av endelig regnskap for Møte den: 06.03.2012
2011

Til Representantskapet

Sammen drag:

Vedlagt (vedlegg 6-1) oversendes årsregnskap for 2011 med vedlegg.

På konsernbasis utgjør årsoverskuddet 1.024 mill. kroner. For morbanken utgjør årsoverskuddet 820 mill. kroner.

Det er morbankens resultat etter endring i fond for urealiserte gevinster som disponeres. Endring i fond for urealiserte gevinster reduserte årsoverskuddet til disponering med 27 mill. kroner, og beløp til disponering ble med dette 795 mill. kroner.

I tilknytning til årsoppgjøret foreslår styret at årets overskudd disponeres slik:

Utbytte på egenkapitalbevis (2,0 kroner per bevis)	190 mill. kroner
Overført til utjevningsfond	297 mill. kroner
Overført til grunnfondskapitalen	268 mill. kroner
Avsatt til gaver til allmennyttige formål	40 mill. kroner

Styrets forslag til disponering av årsoverskuddet er i samsvar med bankens gjeldende utbyttepolitikk.

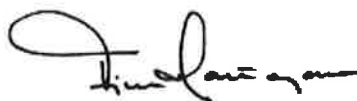
Vedlagt følger:

- Styrets årsberetning, vedlegg 6-2
- Redegjørelse fra konsernsjefen, vedlegg 6-3
- Ledende ansattes betingelser, vedlegg 6-4
- Behandling av redegjørelse for foretaksstyring, vedlegg 6-5
- Revisjonsberetning, vedlegg 6-6
- Kontrollkomiteens melding, vedlegg 6-7

Trondheim 14. februar 2012

Per Axel Koch
styrets leder

Finn Haugan
konsernsjef

Forslag til vedtak:

Styret inviterer representantskapet til å fatte følgende vedtak:

Det fremlagte årsregnskapet med tilleggsopplysninger fastsettes som bankens årsregnskap for 2011.

Representantskapet vedtar at årsoverskuddet disponeres som følger;

<i>Utbytte på egenkapitalbevis (2,0 kroner per bevis)</i>	<i>190 mill. kroner</i>
<i>Overført til utjevningsfond</i>	<i>297 mill. kroner</i>
<i>Overført til grunnfondskapitalen</i>	<i>268 mill. kroner</i>
<i>Avsatt til gaver til allmennyttige formål</i>	<i>40 mill. kroner</i>

Representantskapet vedtar i samsvar med styrets anbefaling at SpareBank 1 SMN gir konsernbidrag med til sammen 251.718.676,- kroner.

Styret gis fullmakt til disponering av det beløp som er avsatt til allmennyttige formål.

Styrets årsberetning, orientering om ledende ansattes betingelser, revisjonsberetning, kontrollkomiteens melding og redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse ble tatt til etterretning.

Representantskapet vedtar at 110 mill. kroner fra tidligere års avsetninger av gaver til allmennyttige formål overføres til Sparebankstiftelsen SpareBank 1 SMN.

Vedlegg til SAK 6 - Fastsettelse av endelig regnskap for 2011

Tittel: Resultatregnskap 2011

Vedlegg nr.: 6-1

Resultatregnskap

Morbank				Konsern				
2009	2010	2011	(mill. kr)	Noter	2011	2010	2009	
3.314	3.226	3.713	Renteinntekter	5,6	3.780	3.315	3.416	
2.142	2.110	2.502	Rentekostnader	5,6	2.499	2.105	2.137	
1.172	1.116	1.211	Netto renteinntekter		1.281	1.210	1.279	
524	573	544	Provisjonsinntekter	5,7	778	766	706	
78	74	75	Provisjonskostnader	5,7	83	81	84	
17	24	39	Andre driftsinntekter	5,7	224	170	134	
463	524	508	Netto provisjons- og andre inntekter		919	855	756	
163	191	260	Utbytte	8,37	36	43	6	
-	-	-	Netto resultat fra eierinteresser	8,24	290	249	349	
294	221	177	Netto resultat fra andre finansielle investeringer	8	262	197	287	
457	411	437	Netto resultat fra finansielle eiendeler		588	490	642	
2.092	2.051	2.156	Sum inntekter		2.789	2.555	2.677	
536	376	528	Personalkostnader	9,10,33	810	583	725	
453	449	560	Andre driftskostnader	10,27	672	557	528	
988	825	1.089	Sum driftskostnader		1.482	1.140	1.253	
1.104	1.226	1.068	Resultat før tap		1.306	1.414	1.424	
254	108	12	Tap på utlån og garantier	15	27	132	277	
850	1.118	1.055	Resultat før skatt		1.279	1.282	1.147	
180	235	235	Skattekostnad	11	255	260	210	
669	882	820	Resultat for regnskapsåret		1.024	1.022	937	
			Majoritetsandel av regnskapsårets resultat		1.016	1.017	931	
			Minoritetsandel av regnskapsårets resultat		8	5	6	
			Resultat per egenkapitalbevis		6,61	6,43	6,73	
			Utvannet resultat per egenkapitalbevis		6,56	6,40	6,69	

Utvidet resultatregnskap etter IAS 1

2009	2010	2011	(mill. kr)	2011	2010	2009
669	882	820	Resultat for regnskapsåret	1.024	1.022	937
-	-	-	Endring i virkelig verdi for invest. hold for salg	-6	7	-
-	-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-19	-29	16
-	-	-	Sum resultatposter ført mot egenkapitalen	-25	-22	16
669	882	820	Totalresultat for regnskapsåret	999	1.000	953
			Majoritetsandel av totalresultat for regnskapsåret	991	994	947
			Minoritetsandel av totalresultat for regnskapsåret	8	5	6

Balanse

Morbank			(mill. kr)	Noter	Konsern		
2009	2010	2011			2011	2010	2009
EIENDELER							
1.107	2.112	1.519	Kontanter og fordringer på sentralbanker		1.519	2.112	1.107
2.477	2.894	5.033	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	12,23	2.557	420	153
59.304	67.443	70.793	Brutto utlån til og fordringer på kunder	13,14,16,18,23	73.105	69.847	61.782
-193	-186	-151	- Individuelle nedskrivninger	13,15	-172	-222	-219
-273	-273	-273	- Nedskrivninger på grupper av utlån	13,15	-290	-290	-289
58.838	66.983	70.369	Netto utlån til og fordringer på kunder		72.643	69.336	61.275
14.751	17.036	12.918	Sertifikater, obligasjoner og rentefond	19,22,23	12.918	16.980	14.727
1.150	1.825	3.698	Finansielle derivater	20,22,23	3.697	1.825	1.149
563	625	546	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	21,22,23	611	618	505
1.914	2.156	2.822	Investering i eierinteresser	24,25,26,37	4.259	3.526	2.921
858	969	1.203	Investering i konsernselskaper	24,26	-	-	-
136	131	151	Eiendom, anlegg og utstyr	27	1.109	1.027	819
447	447	447	Goodwill	28	471	460	460
820	1.213	991	Andre eiendeler	29,33	1.670	1.696	1.393
83.060	96.390	99.697	Sum eiendeler	17,38,40,41	101.455	97.997	84.509
GJELD							
6.992	8.743	6.232	Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	12,23	6.232	8.743	6.992
4.318	4.318	2.886	Innlån bytteordningen med staten	23	2.886	4.318	4.318
37.382	43.028	48.114	Innskudd fra og gjeld til kunder	23,30	47.871	42.786	37.227
23.358	27.941	28.148	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	22,23,31	28.148	27.941	23.358
712	1.684	3.158	Finansielle derivater	20,22,23	3.158	1.684	712
1.346	1.337	1.544	Annen gjeld og balanseført forpliktelse	32,33	2.122	1.922	1.843
3.875	2.758	2.690	Ansvarlig lånekapital	22,23,34	2.690	2.758	3.875
77.984	89.809	92.773	Sum gjeld	38,39	93.107	90.152	78.326
EGENKAPITAL							
1.736	2.373	2.373	Eierandelskapital	36	2.373	2.373	1.736
-2	-0	-0	Beholdning av egne egenkapitalbevis	36	-0	-0	-2
-	182	183	Overkursfond		183	182	-
877	1.159	1.457	Utjevningfond		1.457	1.159	877
174	285	190	Avsatt utbytte		190	285	174
27	192	40	Avsatt til gaver		40	192	27
2.155	2.345	2.611	Grunnfondskapital		2.611	2.345	2.155
110	45	70	Fond for urealiserte gevinster		85	66	124
-	-	-	Annen egenkapital		1.274	1.147	1.052
-	-	-	Minoritetsinteresser		135	97	42
5.076	6.581	6.924	Sum egenkapital	35,37	8.348	7.846	6.183
83.060	96.390	99.697	Sum gjeld og egenkapital	40,41	101.455	97.997	84.509

Trondheim, 20. februar 2012
Styret i SpareBank 1 SMN

Per Axel Koch
Styrets leder

Eli Arnstad
Nestleder

Paul E. Hjelm-Hansen

Aud Skrudland

Bård Benum

Kjell Bjordal

Arnhild Holstad

Venche Johnsen
Ansattrepresentant

Finn Haugan
Konsernsjef

Endring i egenkapital

Morbank

(mill. kr)	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital				Sum egenkapital
	Eierandelskapital	Overkursfond	Grunnfondskapital	Utjevningss-fond/utbytte	Gaver	Fond for urealiserte gevinster	
Egenkapital per 01.01.2009	1.445	236	1.899	884	178	59	4.700
Periodens resultat	-	-	243	348	27	51	669
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-	-
Totalresultat for perioden	-	-	243	348	27	51	669
Transaksjoner med eierne							
Fondsemissjon	289	-236	-	-53	-	-	0
Utbetalt utbytte for 2008	-	-	-	-116	-	-	-116
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-178	-	-178
Kjøp av egenkapitalbevis	-0	-	-	-	-	-	0
Korreksjon av tidligere års disponeringer	-	-	13	-13	-	-	-
Sum transaksjoner med eierne	289	-236	13	-182	-178	-	-294
Egenkapital per 31.12.2009	1.734	0	2.155	1.050	27	110	5.076
Egenkapital per 01.01.2010	1.734	0	2.155	1.050	27	110	5.076
Periodens resultat	-	-	189	566	192	-65	882
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-	-
Totalresultat for perioden	-	-	189	566	192	-65	882
Transaksjoner med eierne							
Utbetalt utbytte for 2009	-	-	-	-174	-	-	-174
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-27	-	-27
Fortrinnsrettsemissjon	624	178	-	-	-	-	803
Ansatteemissjon	13	4	-	-	-	-	17
Kjøp og salg av egne egenkapitalbevis	2	-	-	2	-	-	4
Egenkapital per 31.12.2010	2.373	182	2.345	1.444	192	45	6.581
Egenkapital per 01.01.2011	2.373	182	2.345	1.444	192	45	6.581
Periodens resultat	-	-	268	487	40	25	820
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-	0

Totalresultat for perioden	-	-	268	487	40	25	820
Transaksjoner med eierne							
Utbetalt utbytte for 2010	-	-	-	-285	-	-	-285
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-192	-	-192
Emisjon	1	0	-1	-	-	-	-
Sum transaksjoner med eierne	1	0	-1	-285	-192	-	-476
Egenkapital per 31.12.2011	2.373	183	2.611	1.647	40	70	6.924

Konsern

(mill. kr)	Majoritetsandel								Sum egenkapital
	Innskutt egenkapital				Opptjent egenkapital				
	Eierandels- kapital	Overkurs- fond	Grunnfonds- kapital	Utjevnings- fond/utbytte	Gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Minoritets- andel	
Egenkapital per 01.01.2009	1.445	236	1.899	884	178	73	768	36	5.518
Periodens resultat	-	-	243	348	27	51	262	6	937
Utvidede resultatposter									
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	16	-	16
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-	16	-	16
Totalresultat for perioden	-	-	243	348	27	51	278	6	953
Transaksjoner med eierne									
Fondsemissjon	289	-236	-	-53	-	-	-	-	0
Utbetalt utbytte for 2008	-	-	-	-116	-	-	-	-	-116
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-178	-	-	-	-178
Kjøp av egenkapitalbevis	-0	-	-	-	-	-	-	-	-0
Direkte egenkapitalføringer	-	-	-	-	-	-	6	-	6
Korreksjon av tidligere års disponeringer	-	-	13	-13	-	-	-	-	-
Egenkapital per 31.12.2009	1.734	-0	2.155	1.050	27	124	1.052	42	6.183
Egenkapital per 01.01.2010	1.734	-0	2.155	1.050	27	124	1.052	42	6.183
Periodens resultat	-	-	189	566	192	-65	134	5	1.022
Utvidede resultatposter									
Endring i virkelig verdi for invest. holdt for salg	-	-	-	-	-	7	-	-	7
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-29	-	-29
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	7	-29	-	-22
Totalresultat for perioden	-	-	189	566	192	-58	105	5	1.000

Transaksjoner med eierne									
Utbetalt utbytte for 2009	-	-	-	-174	-	-	-	-	-174
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-27	-	-	-	-27
Fortrinnsrettsemisjon	624	178	-	-	-	-	-	-	803
Ansatteemisjon	13	4	-	-	-	-	-	-	17
Kjøp og salg av egne egenkapitalbevis	2	-	-	2	-	-	-	-	4
Direkte egenkapitalføringer	-	-	-	-	-	-	-10	-	-10
Endring minoritetsinteresser	-	-	-	-	-	-	-	50	50
Egenkapital per 31.12.2010	2.373	182	2.345	1.444	192	66	1.147	97	7.845
Egenkapital per 01.01.2011	2.373	182	2.345	1.444	192	66	1.147	97	7.845
Periodens resultat	-	-	268	487	40	25	196	8	1.024
Utvidede resultatposter									
Endring i virkelig verdi for invest. holdt for salg	-	-	-	-	-	-6	-	-	-6
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-19	-	-19
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-6	-19	-	-25
Totalresultat for perioden	-	-	268	487	40	19	177	8	999
Transaksjoner med eierne									
Utbetalt utbytte for 2010	-	-	-	-285	-	-	-	-	-285
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-192	-	-	-	-192
Direkte egenkapitalføringer	-	-	-	-	-	-	-50	-	-50
Endring minoritetsinteresser	-	-	-	-	-	-	-	30	30
Emisjon	1	0	-1	-	-	-	-	-	-
Egenkapital per 31.12.2011	2.373	183	2.611	1.647	40	85	1.274	135	8.348

Kontantstrømoppstilling

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011	(i mill. kroner)	2011	2010	2009
669	882	820	Periodens resultat etter skatt	1.024	1.022	937
44	31	38	Av- og nedskrivninger	88	47	51
254	108	12	Tap på utlån/garantier	27	132	277
968	1.022	870	Tilført fra årets virksomhet	1.140	1.201	1.266
2.318	-1.032	-1.656	Reduksjon/(økning) øvrige fordringer	-1.851	-959	2.164
-534	981	1.687	Økning/(reduksjon) annen kortsiktig gjeld	1.679	1.013	-364
1.956	-8.254	-3.398	Reduksjon/(økning) utlån	-3.335	-8.193	2.004
-38	-417	-2.139	Reduksjon/(økning) utlån kredittinstitusjoner	-2.137	-267	122
1.990	5.646	5.086	Økning/(reduksjon) innskudd kunder	5.086	5.558	1.947
2.310	1.751	-3.944	Økning/(reduksjon) innskudd kredittinst.	-3.944	1.751	2.310
-6.260	-2.285	4.118	Reduksjon/(økning) sertifikater og obligasjoner	4.062	-2.252	-6.236
2.711	-2.587	624	A) Netto likviditetsendring fra virksomhet	699	-2.148	3.214
-56	-107	-59	Investering i varige driftsmidler	-184	-265	-391
12		1	Innbetalinger fra salg av bygninger/driftsmidler	2	2	12
-783	-353	-900	Reduksjon/(økning) tilknyttede- og/konsernselskaper	-734	-605	-984
-59	-37	79	Reduksjon/(økning) aksjer og eierinteresser	7	-87	-46
-886	-497	-879	B) Netto likviditetsendring investeringer	-909	-955	-1.410
-531	133	-68	Økning/(reduksjon) i ansvarlig lånekapital	-68	133	-531
1.250	-1.250	-	Statens finansfond	-	-1.250	1.250
0	823	-	Innbetalinger knyttet til egenkapitalbevis	-	823	0
-116	-173	-285	Utbetalt utbytte	-285	-173	-116
-178	-27	-192	Besluttet gaveutdeling	-192	-27	-178
-	-	-	Korrigerer EK	-45	19	21
-5.416	4.583	207	Økning/(reduksjon) annen langsiktig gjeld	207	4.583	-5.416
-4.990	4.089	-338	C) Netto likviditetsendringer finansiering	-383	4.107	-4.970
-3.166	1.005	-593	A) + B) + C) Netto endringer i likvider i året	-593	1.005	-3.166
4.273	1.107	2.112	Likviditetsbeholdning per 01.01	2.112	1.107	4.273
1.107	2.112	1.519	Likviditetsbeholdning per utgangen av kvartalet	1.519	2.112	1.107
3.166	-1.005	593	Endring	593	-1.005	3.166

Noter til regnskapet

Innholdsfortegnelse

Note 1 - Generell informasjon	2
Note 2 - Regnskapsprinsipper IFRS	3
Note 3 - Risikoforhold	10
Note 4 - Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper	13
Note 5 - Segmentinformasjon	15
Note 6 - Netto renteinntekter	18
Note 7 - Netto provisjons- og andre inntekter	19
Note 8 - Netto resultat fra finansielle eiendeler	20
Note 9 - Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte	21
Note 10 - Andre driftskostnader	25
Note 11 - Skatt	26
Note 12 - Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld	29
Note 13 - Utlån til og fordringer på kunder	30
Note 14 - Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne engasjement	35
Note 15 - Tap på utlån og garantier	36
Note 16 - Kreditteksponering for hver interne risikorating	39
Note 17 - Maksimal kreditteksponering	41
Note 18 - Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler	43
Note 19 - Sertifikater og obligasjoner	46
Note 20 - Finansielle derivater	48
Note 21 - Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	49
Note 22 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	51
Note 23 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter	53
Note 24 - Investering i eierinteresser	55
Note 25 - Oppkjøp av virksomheter/virksomhetssammenslutning	61
Note 26 - Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper	62
Note 27 - Eiendom, anlegg og utstyr	63
Note 28 - Goodwill	65
Note 29 - Andre eiendeler	66
Note 30 - Innskudd fra og gjeld til kunder	67
Note 31 - Gjeld ved utstedelse av verdipapirer	68
Note 32 - Annen gjeld og forpliktelse	70
Note 33 - Pensjon	72
Note 34 - Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	75
Note 35 - Kapitaldekning og kapitalstyring	77
Note 36 - Eierandelskapital- og eierstruktur	79
Note 37 - Utbytte/konsernbidrag fra datterselskaper	81
Note 38 - Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser	82
Note 39 - Likviditetsrisiko	84
Note 40 - Markedsrisiko knyttet til renterisiko	86
Note 41 - Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering	87
Note 42 - Hendelser etter balansedagen	88

Note 1 - Generell informasjon

Beskrivelse av virksomheten

Se virksomhetsbeskrivelse presentert i årsrapporten.

Konsernet SpareBank1 SMN

SpareBank 1 SMN har sitt hovedkontor i Trondheim, Søndre gate 4. Bankens markedsområder er i hovedsak Trøndelag og Nordvestlandet.

Fra februar 2008 til oktober 2010 har banken hatt midlertidig hovedkontor på Rosten i Trondheim, i forbindelse med etablering av nytt hovedkontor i Søndre gate.

Konsernregnskapet for 2011 ble godkjent av styret 20. februar 2012.

Note 2 - Regnskapsprinsipper IFRS

Grunnlaget for utarbeidelse av det konsoliderte årsregnskapet

Konsernregnskapet 2011 for SpareBank 1 SMN er satt opp i overensstemmelse med Internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som er gjort gjeldende i Norge. Dette omfatter også tolkninger fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC) og dens forgjenger, Den faste tolkningskomité (SIC). Målegrunnlaget for konsernregnskapet er historisk kost med de unntak som er beskrevet nedenfor. Regnskapet er avlagt basert på IFRS standarder og fortolkninger obligatoriske for årsregnskap som avlegges per 31. desember 2011.

Implementerte regnskapsstandarder og andre relevante endringer i regelverk i 2011

Fra 1. januar 2011 har konsernet implementert nye krav i IAS 34 Delårsregnskap om endringer i virksomheten eller økonomiske forhold som påvirker virkelig verdi av virksomhetens finansielle eiendeler og forpliktelser, samt om overføring mellom nivåer i virkelig verdi hierarkiet som anvendes til virkelig verdi måling av finansielle instrumenter. I tillegg kommer eventuell endring i klassifisering av finansielle eiendeler som følge av endring i formålet med eller anvendelsen av disse eiendelene. Konsernet har også implementert IFRIC 19 om oppfyllelse av finansielle forpliktelser med egenkapitalinstrumenter, og ny IAS 24 om utvidet definisjon av nærstående parter. Ingen av disse standardene har medført vesentlig endring i konsernets rapportering.

Nye eller reviderte regnskapsstandarder som er godkjent, men ikke implementert i 2011

IAS 1 – Utvidet resultat trer i kraft for regnskapsperioder som starter 1. juli 2012 eller senere. I presentasjon av utvidede resultatposter skal det skilles mellom de som senere vil reverseres i resultatet og de som ikke vil bli reversert.

IAS 19 – Ytelser til ansatte ble endret i juni 2011. Endringen medfører at alle estimatavvik føres i utvidet resultat når disse oppstår, dvs korridorløsningen avvikes, og en umiddelbar resultatføring av alle kostnader ved tidligere perioders pensjonsopptjening. I tillegg erstatter man rentekostnader og forventet avkastning på pensjonsmidler med et netto rentebeløp som beregnes ved å benytte diskonteringsrenten på netto pensjonsforpliktelse (eiendel). Konsernet har ennå ikke sluttført analysen av konsekvensene av endringene i IAS 19. Standarden trer i kraft for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2013 eller senere.

IFRS 9 – Finansielle instrumenter regulerer klassifisering, måling og regnskapsføring av finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser og erstatter nåværende IAS 39. Etter ny standard skal finansielle eiendeler deles inn i to kategorier basert på målemetode; virkelig verdi eller amortisert kost. For finansielle forpliktelser er kravene i hovedsak lik nåværende standard. Konsernet planlegger å anvende IFRS 9 når standarden trer i kraft og er godkjent av EU, trolig for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2015 eller senere.

IFRS 10 – Konsolidering er basert på dagens prinsipper om å benytte kontrollbegrepet som det avgjørende kriteriet for å bestemme om et selskap skal inkluderes i konsernregnskapet til morselskapet. Standarden ventes å bli gjort gjeldende for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2013 og senere.

IFRS 12 – Opplysninger om investeringer i andre selskaper. Konsernet har ikke vurdert den fulle innvirkningen av IFRS 12, standarden implementeres sannsynligvis for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2013 eller senere.

IFRS 13 – Måling av virkelig verdi definerer hva som menes med virkelig verdi når begrepet benyttes i IFRS, gir en enhetlig beskrivelse av hvordan virkelig verdi skal bestemmes etter IFRS og definerer behovet for tilleggsopplysninger ved bruk av virkelig verdi. Standarden utvider ikke omfanget av regnskapsføring til virkelig verdi. Konsernet benytter virkelig verdi som målekriterium for visse eiendeler og forpliktelser. Konsernet har ikke vurdert konsekvensen av ny standard. IFRS 13 ventes å trå i kraft for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2012 eller senere.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i millioner kroner med mindre noe annet er angitt.

Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter banken og alle datterforetak som ikke er planlagt avhendt i nær framtid og derfor skal klassifiseres som holdt for salg etter IFRS 5. Som datterforetak regnes alle foretak hvor banken har kontroll, dvs. makt til å styre et foretaks finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets aktiviteter. Datterforetak er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken gir fra seg kontroll. Gjensidige balanseposter og alle vesentlige resultatelementer er eliminert. Ved overtakelse av kontroll i et foretak (virksomhetssammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet. Regnskapsføring av goodwill etter førstegangsinnregning er omtalt under avsnittet om immaterielle eiendeler.

Banken har ikke anvendt IFRS 3 retrospektivt på virksomhetssammenslutninger som er gjennomført før 1.januar 2004.

Alle transaksjoner innad i konsernet blir eliminert ved utarbeidelse av konsernregnskap. Minoritetens andel av konsernets resultat blir presentert i egen linje under resultat etter skatt i resultatregnskapet. I egenkapitalen vises minoritetens andel som en egen post.

Tilknyttet foretak

Tilknyttet foretak er foretak der banken har betydelig innflytelse. Normalt er det betydelig innflytelse når banken har en eierandel på 20 prosent eller mer. Tilknyttede foretak regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Investeringen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost og justeres deretter for endring i bankens andel av nettoeiendelene til det tilknyttede foretaket. Banken resultatfører sin andel av resultatet i det tilknyttede foretaket. I selskapsregnskapet regnskapsføres tilknyttede foretak til kostmetoden.

Felleskontrollert virksomhet

Felleskontrollert virksomhet kan bestå av felleskontrollert drift, felleskontrollerte eiendeler og felleskontrollerte foretak. Felles kontroll innebærer at banken gjennom avtale utøver kontroll sammen med andre deltakere. Felleskontrollert drift og felleskontrollerte eiendeler regnskapsføres ved at bankens forholdsmessige andel av eiendeler, forpliktelser og balanseposter innregnes i bankens regnskap. Felleskontrollert foretak regnskapsføres ved egenkapitalmetoden.

Banken eier 17,74 prosent av Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA, hvor de andre eierne er banker i SpareBank 1-alliansen og SpareBank 1 Gruppen.

SpareBank 1 Gruppen eies med 19,5 prosent hver av SpareBank 1 SR-Bank, SpareBank 1 SMN, SpareBank 1 Nord-Norge og Samarbeidende Sparebanker. Øvrige eiere er Sparebanken Hedmark (12 prosent) og LO (10 prosent). Bank 1 Oslo Akershus ble fisjonert fra SpareBank 1 Gruppen i 2010 og har samme eierforhold som SpareBank 1 Gruppen.

Banken eier også 17,84 prosent i SpareBank 1 Boligkreditt og 37,3 prosent i SpareBank 1 Næringskreditt.

SpareBank 1 SMN eier 33 prosent av BN Bank. De øvrige eierne er SpareBank 1 Nord-Norge (23,5 prosent), SpareBank 1 SR-Bank (23,5 prosent) og Samarbeidende Sparebanker Bankinvest (20 prosent).

Styringsstrukturen for SpareBank 1-samarbeidet er regulert i en avtale mellom eierne. Konsernet klassifiserer sin deltakelse i ovenfornevnte selskaper som investeringer i felleskontrollerte foretak og vurderer disse etter egenkapitalmetoden.

Utlån og tap på utlån

Utlån måles til amortisert kost i samsvar med IAS 39. Amortisert kost er anskaffelseskost minus tilbakebetalinger på hovedstolen, pluss eller minus kumulativ amortisering som følger av en effektiv rentemetode, og fratrukket eventuelle beløp for verdifall eller tapsutsatthet. Den effektive renten er den renten som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontante inn- eller utbetalinger over det finansielle instrumentets forventede levetid.

Fastrentelån til kunder bokføres til virkelig verdi. Gevinst og tap som skyldes endring i virkelig verdi bokføres over resultatregnskapet som verdiendring. Opptjent rente og over/underkurs regnskapsføres som renter. Renterisikoen i fastrenteutlåne styres med renteswapper som bokføres til virkelig verdi. Det er konsernets oppfatning at vurdering av fastrenteutlån til virkelig verdi gir mer relevant informasjon om verdiene i balansen.

Overtatte eiendeler

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier overtar banken i en del tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Eventuelt avvik fra balanseført verdi av misligholdt eller nedskrevet engasjement ved overtakelsen klassifiseres som nedskrivning på utlån. Overtatte eiendeler balanseføres etter sin art. Ved endelig avhendelse resultatføres avviket fra balanseført verdi i henhold til eiendelens art i regnskapet.

Anleggsmidler holdt for salg og avvirket virksomhet

Eiendeler som styret i banken har besluttet skal selges, blir behandlet etter IFRS 5. Denne typen eiendeler er i hovedsak overtatte eiendeler i forbindelse med tapsengasjement samt investering i datterselskap holdt for salg. Eiendeler som opprinnelig blir avskrevet blir stoppet ved beslutning om salg. For overtatte aksjeselskaper er eiendeler og gjeld innarbeidet i balansen under andre eiendeler og annen gjeld og blir spesifisert i note. Resultat blir innarbeidet under inntekt av eierinteresser. Er beløpene vesentlige presenteres dette på egen linje som holdt for salg.

Vurdering av verdifall på utlån

På hver balansedag vurderer konsernet om det eksisterer objektive bevis på at verdien på en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler er redusert.

Verditap på individuelle finansielle eiendeler er pådratt dersom, og bare dersom, det eksisterer objektive bevis på verdifall som kan medføre redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Verdifallet må være et resultat av en eller flere hendelser inntruffet etter første gangs innregning (en tapshendelse) og resultatet av tapshendelsen (eller hendelsene) må også kunne måles pålitelig. Objektive bevis på at verdien av en finansiell eiendel er redusert omfatter observerbare data som blir kjent for konsernet om følgende tapshendelser:

- vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller låntaker
- mislighold av kontrakt, som manglende betaling av avdrag og renter
- konsernet innvilger låntaker spesielle betingelser med bakgrunn i økonomiske eller legale grunner knyttet til låntakers økonomiske situasjon
- sannsynlighet for at skyldner vil inngå gjeldsforhandlinger eller andre finansielle reorganiseringer
- på grunn av finansielle problemer opphører de aktive markedene for den finansielle eiendelen
- observerbare data indikerer at det er målbar reduksjon i framtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler siden første gangs bokføring, selv om reduksjonen enda ikke kan fullt ut identifiseres til en individuell finansiell eiendel i gruppen inkludert:
- ugunstig utvikling i betalingsstatus for låntakere i gruppen
- nasjonale eller lokale økonomiske betingelser som korrelerer med mislighold av eiendelene i gruppen

Konsernet vurderer først om det eksisterer individuelle objektive bevis på verdifall for finansielle eiendeler som er individuelt signifikante. For finansielle eiendeler som ikke er individuelt signifikante, vurderes de objektive bevisene på verdifall individuelt eller kollektivt. Dersom konsernet bestemmer at det ikke eksisterer objektive bevis på verdifall for en individuell vurderer finansiell eiendel, signifikant eller ikke, inkluderes eiendelen i en gruppe av finansielle eiendeler med samme kredittrisikokarakteristikk.

Verdifallet på grupper av finansielle eiendeler måles ved utvikling i rating på grupper av finansielle eiendeler. Dette måles ved å måle migrering i negativ retning og endring i forventet tap over porteføljens løpetid.

Migreringen av kunder utarbeides ved løpende å kredittvurdere hver enkelt kunde i bankens kredittvurderingssystemer.

For hendelser som har inntruffet, men som ennå ikke har gitt utslag i bankens porteføljeeovervåkingssystemer, estimeres gruppevis nedskrivningsbehov ved bruk av stresstestmodeller.

Eiendeler som vurderes individuelt med hensyn på verdireduksjon, og hvor et verditap identifiseres eller fortsatt er identifisert, tas ikke med i en samlet vurdering av verdireduksjon.

Dersom det er objektive bevis på at en verdireduksjon har inntruffet, beregnes størrelsen på tapet til differansen mellom eiendelens bokførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer (eksklusiv fremtidige kredittap som ikke er pådratt) diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rentesats. Bokført verdi av eiendelen reduseres ved bruk av en nedskrivningskonto og tapet bokføres over resultatregnskapet.

Misligholdte/tapsutsatte engasjementer

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt 90 dager etter forfall eller rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer. Utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdte, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at konsernet vil bli påført tap, og det derved er foretatt individuell nedskrivning, klassifiseres som tapsutsatte.

Verdireduksjon på lån bokført til virkelig verdi

På hver balansedag vurderer konsernet om det eksisterer bevis på at en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler bokført til virkelig verdi er utsatt for verdireduksjon. Tap som følge av verdireduksjon er bokført over resultatregnskapet i den perioden hvor de oppstår.

Konstaterte tap

Når det er overveiende sannsynlig at tapene er endelige, klassifiseres tapene som konstaterte tap. Konstaterte tap som er dekket ved tidligere foretatte individuelle nedskrivninger føres mot nedskrivningene. Konstaterte tap uten dekning i de individuelle nedskrivningene samt over- eller underdekning i forhold til tidligere nedskrivninger resultatføres.

Leieavtaler

Finansielle leieavtaler er ført under hovedposten utlån i balansen og regnskapsføres til amortisert kost. Alle faste inntekter innenfor leieavtalens forventede løpetid inngår i beregningen av avtalens effektive rente.

Verdipapirer og derivater

Verdipapirer og derivater består av aksjer og andeler, sertifikater og obligasjoner og derivative valuta- og renteinstrumenter. Aksjer og andeler klassifiseres som enten til virkelig verdi over resultatet eller som tilgjengelig for salg. Sertifikater og obligasjoner klassifiseres som enten til virkelig verdi over resultatet, lån og fordring eller i kategorien holde til forfall. Derivater regnes alltid som til virkelig verdi over resultatet, med mindre de er øremerket som sikringsinstrument.

Alle finansielle instrumenter som er klassifisert som til virkelig verdi over resultatet, måles til virkelig verdi, og endring i verdi fra inngående balanse resultatføres som inntekt fra andre finansielle investeringer. Finansielle eiendeler holdt for tradingformål karakteriseres av at instrumenter i porteføljen omsettes hyppig og at posisjoner etableres med mål om kortsiktig gevinst. Øvrige slike finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er investeringer som ved førstegangs innregning blir definert som vurdert til virkelig verdi over resultatet (virkelig verdi opsjon).

Aksjer og andeler som er klassifisert som tilgjengelig for salg, måles også til virkelig verdi, men endringen i verdi fra inngående balanse føres under utvidet resultatregnskap og inngår derved i konsernets totalresultat. Aksjer som ikke kan måles pålitelig vurderes til kostpris etter IAS 39.46 c). Det er etablert rutiner for løpende verdivurdering av alle aksjeinvesteringer. Disse vurderingene gjøres med ulike intervaller i forhold til størrelsen på investeringen.

Sertifikater og obligasjoner som klassifiseres som lån og fordring eller holde til forfall, måles til amortisert kost ved en effektiv rentemetode, jfr. omtale av denne metoden under avsnittet om utlån. Banken benyttet muligheten til å omklassifisere deler av obligasjonsporteføljen fra virkelig verdi over resultatet til kategorien holde til forfall per 1. juli 2008. Dette i samsvar med endringene i IAS 39 og IFRS 7 vedtatt av IASB i oktober 2008. De foretatte nedskrivningene blir reversert over porteføljens gjenværende løpetid og inntektsført som renteinntekter i tillegg til løpende kupongrenter. Se også noten om obligasjoner.

Statens finansfond

Opptak av fondsobligasjonslån gjennom Statens finansfond, innløst i 2010, presenteres sammen med øvrig ansvarlig lånekapital.

Bytteordningen

Myndighetenes tiltakspakke hvor boliglånsobligasjoner byttes mot statspapirer presenteres brutto i samsvar med IAS 32.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler består hovedsaklig av goodwill i konsernet SpareBank 1 SMN. Andre immaterielle eiendeler vil innregnes når kravene til balanseføring er til stede. Goodwill oppstår som differanse mellom virkelig verdi av vederlaget ved kjøp av en virksomhet og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser, jfr. omtale under konsolidering. Goodwill avskrives ikke, men den er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36. Ved vurdering av verdifall foregår vurderingen på det laveste nivå der det er mulig å identifisere kontantstrømmer.

Eiendom, anlegg og utstyr

Eiendom, anlegg og utstyr, med unntak av investeringseiendommer og eierbenyttet eiendom, førsteganginnregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Ved fastlegging av avskrivningsplan splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg er av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men vurderes som grupper. Eierbenyttet eiendom er etter definisjonen i IAS 40 eiendommer som i hovedsak benyttes av banken eller dens datterforetak til sin egen virksomhet. Eierbenyttet eiendom regnskapsføres etter kostmetoden, i samsvar med IAS 16.

Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

Eiendommer som eies med det formål å oppnå leieinntekter eller verdistigning, klassifiseres som investeringseiendommer og måles til virkelig verdi i samsvar med IAS 40. Beregningen av virkelig verdi oppdateres ved hver regnskapsavslutning og tar utgangspunkt i diskonterte kontantstrømmer. Avkastningskravet hensyntar rentenivået, den generelle risikoen i eiendomsmarkedet og risiko som er spesifikk for den enkelte eiendom. Leieinntekter og driftskostnader og effekten av verdiendringer knyttet til investeringseiendommer presenteres særskilt i note til regnskapet. På investeringseiendommer blir verdiendring fra inngående balanse resultatført under andre driftsinntekter.

Nedskrivning

Balansført beløp av bankens eiendeler blir gjennomgått på balansedagen for å vurdere om det foreligger indikasjoner på verdifall. Dersom det foreligger slike indikasjoner estimeres eiendelens gjenvinnbare beløp. Årlig beregnes gjenvinnbart beløp på balansedagen for goodwill, eiendeler som har en ubegrenset utnyttbar levetid, og immaterielle eiendeler som ennå ikke er tilgjengelig for bruk.

Nedskrivninger foretas når balanseført verdi av en eiendel eller kontantstrømgenererende enhet overstiger gjenvinnbart beløp. Nedskrivninger føres over resultatregnskapet. Nedskrivning av goodwill reverseres ikke. For andre eiendeler reverseres nedskrivninger dersom det er en endring i estimater som er benyttet for å beregne gjenvinnbart beløp.

Renteinntekter og -kostnader

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på en effektiv rentemetode. Gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid. For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi vil markedsverdien klassifiseres som inntekt fra andre finansielle investeringer. For rentebærende instrumenter som klassifiseres som lån og fordring eller holde til forfall (HTM) og ikke inngår i sikringsrelasjoner, amortiseres over-/underkurs som renteinntekt over løpetiden på kontrakten.

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og – kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens regnskap, resultatføres når transaksjonen slutføres. Banken mottar provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt tilsvarende differansen mellom lånets rente og den finansieringskostnad Boligkreditt og Næringskreditt oppnår. I bankens regnskap fremkommer dette som provisjonsinntekter.

Transaksjoner og beholdninger i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved transaksjonskursen. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av pengeposter på balansedagen resultatføres, med mindre de føres rett mot egenkapital etter prinsippene om sikringsbokføring. Gevinst og tap knyttet til omregning av andre poster enn pengeposter, innregnes på samme måte som den tilhørende balansepost.

Sikringsbokføring

Banken vurderer og dokumenterer sikringens effektivitet i samsvar med IAS 39. Banken benytter virkelig verdi sikring for å styre sin renterisiko. I sin sikringsaktivitet sikrer banken seg mot bevegelser i markedsrenten. Endringer i kredittspread er ikke hensyntatt i sikringseffektiviteten. Bankens fastrentelån er markedsvurdert etter virkelig verdi opsjon i IAS 39. Sikringen av disse lånene blir behandlet på porteføljnivå og kredittspread er ikke hensyntatt i markedsevalueringen av det sikrede objektet og sikringsinstrumentet.

Ved virkelig verdi sikring blir både sikringsinstrumentet og sikringsobjektet regnskapsført til virkelig verdi, og endringer i disse verdiene fra inngående balanse blir resultatført.

Skatt

Resultatført skatt består av periodeskatt (betalbar skatt) og utsatt skatt. Periodeskatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat. Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes likevel ikke forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangsinnregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat.

Det beregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen. Kildeskatt presenteres som periodeskatt. Formueskatt blir presentert som driftskostnad i konsernets regnskap i samsvar med IAS 12.

Innskudd fra kunder

Innskudd fra kunder vurderes til amortisert kost.

Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Lån som ikke inngår i sikringsbokføring førstegangsinnregnes til opptakskost. Dette er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag av transaksjonsutgifter. Lån måles deretter til amortisert kost. Enhver forskjell mellom opptakskost og oppgjørsbeløpet ved forfall blir dermed periodisert over lånetiden ved hjelp av lånets effektive rente. Det benyttes ikke virkelig verdi opsjon for konsernets gjeld.

Ansvarlige lån og fondsobligasjoner

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Tidsbegrenset ansvarlig lån kan telle med 50 prosent av kjernekapitalen i kapitaldekningen, mens evigvarende ansvarlige lån kan telle med inntil 100 prosent av kjernekapitalen. Ansvarlige lån klassifiseres som forpliktelse i balansen og måles til amortisert kost slik som andre langsiktige lån.

En fondsobligasjon er en obligasjon med en pålydende rente, men banken har ikke plikt til å betale ut renter i en periode hvor det ikke utbetales utbytte, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs. rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjon er godkjent som et element i kjernekapitalen innen en ramme på 15 prosent av samlet kjernekapital. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonene skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom bankens kjernekapitaldekning faller under fem prosent eller samlet kapitaldekning faller under seks prosent. Nedskrevede beløp på fondsobligasjonene skal være skrevet opp før det kan utbetales utbytte til aksjonærene eller egenkapitalen skrives opp. Fondsobligasjoner føres som annen langsiktig gjeld til amortisert kost.

Usikre forpliktelser

Banken utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Tapsvurderinger skjer som ledd i vurderingen av tap på utlån og etter de samme prinsipper og rapporteres sammen med disse. Det foretas avsetninger for andre usikre forpliktelser dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen materialiserer seg og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig. Det gis opplysninger om usikre forpliktelser som ikke fyller kriteriene for balanseføring dersom de er vesentlige. Avsetning for restrukturering utgifter foretas når banken har en avtalemessig eller rettslig forpliktelse.

Pensjoner

SpareBank 1 SMN konsernet har etablert ulike pensjonsordninger for sine ansatte. Pensjonsordningene tilfredsstiller kravene om obligatorisk tjenstepensjon.

Ytelsesbasert ordning

I en ytelsesbasert ordning er arbeidsgiver forpliktet til å yte fremtidig pensjon av nærmere angitt størrelse. Utgangspunktet for beregning av pensjonskostnader er lineær fordeling av pensjonsopptjening mot sannsynlig akkumulert forpliktelse ved pensjoneringstidspunktet. Kostnadene beregnes ut fra årets påløpte pensjonsrettigheter, fratrukket avkastning på pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsene beregnes som nåverdien av estimerte fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen. Ved beregning av pensjonsforpliktelsene benyttes aktuarmessige og økonomiske forutsetninger om blant annet levealder, lønnsvekst og uttakstilbøyelighet. Som diskonteringsrente benyttes ti-års statsobligasjonsrente på balansedagen, eventuelt korrigert for relevant løpetid for forpliktelsene.

Konsernet benytter såkalt korridorløsning. Dette medfører at estimatavvik blir regnskapsført over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid i den utstrekning avviker overstiger det høyeste av 10 prosent av pensjonsmidlene eller 10 prosent av pensjonsforpliktelsene.

Endring i pensjonsplaner resultatføres ved planendringstidspunktet. Pensjonskostnaden er basert på forutsetninger fastsatt ved periodens begynnelse og klassifiseres som personalkostnader i regnskapet. Det avsettes arbeidsgiveravgift på pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser.

Pensjonsordningen administreres ved egen pensjonskasse, og gir rett til bestemte fremtidige pensjonsytelser fra fylte 67 år. I ordningene inngår også barnepensjon og uførepensjon etter nærmere bestemte regler. Konsernets ytelsesbaserte pensjonsordning sikrer de fleste ansatte en pensjon på 68 prosent av sluttlønn opptil 12 G. Ytelsesordningen er lukket for nye medlemmer.

Innskuddsbasert ordning

Innskuddsbaserte pensjonsordninger innebærer at konsernet ikke gir løfte om fremtidig pensjon av en gitt størrelse, men betaler et årlig tilskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelser knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger kostnadsføres direkte.

Konsernet har tilbudt innskuddsbasert pensjonsordning for sine ansatte siden 1. januar 2008.

Avtalefestet førtidspensjon

Bank- og finansnæringen har inngått avtale om avtalefestet pensjon (AFP). Ordningen dekker førtidspensjon fra 62 til 67 år. Bankens ansvar er 100 prosent av pensjonen som utbetales mellom 62 og 64 år og 60 prosent av pensjonen som utbetales mellom 65 og 67 år. Opptak av nye pensjonister opphørte med virkning fra 31. desember 2010.

Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelse etter den nye ordningen. Ny AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. Arbeidstakere tjener årlig opp rett til AFP med 0,314% av pensjonsgivende inntekt opp til 7,1G frem til 62 år. Opptjening i ny ordning beregnes på bakgrunn av arbeidstakerens livsinntekt, slik at alle tidligere arbeidsår innregnes i opptjeningsgrunnlaget.

Den nye AFP-ordningen anses regnskapsmessig å være en ytelsesbasert flerforetaksordning. Dette innebærer at det enkelte foretaket skal regnskapsføre sin proporsjonale andel av ordningens pensjonsforpliktelse, pensjonsmidler og pensjonskostnad. Dersom det ikke

foreligger beregninger av de enkelte komponentene i ordningen og et konsistent og pålitelig grunnlag for allokering, regnskapsføres den nye AFP-ordningen som en innskuddsordning. På det nåværende tidspunkt foreligger det ikke slikt grunnlag, og den nye AFP-ordningen regnskapsføres derfor som en innskuddsordning. Regnskapsføring av ny AFP-ordning som ytelsesordning vil først skje når pålitelig måling og allokering kan foretas. Ny ordning skal finansieres ved at Staten dekker 1/3 av pensjonsutgiftene og 2/3 skal dekkes av arbeidsgiverne. Arbeidsgivernes premie skal fastsettes som en prosentandel av lønnsutbetalinger mellom 1G og 7,1G.

I tråd med anbefalingen fra Norsk Regnskapsstiftelse er det i regnskapsåret ikke foretatt avsetning for konsernets reelle AFP-forpliktelse. Dette skyldes at Felleskontoret for LO/NHO så langt ikke har foretatt de nødvendige beregninger.

Segmentrapportering

SpareBank 1 SMN har Bedriftmarked, Privatmarked og Markets, samt de vesentligste datterselskapene som sitt primære rapporteringsformat. Konsernet presenterer en sektor- og næringsfordeling av utlån og innskudd som sitt sekundære rapporteringsformat. Konsernets segmentrapportering er samsvar med IFRS 8.

Utbytte og gaver

Foreslått utbytte på egenkapitalbevis og gaver bokføres som egenkapital i perioden frem til det er vedtatt av bankens representantskap.

Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet årsregnskapet. Representantskap og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette. Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balanse dagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen og av oppstilling over endring i egenkapital.

Note 3 - Risikoforhold

Risikostyring

SpareBank 1 SMN har som mål å opprettholde en moderat risikoprofil, og å ha en så høy kvalitet i sin risikooppfølging at ingen enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad. Bankens risikoprofil er kvantifisert gjennom mål for rating, risikojustert avkastning, forventet tap, nødvendig økonomisk kapital samt regulatorisk kapitaldekning.

Prinsippene for risikostyring i SpareBank 1 SMN er fastsatt i bankens risikostyringspolicy. Banken legger stor vekt på å identifisere, måle, styre og følge opp sentrale risiki for å sikre at konsernet utvikler seg i tråd med vedtatt risikoprofil og strategier.

Risikostyringen i konsernet skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse. Risikostyringen skal videre sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- en sterk organisasjonskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- en god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen og risikokostnadene, og gjennom dette å skape et bedre beslutningsgrunnlag
- å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi
- å unngå uventede negative hendelser som kan være ødeleggende for konsernets drift og omdømme i markedet

Konsernets risiko tallfestes blant annet gjennom beregninger av forventet tap og behov for risikojustert kapital (økonomisk kapital) for å kunne dekke uventede tap.

Forventet tap beskriver det beløpet man statistisk må forvente å tape i en 12 måneders periode. Risikojustert kapital beskriver hvor mye kapital konsernet mener det trenger for å dekke den faktiske risikoen konsernet har påtatt seg. Styret har vedtatt at den risikojusterte kapitalen skal dekke 99,9 prosent av alle mulige uventede tap. Det er lagt til grunn statistiske metoder for beregning av forventet tap og for risikojustert kapital, men beregningen forutsetter likevel i noen tilfeller bruk av ekspertvurderinger. For risikotyper hvor det ikke finnes anerkjente metoder for å beregne kapitalbehov, legger banken vekt på å definere rammer for styring av risikoen som sikrer at sannsynligheten for at en hendelse inntreffer er svært lav. For ytterligere detaljer vises det til bankens Pilar III rapportering som er tilgjengelig på bankens hjemmesider.

Konsernets overordnede risikoeksponering og risikoutvikling følges opp gjennom periodiske risikorapporter til administrasjonen og styret. Overordnet risikoovervåking og rapportering foretas av risk management, som er uavhengig av de enkelte forretningsområdene i konsernet.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor konsernet. Konsernet er eksponert for kredittrisiko gjennom alle sine fordringer på kunder og motparter. Hovedsakelig er konsernet eksponert gjennom ordinær utlånsvirksomhet og leasingaktiviteter, men i tillegg er konsernets kredittrisiko knyttet til likviditetsreserveporteføljen samt gjennom motpartsrisiko som oppstår gjennom rente- og valutaderivater.

Kredittrisiko knyttet til konsernets utlånsvirksomhet utgjør konsernets største risikoområde. Gjennom den årlige revisjonen av bankens kredittstrategi konkretiserer styret bankens risikoappetitt gjennom fastsettelse av mål og rammer for bankens kredittportefølje. Bankens kredittstrategi og kredittpolicy er utledet av bankens hovedstrategi, og inneholder retningslinjer for risikoprofilen herunder maksimalt forventet tap (EL) for henholdsvis Privatmarked og Bedriftsmarked, maksimal misligholdssannsynlighet i porteføljen (PD) og maksimal økonomisk kapital (UL) allokert til kredittvirksomheten.

Konsentrasjonsrisiko styres ved fordeling mellom Privatmarked og Bedriftsmarked, begrensning i størrelse på utlån og tap gitt mislighold på enkeltengasjement, rammer for maksimal anvendelse av økonomisk kapital innenfor bransjer samt egne krav til maksimal eksponering, kredittkvalitet og antall engasjement over 10 prosent av ansvarlig kapital.

Etterlevelse av kredittstrategi og styrevedtatte rammer overvåkes løpende av risk management og rapporteres kvartalsvis til styret.

Bankens risikoklassifiseringssystem er utviklet for å kunne styre bankens utlånsportefølje i tråd med bankens kredittstrategi og for å sikre den risikojusterte avkastningen. Styret delegerer kredittfullmakt til konsernsjef og divisjonsdirektørene. Konsernsjef kan videre delegerer fullmakter under divisjonsledernivå. Utlånsfullmaktene er gradert i forhold til engasjementstørrelse og risikoprofil.

Banken har en egen avdeling for kredittstøtte som tar over behandlingen av kunder hvor det er åpenbart, eller anses overveiende sannsynlig, at kunden ikke vil kunne betjene sine forpliktelser uten at det iverksettes tiltak ut over ordinær oppfølging.

Banken bruker kredittmodeller for risikoklassifisering, risikoprising og porteføljestyring. Risikoklassifiseringssystemet baserer seg på

følgende hovedkomponenter:

1. Misligholdssannsynlighet (PD)

Bankens kredittmodeller er basert på statistiske beregninger av misligholdssannsynlighet. Beregningene er basert på scoringsmodeller som tar hensyn til finansiell stilling samt interne og eksterne adferdsdata. Modellene er delvis Point In Time-orienterte, og reflekterer misligholdssannsynligheten i løpet av de neste 12 månedene under de gjeldende konjunkturførhold. Bankens estimater for misligholdssannsynlighet i utlånsporteføljen ble recalibrert i 2011 for å reflektere et langsiktig utfall.

For å kunne gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni risikoklasser. I tillegg har banken to risikoklasser for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.

Modellene valideres minimum årlig både med hensyn på evne til å rangere kundene samt å estimere PD-nivå. Valideringsresultatene bekrefter at modellens treffsikkerhet er innenfor interne mål og internasjonale anbefalinger.

2. Eksponering ved mislighold (EAD)

EAD er en beregnet størrelse på eksponeringen ved et fremtidig misligholdstidspunkt. For trekkrettigheter benyttes en konverteringsfaktor (KF) for å anslå hvor mye av nåværende ubenyttet ramme som vil være trukket opp ved et fremtidig misligholdstidspunkt. For garantier benyttes KF til å estimere hvor mye av avgitte garantier som vil bli gjort gjeldende. KF valideres månedlig for trekkrettigheter innenfor Privatmarked og Bedriftsmarked. Bankens EAD-modell tar hensyn til ulikheter både mellom produkter og kundetyper.

3. Tap gitt mislighold (LGD)

Banken estimerer tapsgrad for hvert lån basert på forventet realisasjonsverdi (RE-verdi) på underliggende sikkerhetsverdier, gjenvinningsgrad på usikret del av lånene samt direkte kostnader ved inndrivelse. Verdiene fastsettes etter faste modeller og faktiske realisasjonsverdier valideres for å teste modellenes pålitelighet.

De tre overnevnte parametrene (PD, EAD og LGD) danner grunnlaget for konsernets porteføljeklassifisering og statistisk beregning av forventet tap (EL) og behov for nødvendig økonomisk kapital/risikojustert kapital (UL).

Motpartsrisiko

Motpartsrisiko i derivathandel styres gjennom bruk av ISDA og CSA-avtaler mot de finansinstitusjonene som er de mest brukte motpartene. ISDA regulerer oppgjør mellom finansielle motparter. CSA-avtalene begrenser maksimal eksponering gjennom markedsevaluering av porteføljen og margininnbetaling når verdiendringen i porteføljen overstiger maksimal avtalt ramme eller threshold amount. Banken vil fortsette å inngå CSA-avtaler for å styre motpartsrisikoen.

For kunder sikres motpartsrisikoen gjennom bruk av kontantdepot eller andre sikkerheter som til en hver tid skal overstige markedsverdien av kundens portefølje. Det er etablert egne rutiner for innkalling av ytterligere sikkerheter eller lukking av posisjoner dersom markedsverdiene overstiger 80 prosent av sikkerhetene.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som følge av endringer i observerbare markedspriser som renter, valutakurser og verdipapirkurser.

Markedsrisiko oppstår i SpareBank 1 SMN hovedsakelig i forbindelse med bankens investeringer i obligasjoner, sertifikater og aksjer, og som følge av aktiviteter som utføres for å understøtte bankdriften, som funding, rente- og valutahandel.

Styringen av markedsrisiko skjer gjennom detaljerte rammer for blant annet investeringer i aksjer, obligasjoner og posisjoner i rente og valutamarkedene.

Konsernet definerer rammer for eksponering i egenkapitalinstrumenter med utgangspunkt i stresstester basert på kredittsynets scenarier. Rammene gjennomgås minst en gang i året og vedtas årlig av bankens styre. Etterlevelse av rammene overvåkes av avdeling for risk management, og status i forhold til styrevedtatte rammer rapporteres månedlig. Rammene ligger godt innenfor de maksimalgrenser myndighetene har fastlagt.

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Renterisiko oppstår hovedsakelig fra fastrenteutlån og funding i fastrentepapirer. Renterisikoen for alle renteposisjoner kan uttrykkes ved å se på endringen i verdien på renteinstrumentene ved en renteendring på ett basispunkt. Konsernet benytter analyser som viser effekten av nevnte renteendring for ulike løpetidsbånd, og det er egne rammer for renteeksponering innenfor hvert løpetidsbånd og samlet. Rentebindingen på konsernets instrumenter er i all hovedsak kort, og konsernets renterisiko er lav til moderat.

Valutakursrisiko er risikoen for tap som har bakgrunn i endringer i valutakursene. Konsernet måler valutarisikoen ut fra nettoposisjoner i de ulike valutasortene. Rammene for valutakursrisiko er uttrykt ved rammer for maksimal aggregert valutaposisjon og maksimal posisjon i enkeltvaluta. Valutarisikoen vurderes som lav.

Kursrisiko verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner, sertifikater og egenkapitalpapirer som konsernet har investert i. Konsernets risikoeksponering mot denne formen for risiko er regulert gjennom rammer for maksimale investeringer i de ulike porteføljene.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler.

Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde, per 31. desember 2011 var innskuddsdekningen 65 prosent, mot 61 prosent per 31. desember 2010 (konserntall).

Banken reduserer sin likviditetsrisiko gjennom en spredning av innlån på ulike markeder, innlånskilder og instrumenter samt ved bruk av langsiktige innlån. En for stor grad av konsentrasjon i forfall øker sårbarheten for refinansiering. Denne risikoen er søkt begrenset gjennom definerte rammer.

Finansavdelingen i banken er ansvarlig for konsernets finansiering og likviditetsstyring. Etterlevelse av rammer overvåkes av avdeling for risk management, og status rapporteres månedlig til styret. Konsernet styrer sin likviditet samlet ved at Finansavdelingen både har ansvaret for å finansiere banken og datterselskapene.

Styringen tar utgangspunkt i konsernets overordnede likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsstrategien gjenspeiler konsernets moderate risikoprofil. Som en del av strategien er det også utarbeidet en beredskapsplan for håndtering av likviditetssituasjonen i perioder med urolige kapitalmarkeder med både bankspesifikke, næringsmessige krisescenarier og en kombinasjon av disse. Banken har som mål å kunne overleve i 12 måneder med moderat vekst uten ny ekstern finansiering.

Uroen i de internasjonale og nasjonale finansmarkedene har preget fundingsituasjonen for de fleste aktører også i 2011. Tilgjengeligheten på langsiktig finansiering er fortsatt ikke helt normalisert.

Konsernets likviditetssituasjon per 31. desember 2011 vurderes som tilfredsstillende.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan defineres som risikoen for tap som følge av:

- Mennesker: brudd på rutiner/retningslinjer, manglende kompetanse, uklar policy, strategi eller rutiner, interne misligheter
- Systemer: svikt i IKT og andre systemer
- Eksteme årsaker: kriminalitet, naturkatastrofer, andre eksterne årsaker

Operasjonell risiko er en risikokategori som fanger opp alt det vesentlige av kostnader forbundet med kvalitetsbrister i bankens løpende virksomhet.

Styring av operasjonell risiko har fått økt betydning i finansnæringen gjennom de senere årene. Faktorer som spiller inn er internasjonalisering, en sterk teknologisk utvikling og stadig økende krav fra både kunder, myndigheter og andre interessegrupper. Internasjonalt har mange betydelige tapshendelser i finansnæringen hatt sin bakgrunn i svikt innenfor dette risikoområdet.

Identifisering, styring og kontroll av operasjonell risiko er en integrert del av lederansvaret på alle nivå i SpareBank 1 SMN. Ledernes viktigste hjelpemidler i arbeidet er faglig innsikt og lederkompetanse samt handlingsplaner, kontrollrutiner og gode oppfølgingsystemer. Et systematisk arbeid med risikovurderinger bidrar også til økt kunnskap og bevissthet om aktuelle forbedringsbehov i egen enhet. Eventuelle svakheter og forbedringstiltak rapporteres oppover i organisasjonen.

SpareBank 1 SMN legger vekt på fullmaktstrukturer, gode rutinebeskrivelser og godt definerte ansvarsforhold gjennom leveranseavtaler mellom de ulike divisjonene som elementer i et rammeverk for å håndtere den operasjonelle risikoen.

Banken har tatt i bruk et eget registrerings- og oppfølgingsverktøy (Risiko Informasjonssystem) for bedre struktur og oppfølging av risiko, hendelser og forbedringsområder i konsernet.

Operasjonelle tap rapporteres periodisk til styret.

Styret mottar årlig en uavhengig vurdering fra intern revisjon og ansvarlig revisor på konsernets risiko og om internkontrollen virker hensiktsmessig og er trygghende.

For ytterligere informasjon vises til kapittelet Risiko- og kapitalstyring, samt følgende noter:

Note 17: Maksimal kredittrisikoksponeering

Note 40: Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Note 41: Markedsrisiko knyttet til valutarisiko

Note 4 - Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige på balansetidspunktet.

Banken har så langt ikke vært vesentlig berørt av finansuroen som har preget den globale økonomien fra høsten 2008. Men uro i kapitalmarkedene medfører økt usikkerhet omkring noen av forutsetningene og forventningene som ligger til grunn for utarbeidelsen av de ulike regnskapsestimaterne. Det forventes at 2012 også vil preges av en viss usikkerhet knyttet til utviklingen i norsk og internasjonal økonomi.

Tap på utlån og garantier

Bankens utlånsportefølje rescores månedlig. Kunder med svak risikoklasse, betalingsmislighold, negativ migrering eller andre objektive kriterier vurderes med tanke på behov for individuell nedskrivning. Individuell nedskrivning beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert kontantstrøm basert på effektiv rente på tidspunktet for første gangs beregning av spesifiserte tap.

Individuell nedskrivning av personmarkedsengasjement beregnes etter samme prinsipper. Vurdering av behov for nedskrivning gjøres for eksponeringer større enn 250.000 kroner som er misligholdt, eller hvor banken har annen objektiv informasjon. Nedskrivningsbehov estimeres med utgangspunkt i estimerte fremtidige kontantstrømmer. Det er usikkerhet i disse estimatene.

Gruppevise nedskrivninger beregnes for grupper av engasjement som har økende kredittrisiko, men hvor det ikke er mulig å identifisere hvilket engasjement som vil medføre tap. Beregning foretas med utgangspunkt i økning i forventet tap for porteføljer som har migrert negativt siden innvilgelsestidspunktet.

Vurdering av individuelle og gruppemessige nedskrivninger vil alltid baseres på en betydelig grad av skjønn. Banken benytter historisk informasjon som grunnlag for å estimere nedskrivningsbehov.

Hvor sikkerhetsverdier er knyttet til spesielle objekter eller bransjer som er i krise, vil sikkerheter måtte realiseres i lite likvide markeder og vurdering av sikkerhetsverdier kan i slike tilfeller være beheftet med betydelig usikkerhet.

For hendelser som har inntruffet, men som ennå ikke har gitt utslag i bankens porteføljeovervåkingssystemer, estimeres gruppevise nedskrivningsbehov ved bruk av stresstestmodeller.

Se også note 2 Regnskapsprinsipper IFRS og note 3 Risikoforhold.

Virkelig verdi egenkapitalinteresser

Eiendeler som vurderes til virkelig verdi over resultatregnskapet vil i hovedsak være verdipapir som omsettes i et aktivt marked. Et aktivt marked er definert som et marked for omsetning av ensartede produkter hvor det normalt finnes villige kjøpere og selgere til en hver tid, og hvor prisene er tilgjengelige for allmennheten. Aksjer notert på en regulert markedsplass faller inn under definisjonen på et aktivt marked. Det kan være utfordringer knyttet til aksjer hvor det er stor forskjell mellom kjøps- og salgskurs, omtalt som spread, og hvor aksjen omsettes sjeldent. Noen vesentlige aksjer vil være basert på interne verddivurderinger, transaksjonspriser eller eksterne analyser av selskapet. Slike aksjer vedsettes ved bruk av anerkjente verdsettelsesteknikker. Dette kan være bruk av diskonterte kontantstrømmer eller ved hjelp av sammenligningsprising hvor en benytter lignende selskaper som er børsnoterte og benytter multiplering for å fastslå verdien på det unoterte selskapet. Slike verdsettelsesteknikker vil kunne være beheftet med usikkerhet. Eiendeler som klassifiseres som tilgjengelig for salg blir også vurdert til virkelig verdi med føring mot totalresultatet (Other Comprehensive Income). Markedsverdiene vil i hovedsak være basert på verddivurderinger eller siste kjente omsetning av aksjen. De aksjene som ikke lar seg verddivurdere med rimelig stor sikkerhet blir videreført til kostpris.

Virkelig verdi derivater

Virkelig verdi av derivater fremkommer vanligvis ved bruk av verddivurderingsmodeller der prisen på underliggende, eksempelvis renter og valuta, innhentes i markedet.

For opsjoner vil volatiliteter være enten observerte implisitte volatiliteter eller beregnede volatiliteter basert på historiske kursbevegelser for underliggende. I de tilfeller bankens risikoposisjon er tilnærmet nøytral, vil midtkurser bli anvendt. Med nøytral risikoposisjon menes eksempelvis at renterisiko innenfor et løpetidsbånd er tilnærmet null. Dersom dette ikke er tilfelle brukes den relevante kjøps- eller salgskurs for å vurdere nettoposisjonen. For derivater der motpart har svakere kredittrating enn banken, vil prisen reflektere den underliggende kredittrisiko.

I den utstrekning markedsprisene som innhentes tar utgangspunkt i transaksjoner med lavere kredittrisiko, vil dette hensyntas ved at den opprinnelige prisdifferansen målt mot slike transaksjoner med lavere kredittrisiko amortiseres over løpetiden.

Immaterielle eiendeler

Nedskrivningstester av immaterielle eiendeler er i hovedsak basert på neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer. Det vil alltid være betydelig usikkerhet knyttet til kontantstrømestimer, og i noen tilfeller vil også metodene for tilordning av kontantstrømmer til ulike eiendeler være beheftet med usikkerhet.

Pensjoner

Netto pensjonsforpliktelser og årets pensjonskostnad er basert på en rekke estimater herunder; avkastning på pensjonsmidlene, fremtidig rente- og inflasjonsnivå, lønnsutvikling, turnover, utvikling i G og den generelle utviklingen i antall uføretryggede og levealder er av stor betydning. Usikkerheten er i stor grad knyttet til bruttoforpliktelsen og ikke til den nettoforpliktelsen som fremkommer i balansen. Estimaterendringer som følge av endringer i nevnte parametere vil i stor utstrekning periodiseres over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid og ikke belaste resultatregnskapet umiddelbart slik som andre estimaterendringer. Fra 1. januar 2008 er den ytelsesbaserte pensjonsordningen lukket for nye medlemmer. Konsernet tilbyr fra samme dato innskuddsordning for sine ansatte, noe som bidrar til å redusere omfanget av usikkerhet knyttet til konsernets pensjonsordning. Konsernet følger oppdatert veiledning om pensjonsforutsetninger fra Norsk Regnskapsstiftelse, justert for foretaksspesifikke forhold. Benyttede parametre fremgår av note om pensjoner.

Goodwill

Konsernet gjennomfører tester for å vurdere mulig verdifall på goodwill årlig eller ved indikasjon på verdifall. Vurderingen er basert på konsernets bruksverdi. Gjennvinnbart beløp fra kontantstrømgenererende enheter er fastsatt ved beregning av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. Kontantstrømmene er basert på historisk inntjening og forventninger om fremtidige forhold og inkluderer antagelser og estimater om usikre forhold. Utfallet av nedskrivningstestene avhenger av anslag på avkastningskrav. Avkastningskravene er skjønnsmessig fastsatt på bakgrunn av tilgjengelig informasjon på balansedagen.

Ved nedskrivningstest av goodwill knyttet til Romsdals Fellesbank anses porteføljen å være integrert med bankens øvrige utlåns- og innskuddsvirksomhet, og laveste nivå for kontantgenererende enhet er fra og med 2009 morbanknivå. Det estimeres en netto kontantstrøm med utgangspunkt i inntjeningen i bankens utlåns- og innskuddsportefølje. Inntjeningen estimeres ut i fra snitt portefølje og margin, samt snitt provisjonsinntekter. Det beregnes allokerte kostnader i henhold til morbankens kostnadsprosent i forhold til total forvaltningskapital. Det benyttes fem års snitt i beregningen da man mener dette gir det beste estimatet på fremtidige kontantstrømmer. Videre beregnes det et forventet tap på utlånsporteføljen (0,3 prosent).

Kontantstrømmen beregnes over 20 år og neddiskonteres med risikofri rente + risikopremie for lignede virksomheter (før skatt rente 11 prosent). Beregninger viser at verdien av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer overstiger balanseført goodwill med god margin.

Øvrige goodwill i konsernet beregnes ut i fra snitt inntjening i markedsområdet og neddiskonteres med risikofri rente + risikopremie for lignede virksomheter (14 prosent).

Oppkjøp

Oppkjøp av et annet selskap skal regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden. Ved oppkjøpsmetoden skal det foretas en fullstendig merverdiallokering (Purchase Price Allocation - PPA) hvor kjøpesum allokeres til identifiserte eiendeler og forpliktelser i det oppkjøpte selskapet. Merverdier utover de som er allokert til identifiserte eiendeler og forpliktelser regnskapsføres som goodwill. Eventuelle mindreverdier skal, etter grundig vurdering, inntektsføres i resultatregnskapet i oppkjøpsåret (badwill). Oppkjøpsanalysen kan i henhold til IFRS 3 pkt 62 anses som foreløpig eller endelig.

Analysene inneholder både konkrete beregninger og bruk av beste skjønn for å komme frem til en mest mulig riktig virkelig verdi av de oppkjøpte selskapene på oppkjøpstidspunktet. Det er alltid knyttet noe usikkerhet til skjønnsmessige poster, men disse er etter beste evne underbygget av beregninger om forventede kontantstrømmer, sammenlignbare transaksjoner tidligere perioder mv. Se også note 25.

Selskap holdt for salg (IFRS 5)

SpareBank 1 SMNs strategi er at eierskap som følge av misligholdte engasjementer i utgangspunktet skal ha kort varighet, normalt ikke lengre enn ett år. Det jobbes kontinuerlig med salg av selskapene, og regnskapsmessig klassifiseres disse som holdt for salg ved enlinjes konsolidering. I tillegg klassifiserer konsernet eierandelen i SpareBank 1 Midt-Norge Private Equity 1 som holdt for salg. Se også note 24.

Overføring av låneporteføljer

Ved overføring av låneporteføljer til Eksportfinans og SpareBank 1 Bolig og SpareBank 1 Næringskreditt vurderer konsernet om kriteriene for fraregning er oppfylt i henhold til IAS 39. Ved utgangen av regnskapsåret er alle overførte porteføljer fraregnet morbankens balanse.

Note 5 - Segmentinformasjon

Ledelsen har vurdert hvilke segmenter som er rapporterbare med utgangspunkt i distribusjonsform, produkter og kunder. Det primære rapporteringsformatet tar utgangspunkt i eiendelenes risiko og avkastningsprofil og er delt opp i Privatmarked (inkl selvstendige næringsdrivende), Bedriftsmarked, Markets og datterselskaper. Bankens egne investeringsaktiviteter er ikke et separat rapporterbart segment og fremkommer under posten "Øvrig virksomhet" sammen med aktiviteter som ikke lar seg allokere til Privatmarked, Bedriftsmarked, Markets eller datterselskaper.

Banken opererer i et geografisk avgrenset område og rapportering på geografiske sekundærsegmenter gir lite tilleggsmateriale.

Viktige eiendelsklasser (utlån) er imidlertid fordelt geografisk i egen note under utlån.

2011 (mill. kr)	PM	BM	SpareBank 1 SMN Markets	Eiendoms- Megler 1	SpareBank 1 SMN Finans	Allegro Finans	SpareBank 1 SMN Regnskap	Øvrig virksomhet 4)	Totalt
Resultatregnskap									
Netto renteinntekter	521	783	10	5	94	1	-0	-132	1.281
Renter av allokert kapital	29	117	3	-	-	-	-	-150	-
Sum renteinntekter	551	900	13	5	94	1	-0	-281	1.281
Netto provisjons- og andre inntekter ¹⁾	327	132	24	308	-1	12	79	38	919
Netto avkastning på finansielle investeringer ³⁾	6	36	64	-0	-1	-	-	483	588
Sum inntekter	883	1.069	101	313	92	12	79	239	2.789
Sum driftskostnader	603	352	99	237	50	18	74	49	1.482
Resultat før tap	280	717	2	76	42	-5	5	189	1.306
Tap på utlån og garantier ²⁾	7	5	-	-	15	-	-	-0	27
Resultat før skatt	273	712	2	76	27	-5	5	189	1.279
EK avkastning	21,3 %	13,8 %							12,8 %
Balanse									
Utlån til kunder	52.055	38.655	-	-	2.941	-	-	1.580	95.232
Herav overført Boligkreditt	-21.079	-257	-	-	0	-	-	-790	-22.126
Individuell nedskrivning utlån	-31	-120	-	-	-22	-	-	-	-172
Gruppenedskrivning utlån	-	-	-	-	-16	-	-	-273	-290
Andre eiendeler	265	609	-	146	-2.461	17	18	30.216	28.812
Sum eiendeler	31.210	38.888	-	146	443	17	18	30.732	101.455
Innskudd fra og gjeld til kunder	21.185	25.345	-	-	-	-	-	1.340	47.871
Annen gjeld og egenkapital	10.025	13.543	-	146	443	17	18	29.392	53.584
Sum egenkapital og gjeld	31.210	38.888	-	146	443	17	18	30.732	101.455

2010 (mill. kr)	PM	BM	SpareBank 1 SMN Markets	Eiendoms- Megler 1	SpareBank 1 SMN Finans	Allegro Finans	SpareBank 1 SMN Regnskap	Øvrig virksomhet 4)	Totalt
Resultatregnskap									
Netto renteinntekter	579	714	18	4	93	1	0	-198	1.210
Renter av allokert kapital	13	56	1	-	-	-	-	-70	-
Sum renteinntekter	592	770	19	4	93	1	0	-269	1.210
Netto provisjons- og andre inntekter ¹⁾	319	135	30	245	5	19	51	51	855
Netto avkastning på finansielle investeringer ³⁾	2	16	19	-	1	-	-0	452	490
Sum inntekter	913	921	68	249	99	20	51	235	2.555
Sum driftskostnader	468	278	67	198	39	18	40	32	1.140
Resultat før tap	445	642	1	51	60	2	11	203	1.414
Tap på utlån og garantier ²⁾	4	104	-	-	24	-	-	0	132
Resultat før skatt	441	539	1	51	35	2	11	203	1.282
EK avkastning	25,5 %	12,0 %							14,6 %
Balanse									
Utlån til kunder	46.932	36.379	-	-	2.965	-	-	1.389	87.665
Herav overført Boligkreditt	-16.906	-239	-	-	-	-	-	-672	-17.818
Individuell nedskrivning utlån	-32	-155	-	-	-	-	-	-36	-222
Gruppenedskrivning utlån	-	-	-	-	-	-	-	-290	-290
Andre eiendeler	249	160	-	97	-2.458	3	13	30.598	28.662
Sum eiendeler	30.243	36.145	-	97	507	3	13	30.989	97.997
Innskudd fra og gjeld til kunder	19.098	22.709	-	-	-	-	-	979	42.786
Annen gjeld og egenkapital	11.145	13.437	-	97	507	3	13	30.010	55.212
Sum egenkapital og gjeld	30.243	36.146	-	97	507	3	13	30.989	97.997

2009 (mill. kr)	PM	BM	SpareBank 1 SMN Markets	Eiendoms- Megler 1	SpareBank 1 SMN Finans	Allegro Finans	SpareBank 1 SMN Regnskap	Øvrig virksomhet 4)	Totalt
Resultatregnskap									
Netto renteinntekter	606	596	34	3	104	1	0	-65	1.279
Renter av allokert kapital	15	43	1	-	-	-	-	-59	-
Sum renteinntekter	621	639	35	3	104	1	0	-124	1.279
Netto provisjons- og andre inntekter ¹⁾	321	111	10	197	6	45	45	20	756
Netto avkastning på finansielle investeringer ³⁾	2	25	55	-	-3	0	-	563	642
Sum inntekter	944	775	101	199	107	46	45	460	2.677
Sum driftskostnader	586	312	75	154	41	25	42	17	1.253

Resultat før tap	357	464	26	46	66	21	3	442	1.424
Tap på utlån og garantier ²⁾	15	202	-4	-	23	-	-	41	277
Resultat før skatt	342	262	30	46	43	21	3	401	1.147
EK avkastning	25,2 %	6,7 %							16,2 %
Balanse									
Utlån til kunder	43.166	30.143	-	-	2.850	-	-	1.270	77.429
Herav overført Boligkreditt	-14.972	261	-	-	-	-	-	-936	-15.647
Individuell nedskrivning utlån	-43	-150	-	-	-26	-	-	-	-219
Gruppenedskrivning utlån	-108	-165	-	-	-15	-	-	-	-289
Andre eiendeler	266	136	-	92	34	48	11	22.646	23.234
Sum eiendeler	28.308	30.225	-	92	2.843	48	11	22.981	84.509
Innskudd fra og gjeld til kunder	18.307	18.592	-	-	-	-	-	328	37.227
Annen gjeld og egenkapital	10.001	11.633	-	92	2.843	48	11	22.653	47.282
Sum egenkapital og gjeld	28.308	30.225	-	92	2.843	48	11	22.981	84.509

1) En del av kapitalmarkedsinntektene (Markets) er fordelt på Privatmarked og Bedriftsmarked.

2) Gruppevis nedskrivninger er for morbank ikke fordelt på Privatmarked og Bedriftsmarked i posten "Tap på utlån og garantier".

3) Spesifikasjon av netto avkastning på finansielle investeringer

(mill. kr)	2011	2010	2009
Inntekter av eierinteresser	290	249	349
Herav SpareBank 1 Gruppen	96	164	161
Herav BN Bank	89	59	172
Herav Bank 1 Oslo Akershus	15	37	-
Herav SpareBank 1 Boligkreditt	16	16	17
Herav SpareBank 1 Næringskreditt	9	2	1
Herav Polaris Media	23	-	-
Kursgevinst og utbytte av aksjer	101	129	72
Herav SpareBank 1 SMN Invest	92	-12	2
Kursgevinst øvrige verdipapirer	100	72	123
Kursgevinst SpareBank 1 SMN Markets eks. aksjer	96	39	86
Netto avkastning på finansielle eiendeler	588	490	642

4) "Øvrig virksomhet" består av bankens egne investeringsaktiviteter som ikke lar seg allokere til Privatmarked, Bedriftsmarked, Markets eller datterselskaper. Her inngår resultatandeler fra tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet, samt bankens datterselskaper som ikke rapporteres som egne segmenter. Se også note 24.

Note 6 - Netto renteinntekter

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011	(mill. kr)	2011	2010	2009
Renteinntekter						
127	122	158	Renter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	134	98	89
2.857	2.793	3.182	Renter av utlån til og fordringer på kunder	3.265	2.900	2.990
330	310	370	Renter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	370	309	329
0	1	3	Andre renteinntekter og lignende inntekter	11	9	8
3.314	3.226	3.713	Sum renteinntekter	3.780	3.315	3.416
Rentekostnader						
282	339	345	Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	345	338	281
863	811	1.071	Renter på innskudd fra og gjeld til kunder	1.057	799	855
820	734	916	Renter på utstedte verdipapirer	916	734	820
131	148	125	Renter på ansvarlig lånekapital	125	148	131
45	48	0	Avgifter til bankenes sikringsfond	0	48	45
1	30	45	Andre rentekostnader og lignende kostnader	56	39	5
2.142	2.110	2.502	Sum rentekostnader	2.499	2.105	2.137
1.172	1.116	1.211	Sum netto renteinntekter	1.281	1.210	1.279

Note 7 - Netto provisjons- og andre inntekter

Morbank			Konsern			
2009	2010	2011	(mill. kr)	2011	2010	2009
Provisjonsinntekter						
29	29	28	Garantiprovisjon	28	29	29
-	-	-	Meglerprovisjon	221	170	133
40	43	40	Porteføljeprovisjon spareprodukter	33	36	34
18	8	5	Formidlingsprovisjon spareprodukter	23	34	70
82	107	71	Provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt	71	107	82
266	279	275	Betalingsformidling	275	279	265
82	96	105	Provisjon fra forsikringstjenester	105	96	82
6	11	19	Andre provisjonsinntekter	20	16	9
524	573	544	Sum provisjonsinntekter	778	766	706
Provisjonskostnader						
78	73	74	Betalingsformidling	75	73	78
0	1	0	Andre provisjonskostnader	8	8	6
78	74	75	Sum provisjonskostnader	83	81	84
Andre driftsinntekter						
0	2	22	Driftsinntekter fast eiendom	20	1	1
-	-	-	Eiendomsforvaltning og -omsetning	82	73	62
6	15	14	Inntekter finansiell rådgivning (Corporate)	14	15	6
2	7	4	Verdipapiromsetning	4	7	2
-	-	-	Regnskapsførerhonorarer	78	50	44
10	0	0	Andre driftsinntekter	27	23	19
17	24	39	Sum andre driftsinntekter	224	170	134
463	524	508	Sum netto provisjons- og andre driftsinntekter	919	855	756

Note 8 - Netto resultat fra finansielle eiendeler

Noten viser netto avkastning på finansielle investeringer spesifisert på type finansielt instrument på de ulike klassifiseringskategoriene.

Morbank			(mill kr)	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
			Vurdert til virkelig verdi over resultatet			
116	105	95	Verdiendring på renteinstrumenter	95	105	116
			Verdiendring på derivater/sikring			
36	-14	-17	Netto verdiendring på sikrede obligasjoner og derivater	-17	-14	36
3	0	36	Netto verdiendring på sikrede fast rente utlån og derivater	36	0	3
0	-9	42	Øvrige derivater	41	-9	-3
			Inntekter fra egenkapitalinstrumenter			
161	108	206	Inntekter fra eierinteresser	269	249	349
2	83	54	Utbytte fra egenkapitalinstrumenter	57	43	2
81	102	-20	Verdiendring på egenkapitalinstrumenter	66	78	77
398	377	394	Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultatet	546	455	579
			Vurdert til amortisert kost			
			Verdiendring på renteinstrumenter			
-	3	0	Verdiendring på renteinstrumenter holde til forfall	0	3	-
-	-	5	Verdiendring på renteinstrumenter lån og fordring	5	-	-
-	3	5	Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler og forpliktelser til amortisert kost	5	3	-
			Vurdert til virkelig verdi - tilgjengelig for salg			
			Inntekter fra egenkapitalinstrumenter			
0	-	-	Utbytte fra egenkapitalinstrumenter	-	-	4
0	1	-1	Gevinst/tap ved realisasjon av finansielle eiendeler	-1	1	0
0	1	-1	Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-1	1	4
58	34	39	Netto inntekter fra valutahandel	39	34	58
457	411	437	Sum netto resultat fra finansielle eiendeler	588	490	642

Note 9 - Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte

Alle godtgjørelsesordninger i SpareBank 1 SMN utformes i samsvar med lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner, og lov om verdipapirhandel med tilhørende forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond.

Godtgjørelsesutvalget skal foreta en årlig gjennomgang av praktiseringen av godtgjørelsesordningen, og det skal utarbeides en skriftlig rapport som oversendes styret for gjennomgang og godkjenning. Godtgjørelsesutvalget skal besørge at praktiseringen av godtgjørelsesordningen minst en gang i året gjennomgås av uavhengige kontrollfunksjoner.

Styret skal godkjenne og vedlikeholde godtgjørelsesordningen, samt påse at dokumentasjonen som ligger til grunn for beslutninger er ivaretatt. I tillegg skal styret godkjenne enhver materiell endring eller unntak fra godtgjørelsesordningen.

Konsernets retningslinjer for variabel godtgjørelse skal sikre at ansatte, grupper eller virksomheten som helhet etterlever de risikostyringsstrategier, prosesser og verktøy konsernet har implementert for å beskytte verdier. Godtgjørelsesordningene utformes på en slik måte at ikke enkeltpersoner eller organisasjonen tar uakseptabel risiko for å maksimere den variable godtgjørelsen. Dette innebærer blant annet at grunnlaget for variabel godtgjørelse knyttet til foretakets risikjusterte resultat skal være en periode på minst ett år, og at opptjeningsperioden ikke skal være kortere enn ett år. SpareBank 1 SMN har ikke godtgjørelsesordninger for kundenheter som stimulerer til adferd som utfordrer bankens risikotoleranse, etiske retningslinjer eller kan bidra til interessekonflikter. Banken har ikke godtgjørelsesordninger for kontrollfunksjoner som stimulerer til adferd som utfordrer habilitet, og det er etablert klausuler om avkorting dersom det avdekkes brudd på gjeldende regelverk eller retningslinjer. Grunnlag for avkorting bygger på konsernets sanksjonssystem.

Følgende grupper av ansatte omfattes av ordningen:

Kategori 1: Daglig leder samt medlemmer av bankens ledergruppe

Kategori 2: Ledende ansatte

Kategori 3: Ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for bankens risikoeksponering

Kategori 4: Ansatte med tilsvarende godtgjørelse som ledende ansatte

Kategori 5: Ansatte med kontrolloppgaver

I tillegg er det gjort en vurdering av om andre ansatte med tilsvarende godtgjørelse som de foran omtalte grupper skal underlegges særskilte regler i henhold til forannevnte kriterier.

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011	(mill. kr)	2011	2010	2009
451	447	480	Lønn	749	653	638
59	-95	24	Pensjonskostnader (Note 33)	32	-97	59
25	24	25	Sosiale kostnader	29	27	28
536	376	528	Sum personalkostnader	810	583	725
800	825	820	Gjennomsnittlig antall ansatte	1.125	1.109	1.070
767	764	786	Antall årsverk per 31.12.	1.109	1.035	1.017
834	825	828	Antall ansatte per 31.12.	1.153	1.117	1.108

Ytelser til konsernledelsen
2011 (hele 1000)

Navn	Tittel	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Herav bonus ¹⁾	Herav pensjonstilskudd for lønn utover 12G	Herav aksjebasert bonus-avlønnning	Nåverdi pensjonsforpliktelse	Opptjente pensjonsrettigheter siste år	Lån per 31.12	Antall egenkapitalbevis
Finn Haugan	Konsernsjef Konserndir.	4.964	494	1.337	-	15.846	627	7.268	126.902
Tore Haarberg	Privatmarked (viseadm.dir)	2.510	251	305	-	1.942	158	5.640	3.640
Wenche Margaretha Seljeseth ⁴⁾ 5)	Konserndir. Marked, kommunikasjon og samfunn	1.035	-	10	11	-	58	2.240	2.463
Vegard Helland	Konserndir. Bedriftsmarked	1.888	117	161	-	1.250	128	1.554	5.254
Kjell Fordal Tina Steinsvik Sund ⁴⁾	Finans Konserndir. Forretningsstøtte	2.460	267	332	-	5.108	741	2.320	243.896
		2.066	233	197	-	-	58	4.788	4.205

2010 (hele 1000)

Navn	Tittel	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Herav bonus ¹⁾	Herav pensjonstilskudd for lønn utover 12G	Herav aksjebasert bonus-avlønnning	Nåverdi pensjonsforpliktelse	Opptjente pensjonsrettigheter siste år	Lån per 31.12	Antall egenkapitalbevis
Finn Haugan	Konsernsjef Konserndir.	4.429	-	1.337	170	12.457	610	7.465	126.902
Tore Haarberg	Privatmarked (viseadm.dir)	2.247	-	284	127	1.545	144	5.818	27.640
Reidar Stokke ²⁾	Konserndir. Bedriftsmarked	1.887	-	184	127	1.032	111	3.002	81.495
Vegard Helland ³⁾	Konserndir. Bedriftsmarked	1.396	-	83	20	917	93	2.236	5.254
Kjell Fordal Tina Steinsvik Sund ⁴⁾	Finans Konserndir. Forretningsstøtte	2.111	-	297	127	3.704	979	3.543	243.896
		1.755	-	162	127	-	55	2.670	4.205

2009 (hele 1000)

Navn	Tittel	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Herav bonus ¹⁾	Herav pensjonstilskudd for lønn utover 12G	Herav aksjebasert bonus-avlønnning	Nåverdi pensjonsforpliktelse	Opptjente pensjonsrettigheter siste år	Lån per 31.12	Antall egenkapitalbevis
Finn Haugan	Konsernsjef Konserndir.	4.623	542	1.289	-	12.416	215	7.639	89.154
Tore Haarberg	Privatmarked (viseadm.dir)	2.252	194	274	-	1.429	229	4.130	24.166
Reidar Stokke ²⁾	Konserndir. Bedriftsmarked	1.948	219	184	-	1.097	307	2.930	56.890
Kjell Fordal Tina Steinsvik Sund ⁴⁾	Finans Konserndir. Forretningsstøtte	2.026	219	261	-	2.978	164	3.480	176.509
		1.608	184	117	-	-	52	2.810	1.800

1) Gjelder utbetalt bonus opptjent i foregående regnskapsår

2) Ansatt som konserndirektør Bedriftsmarked til og med 31. juli 2010. Oppgitte ytelser gjelder for hele regnskapsåret.

3) Ansatt som konserndirektør Bedriftsmarked fra og med 1. august 2010. Oppgitte ytelser gjelder for hele regnskapsåret.

- 4) Innskuddsbasert pensjonsordning, opptjente pensjonsrettigheter er årets innbetalte sparebeløp.
 5) Ansatt som konserndirektør Marked, kommunikasjon og samfunn fra og med 1. desember 2011. Oppgitte ytelser gjelder for hele regnskapsåret.

Som følge av endringer i skattereglene for topp-pensjon besluttet styret å avvikle den kollektive pensjonsordningen for lønninger utover 12G fra 1. januar 2007. Styret har lagt til grunn tilnærmet like pensjonsrettigheter for alle ansatte. Derfor ble det i 2007 innført en individuell topp-pensjonsordning som innebærer at ansatte med lønn utover 12G mottar et pensjonstilskudd motsvarende 16 prosent av lønn utover 12G. Pensjonstilskuddet skal forutsetningsvis benyttes til pensjonsparing i produkter levert av SpareBank 1. For å sikre likeverdighet med den ordningen som ble avviklet, kompenseres også skatten på dette pensjonstilskuddet.

I henhold til arbeidsavtalen med konsernsjef er banken forpliktet til å dekke lønn og andre tilleggsytelser i inntil 24 måneder. Konsernsjef har rett til å fratruke ved fylte 60 år med en pensjon på 68 prosent av pensjonsgivende lønn. I pensjonsforpliktelsen til konsernsjef inngår bankens kollektive tjenestepensjon. Konsernsjef har i tillegg avtale om ytelse til etterlatte. Konsernsjef har avtalefestet bonus avhengig av måloppnåelse i henhold til spesifikke kriterier, som fastsettes av styret etter innstilling fra styrets godtgjørelsesutvalg.

Konserndirektørene har bonusavtaler som er avhengig av måloppnåelse i henhold til spesifikke kriterier fastsatt av styrets godtgjørelsesutvalg. Konserndirektørene har avtale om etterlønn på mellom 1-24 måneder, dog med avkortning av lønn som oppbæres i eventuelt annet ansettelsesforhold.

Det er inngått en førtidspensjonsavtale med en av konserndirektørene, med rett til å fratruke ved fylte 62 år. Pensjon er 68 % av pensjonsgivende lønn. Ytelsen knyttet til denne ordningen inngår i grunnlaget for opptjente pensjonsrettigheter i tabellen over. Antall egenkapitalbevis inkluderer egenkapitalbevis eid av nærstående og selskaper man har betydelig innflytelse i.

Ytelser til styret og kontrollkomiteen

2011 (hele 1000)

Navn	Tittel	Honorar	Honorarer til revisjons- og godtgjørelsesutvalget	Andre godtgjørelser	Lån per 31.12	Antall egenkapitalbevis
Per Axel Koch	Styreleder	330	16	16	-	35.000
Eli Arnstad	Nestleder styret	180	71	17	2.380	4.000
Kjell Bjordal	Styremedlem	155	-	18	-	27.428
Aud Skrudland	Styremedlem	155	-	18	239	1.346
Arnhild Holstad	Styremedlem	155	-	17	2.282	-
Paul E. Hjelm-Hansen	Styremedlem	155	70	16	-	37.536
Bård Benum	Styremedlem	155	68	1	-	-
Venche Johnsen	Styremedlem, ansattrepresentant	155	-	611	399	16.706
Rolf Røkke	Leder kontrollkomiteen	135	-	0	-	-
Tone Valmot	Medlem kontrollkomiteen til og med mars 2011	26	-	-	-	8.012
Anders Lian	Nestleder kontrollkomiteen	90	-	-	-	-
Terje Ruud	Medlem kontrollkomiteen fra og med april 2011	71	-	-	-	-

2010 (hele 1000)

Navn	Tittel	Honorar	Honorarer til revisjons- og godtgjørelsesutvalget	Andre godtgjørelser	Lån per 31.12	egenkapitalbevis	Antall
Per Axel Koch	Styreleder	320	15	2	-	-	26.000
Eli Arnstad	Nestleder styret	175	75	2	2.201	-	4.000
Anne-Brit Skjetne	Styremedlem tom. mars 2010	38	-	1	-	-	5.109
Christel Borge	Styremedlem tom. mars 2010	38	-	-	-	-	-
Kjell Bjordal	Styremedlem	150	-	3	-	-	27.428
Aud Skrudland	Styremedlem fom. april 2010	113	-	7	349	-	1.346
Odd Tore Finnøy	Styremedlem tom. mars 2010	75	-	1	-	-	-
Paul E. Hjelm-Hansen	Styremedlem	150	78	2	-	-	37.536
Bård Benum	Styremedlem	150	75	-	-	-	-
Venche Johnsen	Styremedlem, ansattererepresentant	150	-	524	544	-	16.473
Arnchild Holstad	Styremedlem fom. april 2010	113	-	2	2.344	-	-
Rolf Røkke	Leder kontrollkomiteen	130	-	2	-	-	-
Tone Valmot	Medlem kontrollkomiteen	85	-	8	-	-	8.012
Anders Lian	Medlem kontrollkomiteen	85	-	-	-	-	-

2009 (hele 1000)

Navn	Tittel	Honorar	Honorarer til revisjons- og godtgjørelsesutvalget	Andre godtgjørelser	Lån per 31.12	egenkapitalbevis	Antall
Per Axel Koch	Styreleder	320	3	-	-	-	18.000
Eli Arnstad	Nestleder styret	175	37	0	2.002	-	-
Anne-Brit Skjetne	Styremedlem	140	-	1	0	-	3.727
Christel Borge	Styremedlem	140	-	-	-	-	-
Kjell Bjordal	Styremedlem	140	-	2	-	-	20.000
Kjell Eriksen	Styremedlem tom. mars 2009	35	12	-	-	-	2.400
Odd Tore Finnøy	Styremedlem	140	-	2	-	-	-
Paul E. Hjelm-Hansen	Styremedlem	198	52	0	-	-	27.600
Bård Benum	Styremedlem fom. april 2009	105	12	-	-	-	-
Venche Johnsen	Styremedlem, ansattererepresentant	140	-	513	685	-	11.944
Rolf Røkke	Leder kontrollkomiteen	130	-	-	-	-	-
Tone Valmot	Medlem kontrollkomiteen	85	-	12	-	-	5.886
Anders Lian	Medlem kontrollkomiteen	85	-	-	-	-	-

Styrets leder har verken bonusavtale eller avtale om etterlønn. Antall egenkapitalbevis inkluderer egenkapitalbevis eid av nærstående og selskaper man har betydelig innflytelse i.

Ytelser til representantskapet
(hele 1000)

	2011	2010	2009
Representantskapets leder Terje Skjønhals	77	67	55
Øvrige medlemmer	670	607	690

Note 10 - Andre driftskostnader

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011	(mill. kr)	2011	2010	2009
536	493	528	Personalkostnader	810	711	725
143	140	167	IT-kostnader	185	156	158
25	24	23	Porto og verditransport	27	27	28
31	36	38	Markedsføring	50	43	38
45	31	38	Ordinære avskrivninger (note 27 og 28)	87	48	51
67	78	119	Driftskostnader faste eiendommer	95	94	80
31	42	47	Kjøpte tjenester	55	52	39
111	99	129	Andre driftskostnader	173	138	135
988	942	1.089	Sum driftskostnader før inntektsføring AFP i 2010	1.482	1.268	1.253
-	-117	-	Inntektsføring AFP-forpliktelse i 2010	-	-128	-
988	825	1.089	Sum andre driftskostnader	1.482	1.140	1.253
Godtgjørelse til revisor (i 1000 kroner)						
1.663	1.281	1.331	Ordinær revisjon	1.989	1.839	2.259
255	189	119	Andre attestasjonsoppgaver	284	206	331
249	959	451	Skatterådgiving	960	1.185	778
276	215	316	Andre tjenester utenfor revisjon	714	355	710
2.443	2.644	2.218	Sum inklusive merverdiavgift	3.946	3.585	4.078

Note 11 - Skatt

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon over forskjellen mellom det regnskapsmessige resultat før skattekostnad, årets skattegrunnlag og årets skattekostnad. Formuesskatt er klassifisert som andre driftskostnader i samsvar med IAS 12.

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011	(mill kroner)	2011	2010	2009
850	1.118	1.055	Resultat før skattekostnad	1.279	1.282	1147
-208	-237	-191	+/- permanente forskjeller	-342	-314	-397
-	-65	-26	+/- konsernbidrag	-26	-65	-
-154	-178	-69	+/- endring midlertidige forskjeller i henhold til spesifikasjon	-31	-184	-207
-	-	-	- herav ført direkte mot egenkapitalen	-	-	-
-	-	-	+ korreksjonsinntekt til fremføring	28	-37	51
-	-	-	+ underskudd til fremføring	-34	18	6
488	637	770	Årets skattegrunnlag/skattepliktig inntekt	874	699	600
136	178	215	Herav betalbar skatt 28%	245	196	168
136	178	215	Betalbar skatt i balansen	245	196	168
1	32	-1	For mye/lite skatt avsatt tidligere år	-1	32	1
137	210	215	Sum betalbar skatt	244	228	169
136	178	215	Betalbar skatt av årets overskudd	245	196	168
-	-3	-	Skatteeffekt konsernbidrag	-	-3	-
-	8	-	Skatteeffekt emisjonskostnad ført mot egenkapital	-	8	-
43	3	19	+/- endring i utsatt skatt	13	10	41
1	47	-1	+/- for mye/lite avsatt betalbar skatt tidligere år	-4	47	1
-	2	1	+ kildeskatt	1	2	-
180	235	235	Årets skattekostnad	255	260	210
Endring i netto forpliktelse ved utsatt skatt						
39	3	19	Resultatført utsatt skatt	13	22	37
-	47	-	Korrigerings betalbar skatt/utsatt skatt tidligere år *	-	47	-
39	50	19	Sum endring i netto forpliktelse ved utsatt skatt	13	68	37

* Skyldes endringer i midlertidige forskjeller mellom avlagt årsregnskap og endelige ligningspapirer

Balanseført			Sammensetning av balanseført utsatt skatt			Balanseført		
2009	2010	2011		2011	2010	2009		
			Midlertidige forskjeller på:					
-	-	-	- Driftsmidler	140	123	80		
-	-	-	- Leasingobjekter	171	219	268		
14	-	-	- Utlån	-	0	14		
-	42	42	- Netto pensjonsforpliktelse	45	42	-		
245	121	161	- Verdipapirer	161	121	245		
213	275	445	- Sikringsinstrumenter	445	275	213		
-	0	-	- Andre midlertidige forskjeller	2	2	4		
471	437	649	Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	964	781	823		
132	122	182	Utsatt skatt	270	219	230		
			Midlertidige forskjeller på:					
-37	-13	-22	- Driftsmidler	-26	-25	-38		
-	-	-	- Utlån	0	0	-		
-93	-	-	- Netto pensjonsforpliktelse	-6	-6	-110		
-28	-29	-26	- Verdipapirer	-26	-29	-28		
-242	-314	-455	- Sikringsinstrumenter	-455	-314	-242		
-7	-6	-2	- Andre midlertidige forskjeller	-63	-72	-88		
-	-	-	- Fremførbart underskudd	-257	-249	-309		
-407	-362	-505	Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-833	-696	-815		
-114	-101	-141	Utsatt skattefordel	-233	-195	-228		
18	21	40	Netto utsatt skatt/skattefordel	37	24	2		

Tabellen ovenfor består av midlertidige forskjeller fra alle konsoliderte selskaper vist brutto. På selskapsnivå er skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller nettoført. På konsernivå bruttoføres dette i samsvar med IAS 12 ved at hvert selskap presenteres separat ved beregning av konsernets skattefordel og utsatt skatt:

Skattefordel balanseført 31.12	19	7	21
Utsatt skatt balanseført 31.12	55	31	24

Resultatført			Resultatført		
2009	2010	2011	2011	2010	2009
Sammensetning av resultatført utsatt skatt					
-	-	-	-17	44	0
-	-	-	48	-49	44
-44	-14	-	-	-14	-43
-	42	0	-3	42	-
152	-124	-41	-41	-124	152
-169	62	-170	-170	62	-169
-	0	-	-	-2	-4
-62	-34	-212	-184	-42	-21
-17	-10	-59	-52	-12	-7
Midlertidige forskjeller på:					
-18	25	9	1	13	-17
-	-	-	-	0	-
-26	93	0	-1	104	-18
1	-1	-3	-3	-1	1
231	-72	141	141	-72	232
12	1	-4	-9	16	31
-	-	-	8	60	-70
200	45	143	137	119	159
56	13	40	38	33	44
39	3	-19	13	22	37
Avstemming av resultatført periodeskatt med resultat før skatt					
238	313	296	358	359	321
-58	-85	-61	-104	-109	-111
-1	-	-	1	3	-1
-	8	-	-	8	-
-	2	1	1	2	-
1	-3	-1	-1	-3	1
180	235	235	255	260	210
21 %	21 %	22 %	20 %	20 %	18 %

* Inkluderer ikke fradragsberettigede kostnader samt fradrag for resultatandel knyttet til tilknyttede og felleskontrollerte selskaper (resultatandeler trekkes ut ettersom de allerede er skattlagt hos det enkelte selskap).

Note 12 - Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld

Morbank			Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		Konsern		
2009	2010	2011	(mill kroner)		2011	2010	2009
2.477	2.872	3.962	Utlån og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid		1.486	397	143
0	22	1.070	Utlån og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelsestid		1.070	22	10
2.477	2.894	5.033	Sum		2.557	420	153
Spesifikasjon på de vesentligste valutasorter							
4	16	52	USD		52	16	4
16	9	17	EUR		17	9	16
-	22	22	ISK		22	22	-
2.374	2.827	4.921	NOK		2.445	353	50
83	20	20	Andre		20	20	83
2.477	2.894	5.033	Sum		2.557	420	153
3,0 %	3,0 %	3,4 %	Gjennomsnittlig rente		2,7 %	3,0 %	3,0 %
Gjeld til kredittinstitusjoner							
2009	2010	2011	(mill kroner)		2011	2010	2009
5.649	4.084	2.624	Lån og innskudd uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid		2.624	4.084	5.649
1.343	4.660	3.608	Lån og innskudd med avtalt løpetid eller oppsigelsestid		3.608	4.660	1.343
6.992	8.743	6.232	Sum		6.232	8.743	6.992
4.318	4.318	2.886	Innlån statsforvaltning vedørende bytteordning med avtalt løpetid eller oppsigelsestid		2.886	4.318	4.318
4.318	4.318	2.886	Sum		2.886	4.318	4.318
11.310	13.062	9.118	Sum		9.118	13.062	11.310
Spesifikasjon av gjeld på de vesentligste valutasorter							
85	1.028	556	USD		556	1.028	85
414	544	358	EUR		358	544	414
10.794	11.118	7.837	NOK		7.837	11.118	10.794
17	372	366	Andre		366	372	17
11.310	13.062	9.118	Sum		9.118	13.062	11.310
2,5 %	2,7 %	2,9 %	Gjennomsnittlig rente		2,9 %	2,7 %	2,5 %

Innskudd og utlån fra/til kredittinstitusjoner har i hovedsak flytende rente.

Gjennomsnittrenten er beregnet med utgangspunkt i renteinntekt/rentekostnad i forhold til beholdningskontienes gjennomsnittssaldo for det aktuelle år. Dog begrenset til beholdning i konti i valuta NOK.

Note 13 - Utlån til og fordringer på kunder

Morbank			(mill. kr)	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
Utlån fordelt på fordringstype						
-	-	-	Leiefinansieringsavtaler (finansiell lease)	1.920	2.078	2.187
7.760	10.171	10.697	Kasse-/drifts- og brukskreditter	10.697	10.171	7.388
1.840	2.596	3.065	Byggelån	2.486	2.036	1.840
49.704	54.675	57.030	Nedbetalingslån	58.001	55.562	50.367
59.304	67.443	70.793	Brutto utlån og fordringer på kunder	73.105	69.847	61.782
-466	-460	-424	Nedskrivninger	-462	-512	-507
58.838	66.983	70.369	Utlån og fordringer på kunder	72.643	69.336	61.275
Utlån fordelt på markeder						
29.117	31.187	32.165	Lønnstakere	33.141	32.020	29.745
30.158	36.194	38.565	Næringsfordelt	39.872	37.726	31.974
28	61	63	Offentlig	92	101	64
59.304	67.443	70.793	Brutto utlån og fordringer på kunder	73.105	69.847	61.782
-466	-460	-424	Nedskrivninger	-462	-512	-507
58.838	66.983	70.369	Utlån og fordringer på kunder	72.643	69.336	61.275
Herav ansvarlig lånekapital						
48	48	48	Ansvarlig kapital i øvrige finansinstitusjoner	48	48	48
48	48	48	Ansvarlig lånekapital bokført under utlån	48	48	48
Herav						
661	511	572	Utlån til ansatte	715	634	804
I tillegg						
15.647	17.818	22.126	Utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS	22.126	17.818	15.647
342	562	693	- herav utlån til ansatte	869	708	447

Rentesubsidiering ved utlån til ansatte inngår i rentenetto. Lånerenten til ansatte er 75 prosent av beste boliglånsrente til øvrige kunder.

Fordeling på risikogrupper

Banken beregner misligholdssannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen på innvilgestidspunkt. Misligholdssannsynligheten beregnes på grunnlag av nøkkeltall knyttet til inntjening, tæring og adferd. Misligholdssannsynligheten benyttes som grunnlag for nøkkeltall for risikoklassifisering av kunden. I tillegg benyttes risikoklassen for å klassifisere hver enkelt kunde i en risikogruppe. Se note 16 for inndeling av risikoklasser.

Kundene rescores månedlig i bankens porteføljestyresystem.

Engasjementsoppfølging gjøres ut ifra engasjementets størrelse, risiko og migrering. Risikoprising av næringslivsengasjement gjøres med bakgrunn i forventet tap og nødvendig økonomisk kapital for det enkelte engasjement. Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap er beregnet for de neste 12 måneder. Forventet tap ligger innenfor de styrevedtatte rammene for maksimalt forventet tap.

Gruppevis nedskrivninger beregnes med utgangspunkt i kunder som har migrert negativt siden innvilgestidspunktet, men hvor det ikke er foretatt individuell nedskrivning.

Banken benytter makrobaserte stresstester for å estimere nedskrivningsbehov knyttet til objektive hendelser som ikke har gitt utslag i porteføljekvalitet på måletidspunktet.

Historikk er omarbeidet i samsvar med nye beregninger for estimert mislighold. Jfr. note 3 Risikoforhold, i avsnittet om misligholdssannsynlighet.

Morbank			Engasjement fordelt på risikogruppe	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
29.758	35.521	39.296	Laveste risiko	39.478	35.847	31.369
18.056	18.030	20.185	Lav risiko	20.891	17.994	18.832
14.722	20.675	21.743	Middels risiko	22.177	21.876	14.376
4.206	2.364	2.063	Høy risiko	2.494	2.781	4.311
1.745	2.500	1.811	Høyeste risiko	2.168	2.961	1.854
710	595	463	Mislighold *)	542	710	820
69.197	79.685	85.561	Sum totalt engasjement fordelt på risikogruppe	87.750	82.170	71.562

Morbank			Brutto utlån fordelt på risikogruppe	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
25.049	29.106	32.390	Laveste risiko	32.571	29.412	26.558
15.796	15.508	16.826	Lav risiko	17.524	15.431	16.523
12.493	17.783	17.496	Middels risiko	18.069	19.028	12.432
3.624	2.086	1.903	Høy risiko	2.329	2.477	3.722
1.655	2.373	1.723	Høyeste risiko	2.078	2.810	1.756
687	586	455	Mislighold *)	534	689	791
59.304	67.443	70.793	Sum brutto utlån fordelt på risikogruppe	73.105	69.847	61.782

*) Engasjement med individuell nedskrivning har risikogruppe mislighold

Morbank			Forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på risikogruppe	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
5	4	5	Laveste risiko	5	5	6
22	15	17	Lav risiko	18	15	23
50	86	77	Middels risiko	79	88	51
73	25	20	Høy risiko	23	27	74
35	54	47	Høyeste risiko	53	62	48
21	100	25	Mislighold	34	115	42
207	285	190	Sum forventet årlig gj.snittlig netto tap fordelt på risikogrupper	211	312	244

Banken overfører godt sikrede boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt AS, som er et tiltak for å sikre langsiktig finansiering på konkurransemessige vilkår. Provisjonen (margin) av disse lånene blir inntektsført i resultatregnskapet under provisjonsinntekter.

Tabellen nedenfor viser risikoklassifiseringen av disse engasjementene.

Morbank			Engasjement overført SpareBank 1 Boligkreditt	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
10.193	10.752	21.681	Laveste risiko	21.681	10.752	10.193
5.977	7.339	2.409	Lav risiko	2.409	7.339	5.977
1.051	1.508	596	Middels risiko	596	1.508	1.051
94	148	136	Høy risiko	136	148	94
67	86	76	Høyeste risiko	76	86	67
-	2	2	Mislighold	2	2	-
17.382	19.836	24.901	Sum totalt engasjement fordelt på risikogruppe	24.901	19.836	17.382

Morbank			Brutto utlån overført SpareBank 1 Boligkreditt	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
8.962	9.295	18.927	Laveste risiko	18.927	9.295	8.962
5.523	6.843	2.393	Lav risiko	2.393	6.843	5.523
1.002	1.446	593	Middels risiko	593	1.446	1.002
93	146	136	Høy risiko	136	146	93
66	86	76	Høyeste risiko	76	86	66
-	2	2	Mislighold	2	2	-
15.647	17.818	22.126	Sum brutto utlån fordelt på risikogruppe	22.126	17.818	15.647

Fordeling på sektor og næring

Morbank			Engasjement fordelt på sektor og næring	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
31.457	33.751	34.864	Lønnstakere o.l	35.851	34.641	32.127
967	960	830	Offentlig forvaltning	859	1.003	1.005
4.511	4.979	5.532	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	5.724	5.248	4.839
2.010	3.012	3.112	Havbruk	3.257	3.133	2.109
3.062	4.222	5.159	Industri og bergverk	5.399	4.509	3.323
2.821	3.337	3.390	Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	3.853	3.165	2.663
3.326	3.353	3.350	Hotell og handel	3.543	3.584	3.676
576	5.874	7.282	Sjøfart	7.287	5.877	579
12.808	14.333	14.820	Eiendomsdrift	14.179	14.440	12.878
3.263	3.499	4.764	Forretningsmessig tjenesteyting	5.061	3.847	3.592
4.307	2.161	2.236	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	2.514	2.519	4.681
89	203	221	Øvrige sektorer	223	205	90
69.197	79.685	85.561	Sum engasjement fordelt på sektor og næring	87.750	82.170	71.562

Morbank			Brutto utlån fordelt på sektor og næring	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
29.117	31.187	32.165	Lønnstakere o.l	33.141	32.020	29.745
28	61	63	Offentlig forvaltning	92	101	64
4.211	4.580	4.965	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	5.155	4.832	4.518
1.225	1.790	1.880	Havbruk	2.024	1.904	1.318
2.080	2.503	2.641	Industri og bergverk	2.878	2.772	2.324
1.733	1.992	2.070	Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	2.528	2.476	2.229
2.108	2.264	2.126	Hotell og handel	2.316	2.480	2.435
2.205	5.240	5.974	Sjøfart	5.978	5.242	2.209
11.627	13.465	12.651	Eiendomsdrift	12.167	13.004	11.321
2.930	2.778	3.570	Forretningsmessig tjenesteyting	3.865	3.104	3.238
1.842	1.245	1.720	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	1.989	1.573	2.184
198	337	969	Øvrige sektorer	971	339	199
59.304	67.443	70.793	Sum brutto utlån fordelt på sektor og næring	73.105	69.847	61.782

Morbank			Individuelle nedskrivninger fordelt på sektor og næring	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
37	30	41	Lønnstakere o.l	43	30	40
-	-	-	Offentlig forvaltning	-	-	-
8	5	2	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	2	8	9
1	1	21	Havbruk	21	1	1
34	78	18	Industri og bergverk	30	100	47
21	14	10	Bygg og anlegg	14	18	28
14	13	12	Hotell og handel	13	18	14
-	-	-	Sjøfart	-	0	0
41	35	29	Eiendomsdrift	29	35	41
21	5	2	Forretningsmessig tjenesteyting	3	6	22
8	6	16	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	17	6	9
9	-	-	Øvrige sektorer	-	0	9
193	186	151	Sum individuelle nedskrivninger fordelt på sektor og næring	172	222	219

Morbank			Forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på sektor og næring	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
35	28	21	Lønnstakere o.l	23	30	37
0	0	0	Offentlig forvaltning	0	0	0
8	7	9	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	13	12	11
1	3	3	Havbruk	3	3	2
5	17	31	Industri og bergverk	32	19	14
8	4	16	Bygg og anlegg	22	9	18
6	5	10	Hotell og handel	11	9	16
1	2	23	Sjøfart	23	2	1
39	105	41	Eiendomsdrift	41	108	39
17	21	33	Forretningsmessig tjenesteyting	36	24	18
7	13	3	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	5	17	8
-	2	1	Øvrige sektorer	1	2	0
126	206	190	Sum forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på sektor og næring	211	234	163

Fordeling på geografiske områder

Morbank			Brutto utlån	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
24.504	25.588	26.627	Sør-Trøndelag	27.178	26.237	25.515
15.214	15.989	15.116	Nord-Trøndelag	16.050	16.931	16.120
10.070	14.094	15.040	Møre og Romsdal	15.542	14.533	10.342
273	499	335	Sogn og Fjordane	348	508	505
479	499	542	Nordland	581	533	520
4.754	5.061	8.111	Oslo	8.147	5.061	4.754
3.656	5.207	4.069	Landet for øvrig	4.306	5.539	3.673
353	506	953	Utlandet	953	506	353
59.304	67.443	70.793	Sum brutto utlån	73.105	69.847	61.782

Banken overfører godt sikrede boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt AS, som er et tiltak for å sikre langsiktig finansiering på konkurransemessige vilkår. Tabellen nedenfor viser en fordeling på geografiske områder for disse utlånsengasjementene.

Morbank			Brutto utlån overført SpareBank1 Boligkreditt	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
7.406	8.462	10.327	Sør-Trøndelag	10.327	8.462	7.406
4.566	4.750	5.850	Nord-Trøndelag	5.850	4.750	4.566
2.118	2.711	3.513	Møre og Romsdal	3.513	2.711	2.118
7	18	55	Sogn og Fjordane	55	18	7
78	67	70	Nordland	70	67	78
505	650	830	Oslo	830	650	505
906	1.091	1.392	Landet for øvrig	1.392	1.091	906
61	68	89	Utlandet	89	68	61
15.647	17.818	22.126	Sum brutto utlån overført SpareBank1 Boligkreditt	22.126	17.818	15.647

Utlån til og fordringer på kunder knyttet til finansielle leieavtaler	2011	2010	2009
Brutto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler			
- Inntil 1 år	252	363	304
- Mellom 1 og 5 år	1.536	1.518	1.695
- Over 5 år	203	266	262
Sum brutto fordringer	1.990	2.147	2.261
Ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler	70	69	74
Netto investeringer knyttet til finansielle leieavtaler	1.920	2.078	2.187
Netto investeringer i finansielle leieavtaler kan analyseres på følgende måte:			
- Inntil 1 år	231	333	269
- Mellom 1 og 5 år	1.489	1.481	1.658
- Over 5 år	201	264	261
Sum netto fordringer	1.920	2.078	2.187

Note 14 - Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne engasjement

Tabellen viser forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditt/innskudd fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelse i betalingsformidlingen. Hele utlånsengasjementet er inkludert når deler av engasjementet er forfalt.

Morbank					
2011					
(mill. kr)	Inntil 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
- Personmarked	542	181	24	74	821
- Bedriftsmarked	219	42	21	60	343
Sum	762	223	45	135	1.164

2010					
(mill. kr)	Inntil 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
- Personmarked	639	223	27	67	956
- Bedriftsmarked	300	70	3	31	404
Sum	939	293	30	98	1360

2009					
(mill. kr)	Inntil 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
- Personmarked	578	191	11	96	877
- Bedriftsmarked	188	167	6	57	418
Sum	766	359	17	153	1295

Av det totale beløp av brutto forfalte, men ikke nedskrevet utlån var realisasjonsverdien på tilhørende pantestillelser per 31. desember 2011 414 mill. kroner.

Konsern					
2011					
(mill. kr)	Inntil 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
- Personmarked	543	193	28	82	846
- Bedriftsmarked	225	75	28	65	392
Sum	768	268	55	147	1.238

2010					
(mill. kr)	Inntil 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
- Personmarked	640	238	30	75	983
- Bedriftsmarked	307	113	38	55	513
Sum	947	350	67	130	1495

2009					
(mill. kr)	Inntil 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
- Personmarked	579	203	13	108	903
- Bedriftsmarked	193	222	47	84	546
Sum	772	425	60	192	1449

Av det totale beløp av forfalte, men ikke nedskrevet utlån til kunder var virkelig verdi på tilhørende pantestillelser per 31. desember 2011 519 millioner kroner.

Note 15 - Tap på utlån og garantier

Morbank i mill.kr

Tap på utlån	2011			2010			2009		
	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	0	-36	-36	-11	5	-7	3	-3	-0
+ Periodens endring i gruppenedskrivninger	-10	10	-	-	-	-	17	24	41
+ Konstaterte tap på engasjement som tidligere er nedskrevet	5	70	75	11	28	39	7	75	81
+ Konstaterte tap på engasjement som tidligere ikke er nedskrevet	8	2	9	10	74	84	13	138	152
- Inngang på tidligere nedskrevne utlån, garantier m.v.	6	31	37	6	3	8	-9	-12	-20
Sum tap på utlån og garantier	-3	15	12	4	104	108	32	222	254

Individuelle nedskrivninger	2011			2010			2009		
	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån, garantier, m.v. per 01.01.	31	155	186	46	147	193	42	151	193
- Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	-5	-69	9	-11	-28	-39	-7	-75	-81
- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	-3	-23	26	-9	-13	-21	-6	-2	-8
+Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	6	50	56	3	21	24	2	2	4
+Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	2	7	75	5	24	29	14	71	85
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier per 31.12.	31	120	151	34	152	186	46	147	193

Gruppenedskrivninger	2011			2010			2009		
	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier per 1.1.	83	190	273	83	190	273	66	166	232
Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån, garantier m.v.	-10	10	-	-	-	-	17	24	41
Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier per 31.12.	73	200	273	83	190	273	83	190	273

Tap fordelt på sektor og næring	2011			2010			2009		
	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst			0			1			6
Havbruk			5			0			1
Industri og bergverk			0			83			12
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning			0			19			9
Varehandel, hotell- og restaurantdrift			1			6			109
Transport og annen tjenesteytende virksomhet			2			0			0
Finansiering, eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting			-1			-8			54
Utland og andre			0			-			-
Personmarked			6			7			22
Gruppenedskrivning næring			10			-			17
Gruppenedskrivning person			-10			-			24
Tap på utlån til kunder			12			108			254

Misligholdte over 90 dager og tapsutsatte engasjement	2011	2010	2009	2008	2007
Misligholdte engasjement	272	397	298	284	209
Øvrige tapsutsatte engasjement	191	198	412	891	228
Totalt misligholdte og tapsutsatte engasjement	463	595	710	1.175	437
Individuelle nedskrivninger	151	186	193	193	113
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	312	409	517	982	324

Merknad: Historikk er ikke oppdatert

Inntektsførte renter på misligholdte og tapsutsatte engasjement utgjør for morbanken 18 millioner kroner.

Realisasjonverdi av panteverdi knyttet til utlån som er individuelt nedskrevet er for morbanken per 31. desember 2011 er 679 millioner kroner.

Konsern i mill.kr

Tap på utlån	2011			2010			2009		
	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-2	-49	-51	-6	9	3	3	0	3
+ Periodens endring i gruppenedskrivninger	-10	10	-	-	1	1	18	26	44
+ Konstaterte tap på engasjement som tidligere er nedskrevet	7	84	91	11	35	46	7	82	89
+ Konstaterte tap på engasjement som tidligere ikke er nedskrevet	11	14	25	13	79	92	15	146	161
- Inngang på tidligere nedskrevne utlån, garantier m.v.	6	33	39	6	4	10	-9	-12	-21
Sum tap på utlån og garantier	0	27	27	13	120	132	35	242	277

Individuelle nedskrivninger	2011			2010			2009		
	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån, garantier m.v. per 01.01.	31	191	222	47	172	219	43	172	215
- Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	-5	-85	-90	-11	-35	-46	-7	-82	-89
- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	-3	-25	-28	-9	-14	-22	-6	-4	-10
+Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	6	51	57	3	30	34	2	7	9
+Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	2	10	12	7	30	38	15	79	94
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier per 31.12.	31	142	172	37	185	222	47	172	219

Gruppenedskrivninger	2011			2010			2009		
	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier per 1.1.	87	203	290	87	202	289	69	176	244
Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån, garantier m.v.	-10	10	-	-	1	1	18	26	44
Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier per 31.12.	77	213	290	87	203	290	87	202	289

Tap fordelt på sektor og næring	2011	2010	2009
Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	1	2	7
Havbruk	5	0	1
Industri og bergverk	1	90	18
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	4	21	13
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	2	11	111
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	4	3	1
Finansiering, eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting	2	-8	58
Utlend og andre	-	0	0
Personmarked	8	12	24
Gruppenedskrivning næring	10	1	19
Gruppenedskrivning person	-10	-	25
Tap på utlån til kunder	27	132	277

Misligholdte over 90 dager og tapsutsatte engasjement	2011	2010	2009	2008	2007
Misligholdte engasjement	338	499	379	330	231
Øvrige tapsutsatte engasjement	204	211	442	950	232
Totalt misligholdte og tapsutsatte engasjement	542	710	820	1.280	463
Individuelle nedskrivninger	172	222	219	215	116
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	370	488	602	1.064	347

Inntektsførte renter på misligholdte og tapsutsatte engasjement utgjør for konsernet 33 millioner kroner.

Realisasjonverdi av panteverdi knyttet til utlån som er individuelt nedskrevet er for konsernet per 31. desember 2011 er 702 millioner kroner.

Note 16 - Kreditteksponering for hver interne risikorating

Banken benytter eget klassifiseringssystem for overvåking av kredittisiko i porteføljen. Risikoklasseinndeling skjer ut fra hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold. I tabellen er denne inndelingen sammenholdt med tilsvarende ratingklasser hos Moody's.

Historisk mislighold er tall for morbank og viser default ratio (DR) per. risikoklasse. Tallene er et uvektet snitt for normalscorede kunder i perioden 2006-2011.

Historikk er omarbeidet i samsvar med nye beregninger for estimert mislighold. Jfr. note 3 Risikoforhold, i avsnittet om misligholdssannsynlighet.

Risiko-klasse	Misligholdssannsynlighet			Historisk mislighold	Sikkerhets-klasse	Sikkerhetsdekning	
	Til	Fra	Moody's			Nedre grense	Øvre grense
A	0,00 %	0,10 %	Aaa-A3	0,04 %	1	120	
B	0,10 %	0,25 %	Baa1-Baa2	0,10 %	2	100	120
C	0,25 %	0,50 %	Baa3	0,23 %	3	80	100
D	0,50 %	0,75 %	Ba1	0,56 %	4	60	80
E	0,75 %	1,25 %	Ba2	0,68 %	5	40	60
F	1,25 %	2,50 %		1,57 %	6	20	40
G	2,50 %	5,00 %	Ba2-B1	3,67 %	7	0	20
H	5,00 %	10,00 %	B1-B2	6,97 %			
I	10,00 %	99,99 %	B3-Caa3	19,61 %			
J	mislighold						
K	nedskrevet						

Bankens engasjementer klassifiseres i en av fem risikogrupper på bakgrunn av risikoklasse. I tillegg har vi misligholdte og nedskrevet. Se tabellen nedenfor.

Risikoklasse	Risikogrupper
A - C	Laveste risiko
D - E	Lav
F - G	Middels
H	Høy
I	Høyeste risiko
J - K	Mislighold og nedskrevet

Morbank i mill. kr	Gjennomsnittlig usikret eksponering i	Totalt engasjement	Gjennomsnittlig usikret eksponering i	Totalt engasjement	Gjennomsnittlig usikret eksponering i	Totalt engasjement
	%		%		%	
	2011	2011	2010	2010	2009	2009
Laveste risiko	4,6 %	39.296	5,2 %	35.521	6,4 %	29.758
Lav risiko	8,1 %	20.185	7,5 %	18.030	11,1 %	18.056
Middels risiko	12,5 %	21.743	15,7 %	20.676	13,5 %	14.722
Høy risiko	9,3 %	2.063	10,8 %	2.364	26,1 %	4.206
Høyeste risiko	10,0 %	1.811	9,6 %	2.500	8,8 %	1.745
Mislighold og nedskrevet	29,1 %	463	27,4 %	595	21,4 %	710
Totalt		85.561		79.685		69.197

Konsern i mill. kr	Gjennomsnittlig usikret eksponering i	Totalt engasjement	Gjennomsnittlig usikret eksponering i	Totalt engasjement	Gjennomsnittlig usikret eksponering i	Totalt engasjement
	%		%		%	
	2011	2011	2010	2010	2009	2009
Laveste risiko	4,5 %	39.478	5,2 %	35.847	6,4 %	31.369
Lav risiko	7,5 %	20.891	7,5 %	17.994	11,1 %	18.832
Middels risiko	11,8 %	22.177	15,7 %	21.876	13,5 %	14.376
Høy risiko	9,3 %	2.494	10,8 %	2.781	26,1 %	4.311
Høyeste risiko	10,0 %	2.168	9,6 %	2.961	8,8 %	1.854
Mislighold og nedskrevet	29,1 %	542	27,4 %	710	21,4 %	820
Totalt		87.750		82.170		71.562

Note 17 - Maksimal kreditteksponering

Maksimal kreditteksponering, ikke hensyntatt pantstillelser

Tabellen nedenfor viser maksimal eksponering mot kredittrisiko i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger.

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011	(mill. kr)	2011	2010	2009
Eiendeler						
1.107	2.112	1.519	Kontanter og fordringer på sentralbanker	1.519	2.112	1.107
2.477	2.894	5.033	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2.557	420	153
58.838	66.983	70.369	Utlån til og fordringer på kunder	72.643	69.336	61.275
9.420	12.582	10.421	Verdipapirer - virkelig verdi	10.418	12.507	9.308
1.150	1.825	3.698	Derivater	3.697	1.825	1.149
1	1	1	Verdipapirer - tilgjengelig for salg	56	64	55
2.409	1.562	583	Verdipapirer - holde til forfall	583	1.562	2.409
3.484	3.516	2.460	Verdipapirer - lån og fordring	2.473	3.460	3.460
4.174	4.915	5.614	Andre eiendeler	7.510	6.712	5.593
83.060	96.390	99.697	Sum eiendeler	101.455	97.997	84.509
Forpliktelseser						
2.108	3.532	3.857	Betingede forpliktelseser (stilte garantier)	3.857	3.532	2.108
7.311	8.837	10.578	Ubenyttede kreditter	10.578	8.837	7.311
1.223	1.090	470	Lånetilsagn	500	1.291	1.418
474	629	813	Andre engasjement	940	629	474
11.116	14.088	15.717	Sum forpliktelseser	15.875	14.289	11.311
94.176	110.478	115.413	Sum total kredittrisikoeksponering	117.330	112.281	95.852

Kredittrisikoeksponering knyttet til finansielle eiendeler fordelt på geografiske områder

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011	(mill. kr)	2011	2010	2009
Bankaktiviteter						
32.826	35.131	37.678	Sør-Trøndelag	37.212	32.560	32.319
18.021	19.053	17.776	Nord-Trøndelag	18.708	20.056	19.125
12.806	18.047	19.807	Møre og Romsdal	20.308	18.541	13.204
273	658	479	Sogn og Fjordane	491	665	505
555	582	695	Nordland	734	618	613
7.571	10.037	12.939	Oslo	13.333	10.037	7.571
4.263	6.480	6.687	Landet for øvrig	7.128	7.479	4.701
1.396	1.004	2.190	Utlandet	2.188	1.005	1.400
77.712	90.992	98.251	Totalt bankaktiviteter	100.104	92.859	79.470
Finansielle instrumenter						
14.216	16.704	12.769	Norge	12.826	16.631	14.135
1.037	949	695	Europa/Asia	704	959	1.037
61	7	0	USA	0	7	61
1.150	1.825	3.698	Derivater	3.697	1.825	1.149
16.464	19.486	17.162	Sum	17.226	19.423	16.382
94.176	110.478	115.413	Totalt fordelt på geografiske områder	117.330	112.281	95.852

Finansiell effekt av sikkerhetsstillelser for kredittrisiko morbank

Bankens maksimale kreditteksponering fremgår av oppstillingen ovenfor. SpareBank 1 SMN utfører engrosbanktjenester for BN Bank og Samspar-bankene. I tilknytning til dette er det etablert garantiavtaler som sikrer fullt oppgjør for eksponeringer knyttet til disse avtalene. Banken har også tilsvarende garantiavtale knyttet til overtakelsen av BN Banks portefølje i Ålesund. Verdi av garantiavtalene er ikke inkludert i tabellen nedenfor.

Sikkerhetsstillelsene er vurdert til markedsverdi, begrenset til maksimal kreditteksponering for den enkelte motpart.

	Sikkerhetsstillelser (mill. kr)
Utlån til bedriftsmarked	26.656
Utlån til privatmarked	31.299
Obligasjoner OMF	6.685
Finansinstitusjoner med CSA	147
Kunder trading og sikring	2.152

Note 18 - Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler

Kredittkvaliteten på finansielle eiendeler håndteres ved at banken benytter sine interne retningslinjer for kredittninger. Se avsnitt kreditt risiko under note 3 Risikoforhold.

Tabellen nedenfor viser kredittkvaliteten per klasse av eiendeler for utlånsrelaterte eiendeler i balansen, basert på bankens eget kredittsystem. Hele utlånsengasjementet er inkludert når deler av engasjementet er misligholdt. Misligholdt er i noten definert til betalingsmislighold over tusen kroner over 90 dager.

Historikk er omarbeidet i samsvar med nye beregninger for estimert mislighold. Jfr. note 3 Risikoforhold, i avsnittet om misligholdssannsynlighet.

Morbank 2011 (mill. kr)		Verken misligholdt eller nedskrevet					Misligholdt eller individuelt nedskrevet *)	Sum
	Noter	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	12	5.033	-	-	-	-	-	5.033
Utlån til og fordringer på kunder	13							
Privatmarked		22.676	5.572	2.252	461	496	173	31.629
Bedriftsmarked		9.714	11.254	15.244	1.443	1.228	282	39.164
Sum utlån		32.390	16.826	17.496	1.903	1.723	455	70.793
Finansielle investeringer	19							
Noterte statsobligasjoner		2.896	-	-	-	-	-	2.896
Noterte andre obligasjoner		6.302	467	39	-	-	-	6.808
Unoterte obligasjoner		1.787	904	523	-	-	-	3.214
Sum finansielle investeringer		10.985	1.371	562	-	-	-	12.918
Totalt		48.408	18.197	18.058	1.903	1.723	455	88.744

2010 (mill. kr)		Verken misligholdt eller nedskrevet					Misligholdt eller individuelt nedskrevet *)	Sum
	Noter	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	12	2.894	-	-	-	-	-	2.894
Utlån til og fordringer på kunder	13							
Privatmarked		20.678	6.190	2.497	530	600	160	31.056
Bedriftsmarked		8.428	9.319	15.286	1.556	1.773	426	36.386
Sum utlån		29.106	15.508	17.783	2.086	2.373	586	67.443
Finansielle investeringer	19							
Noterte statsobligasjoner		5.044	-	-	-	-	-	5.044
Noterte andre obligasjoner		5.461	1.208	81	-	-	-	6.751
Unoterte obligasjoner		2.880	1.778	583	-	-	-	5.241
Sum finansielle investeringer		13.385	2.986	665	-	-	-	17.036
Totalt		45.386	18.494	18.447	2.086	2.373	586	87.372

2009 (mill. kr)	Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Misligholdt eller individuelt nedskrevet *)	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	12	2.477	-	-	-	-	-	2.477
Utlån til og fordringer på kunder	13							
Privatmarked		18.430	6.090	2.867	707	632	190	28.916
Bedriftsmarked		6.619	9.707	9.626	2.917	1.022	497	30.388
Sum utlån		25.049	15.796	12.493	3.624	1.655	687	59.304
Finansielle investeringer	19							
Noterte statsobligasjoner		4.408	-	-	-	-	-	4.408
Noterte andre obligasjoner		4.598	994	179	-	-	-	5.771
Unoterte obligasjoner		2.147	242	2.183	-	-	-	4.572
Sum finansielle investeringer		11.153	1.236	2.362	-	-	-	14.751
Totalt		38.679	17.032	14.854	3.624	1.655	687	76.532

Konsern 2011 (mill. kroner)	Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Misligholdt eller individuelt nedskrevet *)	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	12	2.557	-	-	-	-	-	2.557
Utlån til og fordringer på kunder	13							
Privatmarked		22.739	5.816	2.670	610	620	194	32.650
Bedriftsmarked		9.831	11.707	15.400	1.719	1.458	340	40.456
Sum utlån		32.571	17.524	18.069	2.329	2.078	534	73.105
Finansielle investeringer	19							
Noterte statsobligasjoner		2.896	-	-	-	-	-	2.896
Noterte andre obligasjoner		6.302	467	39	-	-	-	6.808
Unoterte obligasjoner		1.787	904	523	-	-	-	3.214
Sum finansielle investeringer		10.985	1.371	562	-	-	-	12.918
Totalt		46.113	18.895	18.631	2.329	2.078	534	88.580

2010 (mill. kr)	Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Misligholdt eller individuelt nedskrevet *)	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	12	420	-	-	-	-	-	420
Utlån til og fordringer på kunder	13							
Privatmarked		20.742	6.435	2.893	605	680	178	31.533
Bedriftsmarked		8.670	8.996	16.135	1.872	2.130	511	38.314
Sum utlån		29.412	15.431	19.028	2.477	2.810	689	69.847
Finansielle investeringer	19							
Noterte statsobligasjoner		5.044	-	-	-	-	-	5.044
Noterte andre obligasjoner		5.461	1.208	81	-	-	-	6.751
Unoterte obligasjoner		2.880	1.778	527	-	-	-	5.185
Sum finansielle investeringer		13.385	2.986	609	-	-	-	16.980
Totalt		43.217	18.417	19.636	2.477	2.810	689	87.247

2009 (mill. kr)	Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Misligholdt eller individuelt nedskrevet *)	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	12	153	-	-	-	-	-	153
Utlån til og fordringer på kunder	13							
Privatmarked		18.868	6.174	2.928	721	660	227	29.579
Bedriftsmarked		7.690	10.348	9.504	3.002	1.096	564	32.203
Sum utlån		26.558	16.523	12.432	3.722	1.756	791	61.782
Finansielle investeringer	19							
Noterte statsobligasjoner		4.408	-	-	-	-	-	4.408
Noterte andre obligasjoner		4.598	994	179	-	-	-	5.771
Unoterte obligasjoner		2.147	242	2.159	-	-	-	4.548
Sum finansielle investeringer		11.153	1.236	2.338	-	-	-	14.727
Totalt		37.864	17.758	14.770	3.722	1.756	791	76.662

*) Garantier stilt av GIEK er ikke hensyntatt

Note 19 - Certifikater og obligasjoner

Obligasjoner og sertifikater er klassifisert i kategoriene virkelig verdi over resultatet, holde til forfall og lån og fordring. Måling til virkelig verdi gjenspeiler markedsverdi, mens kategorien holde til forfall og lån og fordring måles til amortisert kost. Obligasjoner som er omklassifisert til holde til forfall per 1. juli 2008 som følge av endring i IAS 39 og IFRS 7 i oktober 2008, er inkludert i oppstillingen nedenfor.

Morbank			Konsern			
2009	2010	2011	Sertifikater og obligasjoner fordelt på utstedersektor (mill. kr)			
4.456	5.089	3.077	Stat (pålydende)	3.077	5.089	4.456
4.408	5.044	3.059	- virkelig verdi	3.059	5.044	4.408
-	-	-	- amortisert kost (holde til forfall, lån og fordring)	-	-	-
4.408	5.044	3.059	Bokført verdi stat	3.059	5.044	4.408
611	985	939	Annene offentlig utsteder (pålydende)	939	985	611
437	906	904	- virkelig verdi	904	906	437
177	77	39	- amortisert kost (holde til forfall, lån og fordring)	39	77	177
613	983	943	Bokført verdi annene offentlig utsteder	943	983	613
8.557	10.044	8.580	Finansielle foretak (pålydende)	8.580	9.988	8.533
4.014	5.957	5.763	- virkelig verdi	5.763	5.957	4.014
5.716	5.001	3.003	- amortisert kost (holde til forfall, lån og fordring)	3.003	4.945	5.693
9.730	10.959	8.766	Bokført verdi finansielle foretak	8.766	10.903	9.707
-	50	150	Ikke-finansielle foretak (pålydende)	150	50	-
-	50	150	- virkelig verdi	150	50	-
-	-	-	- amortisert kost (holde til forfall, lån og fordring)	-	-	-
-	50	150	Bokført verdi finansielle foretak	150	50	-
13.624	16.168	12.746	Sum rentepapirer, pålydende verdi	12.746	16.112	13.600
14.751	17.036	12.918	Sum rentepapirer, bokført verdi	12.918	16.980	14.727

For nærmere spesifisering av renterisiko henvises til note 40 Markedsrisiko knyttet til renterisiko.

Som følge av de ekstraordinære markedsforholdene høsten 2008 ble deler av bankens omløpsportefølje illikvid. Etter endringer i de internasjonale regnskapsstandardene i oktober 2008 valgte konsernet å omklassifisere deler av obligasjonsporteføljen per 1. juli 2008 fra kategorien "Virkelig verdi med føring av verdiendringer over resultatet" til kategorien "Holde til forfall". Vi har ikke lenger trading som formål og disse papirene forventes ikke solgt før forfall.

"Holde til forfall" porteføljen omfatter noterte obligasjoner og verdsettes til amortisert kost etter effektiv rente-metode. De tidligere foretatte nedskrivninger vil etter omklassifiseringen bli reversert over porteføljens gjenværende løpetid. Dette blir inntektsført under netto renteinntekter i tillegg til løpende kupongrenter. Det er i 2011 amortisert 3,8 millioner kroner. Ved utgangen av perioden er gjennomsnittlig gjenværende løpetid 0,9 år.

Dersom omklassifiseringen ikke hadde vært foretatt ville konsernet ha kostnadsført 42 millioner kroner siste halvår 2008 som urealisert tap på grunn av økte kredittspreader. For 2011 ville konsernets netto kurstap vært 0,9 millioner kroner.

Det er i 2011 netto kostnadsført 0,7 millioner kroner i urealisert agiotap knyttet til porteføljen.

Det er ikke foretatt nedskrivning på grunn av varige verdifall i denne porteføljen per 31. desember 2011.

Morbank

Konsern

Holde til forfall

31.12.09	31.12.10	31.12.11		31.12.11	31.12.10	31.12.09
2.409	1.562	583	Bokført verdi av obligasjoner i kategorien "holde til forfall"	583	1.562	2.409
2.430	1.568	585	Nominell verdi (pålydende)	585	1.568	2.430
2.426	1.570	584	Teoretisk markedsverdi inkl. valutakursendringer	584	1.570	2.426

Note 20 - Finansielle derivater

Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjeld for alle rentederivater. Dette gjelder både derivater benyttet til sikringsformål og ikke sikring. Banken benytter seg ikke av kontantstrømsikring.

Konsern

Noten er tilnærmet lik for morbank og konsern. Tall i mill kr.

Til virkelig verdi over resultatet	2011			2010			2009		
	Kontraktsum	Virkelig verdi		Kontraktsum	Virkelig verdi		Kontraktsum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter									
Valutaterminer (forwards)	2.318	47	-58	1.475	8	-61	1.170	5	-93
Valutabytteavtaler (swap)	19.534	410	-280	20.358	394	-229	12.084	237	-117
Valutaopsjoner	60.391	313	-310	2.834	22	-22	332	1	-1
Sum valutainstrumenter	82.243	770	-648	24.667	424	-311	13.586	244	-211
Renteinstrumenter									
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap, dekker også cross currency)	133.065	2.840	-2.771	96.329	1.303	-1.282	65.187	736	-683
Korte rentebytteavtaler (FRA)	5.000	2	-1	5.450	4	-10	7.180	1	-1
OTC-opsjoner	-	-	-	-	-	-	40	-	-
Andre rentekontrakter	1.329	48	-45	1.710	28	-28	878	9	-9
Sum renteinstrumenter	139.394	2.890	-2.817	103.489	1.335	-1.319	73.285	746	-692
Sikring									
Renteinstrumenter									
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap, dekker også cross currency)	17.474	650	-231	19.280	500	-319	16.211	441	-7
Andre rentekontrakter	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum renteinstrumenter	17.474	650	-231	19.280	500	-319	16.211	441	-7
Sum valuta- og renteinstrumenter i mill kroner									
Sum renteinstrumenter	156.867	3.540	-3.049	122.769	1.835	-1.639	89.496	1.187	-699
Sum valutainstrumenter	82.243	770	-648	24.667	424	-311	13.586	244	-211
Sum	239.110	4.310	-3.697	147.436	2.260	-1.950	103.082	1.431	-910

Markedsverdien til valutaswapper og valutaterminer er nettopført under andre eiendeler i balansen.

Note 21 - Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser

Banken klassifiserer aksjer innenfor kategoriene virkelig verdi og tilgjengelig for salg. Verdipapirer som kan måles pålitelig og som rapporteres internt til virkelig verdi klassifiseres til virkelig verdi over resultatet. Øvrige aksjer klassifiseres som tilgjengelig for salg. Investeringer i ansvarlige lån bokføres til amortisert kost.

Morbank			Aksjer og andeler (mill. kr)	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
562	624	546	Til virkelig verdi over resultat	542	550	438
69	85	38	Børsnoterte	132	169	168
494	540	507	Unoterte	404	381	270
1	1	1	Tilgjengelig for salg	63	64	55
-	-	-	Børsnoterte	11	-	-
1	1	1	Unoterte	51	64	55
-	-	-	Til amortisert kost	13	4	12
-	-	-	Unoterte	13	4	12
563	625	546	Sum aksjer og andeler	611	618	505
69	85	38	Sum børsnoterte selskaper	143	169	168
494	540	508	Sum unoterte selskaper	468	449	337

Spesifikasjon av Morbank

Børsnoterte selskaper	Prinsipp *	Eierandel over 10 % (%)	Vår beholdning (antall)	Ansk.kost (1000 kr)	Markedsverdi/ bokført verdi (1000 kr)
Visa Inc. C-aksjer	VV		15.884	6.750	9.157
Sum børsnoterte aksjer				6.750	9.157
Helgeland Sparebank	VV		660.000	31.185	20.130
Klepp Sparebank	VV		5.000	550	265
Nøtterø Sparebank	VV		30.876	3.250	2.501
SpareBank 1 SR-Bank	VV		156.433	5.747	6.367
Sum børsnoterte egenkapitalbevis				40.732	29.263
Sum børsnoterte aksjer og egenkapitalbevis				47.482	38.419
Unoterte selskaper					
Eksportfinans	VV		1.857	16.406	22.581
Nets Holding	VV		4.028.773	174.768	197.370
Nordisk Areal Invest	VV	12,7	754.972	91.649	61.530
Nordito Property	VV		487.761	1.273	8.767
Sparebank1 Midt-Norge Private Equity I	VV	65,6	2.034.621	203.473	215.466
Sparebankmaterieill A/S Spama, A-aksjer	VV		2.305	0	1.563
Tangen Næringsbygg	TFS		250	250	250
Diverse selskaper				727	369
Sum ikke børsnoterte aksjer og andeler				488.547	507.897
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis morbank				536.029	546.316

Spesifikasjon av Konsern

Børsnoterte selskaper	Prinsipp *	Eierandel over 10 % (%)	Vår beholdning (antall)	Ansk.kost (1000 kr)	Markedsverdi/ bokført verdi (1000 kr)
Det norske oljeselskap	VV		1.061.762	49.562	93.170
Norway Royal Salmon	TFS		1.531.663	12.877	11.457
Sum børsnoterte aksjer				69.439	104.626
Unoterte selskaper					
Allegro Balansert Trippel***	VV			2.300	1.777
Angvik Investor	TFS	10,0	12.000	19.830	20.112
Aptomar	VV		28.224	5.750	5.750
Aqua Venture	VV	37,6	187.374	17.565	14.053
Aqualyng, ansvarlig lån	**			3.230	3.230
Arctic Energy Fund	VV		12.740	10.179	8.216
ASTI AS Trøndelag Industriel	VV		2.000	740	740
Bachke & Co	TFS		4.815	164	265
Bruhagen Sentrumsbygg	TFS		350	350	350
Crosshair Embedded	VV		125.000	5.000	5.000
Hommelvik Sjøside	VV	40,0	1.600	1.608	1.632
Hommelvik Sjøside, ansvarlig lån	**			7.720	7.720
Infond	TFS		4.900	262	262
Kunnskapsparken Nord-Trøndelag	TFS		10	250	250
Mavi XV	HFS	100,0	60.000	6.020	6.020
Moldekraft	TFS	14,4	10.545	11.600	18.981
Moldekvartalet	TFS		2.500	2.501	2.501
Moldekvartalet, ansvarlig lån	**			800	800
North Bridge Property	VV		5.134	8.261	9.251
Omega-3 Invest	VV	33,6	618.244	5.451	5.450
Opplev Oppdal	VV		250.000	750	251
Proventure Seed, A-aksjer	VV		352.812	389	494
Proventure Seed, ansvarlig lån	**			775	775
RBK Investor	VV	20,0	2.000	2.500	2.500
Real Estate Central Europe	VV		3.000	5.500	6.348
Sentrumsbyen Molde	VV		500	500	500
Sentrmsgården	TFS	35,3	2.115	2.115	2.115
Såkorinvest Midt-Norge	VV	16,9	81.749	5.962	3.200
Tjeldbergodden Utvikling	VV	23,0	28.649	1.000	1.000
Viking Venture	VV	13,2	267.878	25.445	8.733
Viking Venture II	VV		232.875	22.305	11.484
Viking Venture II B	VV		13.875	2.047	2.206
Viking Venture III	VV		145.050	19.422	19.208
Wellcem	VV		31.664	3.706	3.800
Diverse selskaper				915	744
Sum ikke børsnoterte aksjer og andeler				202.911	175.719
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis i konsern				265.350	280.345
SpareBank 1 Midt-Norge Private Equity 1 elimineres på konsern				-203.473	-215.466
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis konsern				597.905	611.195
Øvrige aksjer i konsernet bokført som holdt for salg:					
Havila Shipping	VV		916.475	48.115	31.618

* Forklaring prinsipp: VV - virkelig verdi over resultatet, TFS - tilgjengelig for salg, HFS - holdt for salg

** Bokføres til amortisert kost

*** Allegro Balansert Trippel er et fond i fond hvor Key Select Asia, Key Select Europe og Key Select Hedge er underliggende fond.

Note 22 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Med virkning fra 1. januar 2009 har konsernet implementert endringene i IFRS 7 knyttet til finansielle instrumenter målt til virkelig verdi på balansedagen. Endringene krever presentasjon av virkelig verdimålinger per nivå med følgende nivåinndeling for måling av virkelig verdi:

- notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse (nivå 1)
- verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen (nivå 2)
- verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger) (nivå 3)

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2011:

Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	3.697	-	3.697
- Obligasjoner og sertifikater	2.896	6.980	-	9.875
- Egenkapitalinstrumenter	143	-	417	560
- Fastrentelån	-	1.281	-	1.281
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	51	51
Sum eiendeler	3.039	11.957	468	15.464
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	3.158	-	3.158
- Verdipapirgjeld	-	15.704	-	15.704
- Ansvarlig lånekapital	-	1.754	-	1.754
Sum forpliktelser	-	20.616	-	20.616

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2010:

Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	1.825	-	1.825
- Obligasjoner og sertifikater	5.044	6.913	-	11.958
- Egenkapitalinstrumenter	169	-	384	554
- Fastrentelån	-	1.845	-	1.845
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	64	64
Sum eiendeler	5.213	10.583	449	16.245
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	1.684	-	1.684
- Verdipapirgjeld	-	16.940	-	16.940
- Ansvarlig lånekapital	-	1.677	-	1.677
Sum forpliktelser	-	20.301	-	20.301

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra en børs, handler, megler, næringsgruppering, prissettningstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs, for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter kun egenkapitalinstrumenter notert på Oslo Børs klassifisert som holdt for handelsformål eller tilgjengelig for salg, samt statskasseveksler.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3.

Spesielle verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter inkluderer:

- notert markedspris eller handlerpris for tilsvarende instrumenter
- virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar avkastningskurve
- virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved å se på nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkurs på balansedagen
- andre teknikker, slik som multiplikatormodeller, er benyttet for å fastsette virkelig verdi på de resterende finansielle instrumentene

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2011:

	Egenkapital-instrumenter	Sum
Inngående balanse 1.1.	449	449
Overført til nivå 1 eller 2	-23	-
Investeringer i perioden	43	43
Salg i perioden (til bokført verdi)	-1	-1
Gevinst eller tap ført i resultatet	-5	-5
Gevinst eller tap ført direkte mot totalresultatet	5	5
Utgående balanse 31.12.	468	468

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2010:

	Egenkapital-instrumenter	Sum
Inngående balanse 1.1.	339	339
Investeringer i perioden	15	15
Salg i perioden (til bokført verdi)	-5	-5
Gevinst eller tap ført i resultatet	91	91
Gevinst eller tap ført direkte mot totalresultatet	8	8
Utgående balanse 31.12.	449	449

Periodens samlede gevinst og tap gjelder for eiendeler som er eiet på balansedagen.

Note 23 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi

Finansielle instrumenter som bokføres til virkelig verdi omfatter aksjer, deler av sertifikat og obligasjonsporteføljen (klassifisert til virkelig verdi), derivater, samt gjeld som inngår i sikringsbokføring. For nærmere beskrivelse henvises til note 2 Regnskapsprinsipper IFRS, samt note 4 Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper.

Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi regnskapsføres til amortisert kost. For nærmere beskrivelse se note 2 Regnskapsprinsipper IFRS. Amortisert kost innebærer verdsetting av balanseposter etter opprinnelig avtalte kontantstrømmer, justert for nedskrivninger.

Verdsetting til virkelig verdi vil alltid være beheftet med usikkerhet.

Vurdering av virkelig verdi for poster ført til amortisert kost

Hvilke metoder som ligger til grunn for å fastsette virkelig verdi for finansielle instrumenter som er vurdert til amortisert kost beskrives nedenfor:

Utlån til og fordringer på kunder

P.T. prisede utlån er utsatt for konkurranse i markedet. Dette tilsier at mulige merverdier i porteføljen ikke vil bli opprettholdt over lengre tid. Virkelig verdi av p.t.-prisede utlån er derfor satt til amortisert kost. Effekten av endringer i kredittkvaliteten i porteføljen hensyntas gjennom gruppevise nedskrivninger, og gir derfor et godt uttrykk for virkelig verdi i den delen av porteføljen hvor det ikke er foretatt individuelle nedskrivninger.

Individuelle nedskrivninger fastsettes gjennom en vurdering av fremtidig kontantstrøm, neddiskontert med effektiv rente. Nedskrevet verdi gir derfor et godt uttrykk for virkelig verdi av disse utlånene.

Fastrenteutlån i norske kroner er bokført til virkelig verdi jf. note 2 og er ikke omfattet av beskrivelsen over.

Obligasjoner klassifisert til holde til forfall og til lån og fordring

Endring til virkelig verdi er beregnet ut fra en teoretisk markedsverdivurdering basert på rente- og spreadkurver.

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner samt Gjeld til kredittinstitusjoner

For utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner, samt gjeld til kredittinstitusjoner, estimeres virkelig verdi til å samsvare med bokført verdi.

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital blir verddivurdert ved teoretisk markedsverdivurdering basert på rente- og spreadkurver.

Morbank

(mill.kr)	Bokført	Virkelig	Bokført	Virkelig	Bokført	Virkelig
	verdi	verdi	verdi	verdi	verdi	verdi
	31.12.11	31.12.11	31.12.10	31.12.10	31.12.09	31.12.09
EIENDELER						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	5.033	5.033	2.894	2.894	2.477	2.477
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	68.357	68.357	65.138	65.138	56.925	56.925
Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi	2.012	2.012	1.845	1.845	1.912	1.912
Aksjer	546	546	625	625	563	563
Obligasjoner til virkelig verdi	9.875	9.875	11.958	11.958	8.858	8.858
Obligasjoner holde til forfall	583	584	1.562	1.570	2.409	2.426
Obligasjoner til lån og fordring	2.460	2.451	3.516	3.511	3.484	3.497
Derivater	3.698	3.698	1.825	1.825	1.150	1.150
Sum finansielle eiendeler	92.564	92.557	89.363	89.366	77.779	77.808
FORPLIKTELSER						
Gjeld til kredittinstitusjoner	6.232	6.232	8.743	8.743	6.992	6.992
Gjeld vedr. bytteordningen med staten	2.886	2.886	4.318	4.318	4.318	4.318
Innskudd fra og gjeld til kunder	48.114	48.114	43.028	43.028	37.382	37.382
Verdipapirgjeld til amortisert kost	12.444	11.266	11.001	10.966	7.663	7.735
Verdipapirgjeld til virkelig verdi	15.704	15.704	16.940	16.940	15.695	15.695
Derivater	3.158	3.158	1.684	1.684	712	712
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	936	884	1.081	1.045	2.676	2.623
Ansvarlig lånekapital virkelig verdi	1.754	1.754	1.677	1.677	1.200	1.200
Sum finansielle forpliktelser	91.228	89.998	88.473	88.401	76.637	76.657

Konsern

(mill.kr)	Bokført	Virkelig	Bokført	Virkelig	Bokført	Virkelig
	verdi	verdi	verdi	verdi	verdi	verdi
	31.12.11	31.12.11	31.12.10	31.12.10	31.12.09	31.12.09
EIENDELER						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2.557	2.557	420	420	153	153
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	71.363	71.363	67.491	67.491	59.362	59.362
Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi	1.281	1.281	1.845	1.845	1.912	1.912
Aksjer	611	611	618	618	505	505
Obligasjoner til virkelig verdi	9.875	9.875	11.958	11.958	8.858	8.858
Obligasjoner holde til forfall	583	584	1.562	1.570	2.409	2.426
Obligasjoner til lån og fordring	2.460	2.451	3.460	3.454	3.460	3.474
Derivater	3.697	3.697	1.825	1.825	1.149	1.149
Sum finansielle eiendeler	92.426	92.419	89.178	89.179	77.809	77.840
FORPLIKTELSER						
Gjeld til kredittinstitusjoner	6.232	6.232	8.743	8.743	6.992	6.992
Gjeld vedr. bytteordningen med staten	2.886	2.886	4.318	4.318	4.318	4.318
Innskudd fra og gjeld til kunder	47.871	47.871	42.786	42.786	37.227	37.227
Verdipapirgjeld til amortisert kost	12.444	11.266	11.001	10.966	7.663	7.735
Verdipapirgjeld til virkelig verdi	15.704	15.704	16.940	16.940	15.695	15.695
Derivater	3.158	3.158	1.684	1.684	712	712
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	936	884	1.081	1.045	2.676	2.623
Ansvarlig lånekapital virkelig verdi	1.754	1.754	1.677	1.677	1.200	1.200
Sum finansielle forpliktelser	90.985	89.755	88.230	88.159	76.483	76.503

Note 24 - Investering i eierinteresser

Datterselskaper, tilknyttede selskaper, felleskontrollert virksomhet og selskaper holdt for salg.

Firma	Forretningskontor	Eierandel i prosent
Investering i datterselskaper		
Aksjer eid av morbanken		
SpareBank 1 SMN Finans AS	Trondheim	100,0
SpareBank 1 SMN Invest AS	Trondheim	100,0
EiendomsMegler 1 Midt-Norge AS	Trondheim	87,0
SpareBank 1 SMN Kvartalet AS	Trondheim	100,0
SpareBank 1 SMN Regnskap AS	Trondheim	100,0
Allegro Finans ASA	Trondheim	90,1
SpareBank 1 Bygget Steinkjer AS	Trondheim	100,0
SpareBank 1 Bygget Trondheim AS	Trondheim	100,0
SpareBank 1 SMN Card Solutions AS	Trondheim	100,0
Aksjer eid av datter- og datterdatterselskaper		
SpareBank 1 Bilplan AS	Trondheim	100,0
Berg Data AS (eid av SpareBank 1 Bilplan AS)	Trondheim	80,0
GMA Invest AS (eid av SpareBank 1 SMN Invest AS)	Trondheim	100,0
Investeringer i felleskontrollert virksomhet		
SpareBank 1 Gruppen AS	Tromsø	19,5
BN Bank ASA	Trondheim	33,0
Bank 1 Oslo Akershus	Oslo	19,5
Allianse samarbeidet SpareBank 1 DA	Oslo	17,7
SpareBank1 Boligkreditt AS	Stavanger	17,8
SpareBank 1 Næringskreditt AS	Stavanger	37,3
Investeringer i tilknyttede selskaper		
PAB Consulting AS	Alesund	34,0
Molde Kunnskapspark AS	Molde	20,0
Sandvika Fjellstue AS	Verdal	50,0
Grilstad Marina AS	Trondheim	35,0
GMN 1 AS	Trondheim	35,0
GMN 4 AS	Trondheim	35,0
GMN 51 AS	Trondheim	35,0
GMN 52 AS	Trondheim	35,0
GMN 53 AS	Trondheim	35,0
GMN 54 AS	Trondheim	35,0
GMN 6 AS	Trondheim	35,0
Hommelvik Sjøside AS	Malvik	40,0
Polaris Media ASA	Trondheim	23,5
Investering i selskaper holdt for salg		
SpareBank 1 Midt-Norge Private Equity 1 AS	Trondheim	65,6
Miljøtek Hasopor AS	Meråker	100,0
Mavi XV AS konsern	Trondheim	100,0
Has Holding AS	Trondheim	100,0
Mavi XIV AS	Trondheim	100,0
Havship II AS	Trondheim	100,0
Mavi XVII AS	Trondheim	100,0

Aksjer i datterselskaper morbank

Investeringen er bokført til anskaffelseskost i morbanken. Det foretas full konsolidering i konsernregnskapet. Sum kostnader er inkludert skattekostnad. Bokført verdi av datterselskaper i tabellene under er morbankens bokførte verdi.

2011	Selskapets aksjekapital (1000 kr)	Antall aksjer	Pålydende verdi (1000 kr)	Eiendeler	Gjeld	Sum inntekter	Sum kostnader	Selskapets årsresultat	Bokført verdi 31.12
SpareBank 1 SMN Finans AS konsern	245.000	24.500	10,0	2.872	2.531	93	74	19	323
Sum investeringer i kredittinstitusjoner									323
SpareBank 1 SMN Invest AS	307.280	307.280	1,0	377	2	93	5	89	358
EiendomsMegler 1 Midt-Norge AS	41.288	5.505	6,0	266	106	354	300	54	73
SpareBank 1 SMN Kvartalet AS	196.200	30.200	6,5	751	565	54	70	-15	240
SpareBank 1 SMN Regnskap AS	7.140	140	51,0	44	17	83	79	4	34
Allegro Finans ASA	6.000	6.000	1,0	37	6	20	24	-4	11
SpareBank 1 Bygget Steinkjer AS (tidl. Midt-Norge Fonds AS)	6.000	100	60,0	39	34	0	0	0	9
SpareBank 1 Bygget Trondheim AS	54.236	100.000	0,5	187	61	26	29	-2	131
SpareBank 1 SMN Card Solutions AS	200	2.000	0,1	13	4	16	12	3	18
Sum investering i andre datterselskaper									874
Sum investeringer i konsernselskap morbank									1.197

2010	Selskapets aksjekapital (1000 kr)	Antall aksjer	Pålydende verdi (1000 kr)	Eiendeler	Gjeld	Sum inntekter	Sum kostnader	Selskapets årsresultat	Bokført verdi 31.12
SpareBank 1 SMN Finans AS konsern	195.000	19.500	10,0	2.881	2.640	99	74	25	218
Sum investeringer i kredittinstitusjoner									218
SpareBank 1 SMN Invest AS	250.000	250.000	1,0	293	1	3	24	-22	301
EiendomsMegler 1 Midt-Norge AS	33.030	5.505	6,0	192	68	285	248	36	57
SpareBank 1 SMN Kvartalet AS	302.000	30.200	10,0	887	581	10	14	-5	345
SpareBank 1 SMN Regnskap AS	7.000	140	50,0	27	13	53	45	8	7
Allegro Finans ASA	6.000	6.000	1,0	47	10	28	27	1	11
SpareBank 1 Bygget Steinkjer AS (tidl. Midt-Norge Fonds AS)	100	100	1,0	2	3	0	1	-1	3
SpareBank 1 Bygget Trondheim AS	10.000	100.000	0,1	78	53	3	1	2	25
Sum investering i andre datterselskaper									750
Sum investeringer i konsernselskap morbank									968

2009	Selskapets aksjekapital (1000 kr)	Antall aksjer	Pålydende verdi (1000 kr)	Eiendeler	Gjeld	Sum inntekter	Sum kostnader	Selskapets årsresultat	Bokført verdi 31.12
SpareBank 1 SMN Finans AS konsern	195.000	19.500	10,0	2.830	2.635	104	75	30	218
Sum investeringer i kredittinstitusjoner									218
SpareBank 1 SMN Invest AS	250.000	250.000	1,0	273	24	9	8	1	301
EiendomsMægler 1 Midt-Norge AS	21.015	5.505	3,8	137	50	238	206	33	21
SpareBank 1 SMN Kvartalet AS	302.000	30.200	10,0	736	426	0	3	-2	302
SpareBank 1 SMN Regnskap AS	1.000	20	50,0	28	18	47	45	2	1
Allegro Finans ASA	6.000	6.000	1,0	73	38	53	38	15	11
SpareBank 1 Bygget Steinkjer AS (tidl. Midt-Norge Fonds AS)	100	100	1,0	4	0	0	-1	1	3
Sum investering i andre datterselskaper									639
Sum investeringer i konsernselskap morbank									857

Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet er bokført til anskaffelseskost i selskapsregnskapet. Konserntall er presentert etter egenkapitalmetoden.

Morbank			Konsern				
2009	2010	2011	(mill kroner)	2011	2010	2009	
1.135	1.914	2.156	Balanseført verdi per 01.01.	3.526	2.921	1.937	
779	242	666	Tilgang/avgang	727	398	779	
-	-	-	EK-endringer	-80	-29	16	
-	-	-	Resultatandel	248	279	351	
-	-	-	Utbetalt utbytte	-163	-42	-161	
1.914	2.156	2.822	Balanseført verdi per 31.12	4.259	3.526	2.921	

Spesifikasjon av årets endring på konsern

	Tilgang/avgang	EK-endring
SpareBank 1 Gruppen AS	86	-77
BN Bank ASA	50	-
Bank 1 Oslo Akershus AS	-	-3
SpareBank 1 Boligkreditt AS	82	-
SpareBank 1 Næringskreditt AS	200	-
Polaris Media ASA 1)	310	-
Sum	727	-80

1) Tilgang inkluderer omklassifisert beløp i datterselskapet SpareBank 1 SMN Invest AS ved overtakelsen av Polaris Media ASA

Resultatandel fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet er spesifisert i tabell nedenfor. Badwill og amortiseringseffekter knyttet til oppkjøp er inkludert i resultatandelen.

Inntekter fra investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Morbank			Konsern			
2009	2010	2011	(mill kroner)	2011	2010	2009
			Resultatandel fra:			
-	-	-	SpareBank 1 Gruppen konsern	96	164	161
-	-	-	Bank 1 Oslo Akershus AS	15	37	0
-	-	-	SpareBank1 Boligkreditt AS	16	16	17
-	-	-	BN Bank ASA	89	59	171
-	-	-	SpareBank 1 Næringskreditt AS	9	2	-
-	-	-	Polaris Media ASA	23	0	-
-	-	-	Øvrige mindre selskaper	0	0	0
			Utbytte fra:			
156	23	86	SpareBank 1 Gruppen AS	-86	-23	-156
5	19	16	SpareBank 1 Boligkreditt AS	-16	-19	-5
-	-	50	BN Bank ASA	-50	-	-
-	-	7	Bank 1 Oslo Akershus AS	-7	-	-
-	-	3	SpareBank 1 Næringskreditt AS	-3	-	-
-	-	14	Polaris Media ASA	-	-	-
-	-0	1	Øvrige mindre selskaper	-1	0	-
161	42	176	Sum inntekt fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	86	236	188

Konsernets eierandeler i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Tabellene nedenfor inneholder selskaps- eller konsernregnskapstall hundre prosent andel, med unntak av resultatandel som oppgis som SMN konsernets andel. Bokført verdi er konsernverdi i SMN konsern.

(mill kroner)

2011	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultatandel	Bokført verdi 31.12	Eierandel	Antall aksjer
SpareBank 1 Gruppen konsern	41.992	37.097	8.972	8.493	96	959	20 %	364.728
Bank 1 Oslo Akershus AS	28.193	26.606	793	713	15	285	20 %	665.759
Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA	548	202	577	576	2	20	18 %	2
SpareBank 1 Boligkreditt AS	147.660	141.918	148	65	16	1.026	18 %	6.725.178
PAB Consulting AS	2	1	7	6	0	1	34 %	340
BN Bank ASA	40.732	37.576	488	334	89	1.023	33 %	4.286.149
Molde Kunnskapspark AS	11	1	3	3	0	2	20 %	2.000
SpareBank 1 Næringskreditt AS	9.317	8.113	45	21	9	449	33 %	3.523.200
Sandvika Fjellstue AS	9	1	1	-1	-1	6	50 %	6.000
Polaris Media ASA (Tall per Q3-11)	1.950	1.204	1.368	1.270	23	332	23 %	11.464.508
Sum					250	4.104		

Investering i tilknyttede selskaper med begrenset aktivitet i regnskapsåret

Aktiviteten har i løpet av 2011 gradvis tatt seg opp i utbyggingselskapene Grilstad Marina AS, GMN 1 AS, GMN 4 AS, GMN 51 AS, GMN 52 AS, GMN 53 AS og GMN 54 AS, GMN 6 AS og Hommelvik Sjøside AS. Oppstart av boligarealet i Hommelvik Sjøside AS ble iverksatt i andre halvår 2011 og forventes ferdigstilt høsten 2012. Første del av boligarealet i Grilstad Marina AS ble iverksatt i andre halvår 2011 og ventes ferdigstilt sommeren 2013. Det ventes byggestart av næringsarealet i GMN 1 AS i første kvartal 2012 med ferdigstilling sommeren 2013.

Konsernets eierandel i Grilstad Marina selskapene og Hommelvik Sjøside er fortsatt hhv 35 prosent og 40 prosent.

Ovennevnte utbyggingselskaper er i konsernregnskapet bokført til 155,7 millioner kroner per 31. desember 2011.

2010	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultatandel	Bokført verdi 31.12	Eierandel	Antall aksjer
SpareBank 1 Gruppen konsern	40.561	35.762	10.240	9.418	164	940	20 %	347.568
Bank 1 Oslo Akershus AS	26.931	25.403	851	662	37	280	20 %	665.759
Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA	381	277	419	418	0	20	18 %	2
SpareBank 1 Boligkreditt AS	105.079	100.274	130	54	16	943	20 %	6.176.629
PAB Consulting AS	6	3	10	8	0	1	34 %	340
BN Bank ASA	41.279	38.277	472	330	59	934	33 %	4.085.509
Molde Kunnskapsark AS	10	1	3	3	0	2	20 %	2.000
SpareBank 1 Næringskreditt AS	8.357	7.618	16	8	2	244	33 %	1.927.200
Sandvika Fjellstue AS	12	0	3	3	0	6	50 %	6.000
Sum					279	3.370		

2009	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultatandel	Bokført verdi 31.12	Eierandel	Antall aksjer
SpareBank 1 Gruppen konsern	61.378	56.011	10.817	9.936	161	1.026	20 %	347.568
Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA	316	197	506	522	0	20	18 %	2
SpareBank1 Boligkreditt AS	84.236	80.553	137	52	17	743	20 %	4.821.695
PAB Consulting AS	3	1	5	5	0	1	34 %	340
BN Bank ASA	47.549	44.665	507	372	172	882	33 %	4.085.509
Molde Kunnskapsark AS	0	0	0	0	0	2	20 %	2.000
SpareBank 1 Næringskreditt AS	8.288	7.556	7	5	1	241	33 %	1.927.200
Sandvika Fjellstue AS	11	1	2	3	0	6	50 %	6.000
Sum					351	2.921		

Selskaper holdt for salg

SpareBank 1 SMNs strategi er at eierskap som følge av misligholdte engasjementer i utgangspunktet skal ha kort varighet, normalt ikke lengre enn ett år. Investeringene bokføres til virkelig verdi i morbankens regnskap. I konsernregnskapet foretas enlinjes konsolidering. Resultatandel fra disse selskapene er presentert på linjen inntekt av eierinteresser.

I tillegg til overtatte eierskap som følge av mislighold klassifiserer konsernet eierandelen i SpareBank 1 Midt- Norge Private Equity som holdt for salg.

Tabellene nedenfor inneholder selskaps- eller konsernregnskapstall hundre prosent andel.

2011	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Selskapets årsresultat	Eierandel	Antall aksjer
SpareBank 1 Midt-Norge Private Equity 1 AS	326	3	5	3	2	66 %	2.034.621
Miljøtek Hasopor AS	23	19	2	-9	11	100 %	100
Mavi XV AS konsern	155	148	3	-23	26	100 %	9.400
Has Holding AS	7	0	0	-7	7	100 %	100
Mavi XIV AS	16	23	0	-6	6	100 %	1.000
Havship II AS	15	16	0	-7	7	100 %	100.000
Mavi XVII AS	6	1	0	-9	9	100 %	1.000
Øvrige mindre selskaper	11	11	1	2	0	100 %	-

2010	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Selskapets årsresultat	Eierandel	Antall aksjer
SpareBank 1 Midt-Norge Private Equity 1 AS	322	3	6	1	5	76 %	2.345.732
Mavi XV AS konsern	93	131	9	43	-34	100 %	9.400
Has Holding AS	3	5	3	0	2	100 %	100
Miljøtek Hasopor AS	9	28	6	21	-14	100 %	100
Mavi XIV AS konsern	14	28	0	10	-10	100 %	1.000
Partsrederiet Havship II DA	243	221	20	37	-17	50 %	-
Havship II AS konsern	22	30	0	5	-5	100 %	100.000
Partsrederiet Havship DA	244	210	32	39	-7	50 %	-
Mavi XVII AS konsern	7	12	0	4	-4	100 %	1.000
Partsrederiet Havship III DA	302	275	38	52	-14	26 %	-
Øvrige mindre selskaper	27	28	0	1	-1	100 %	-

2009	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Selskapets årsresultat	Eierandel	Antall aksjer
SpareBank 1 Midt-Norge Private Equity 1 AS	319	4	0	4	3	90 %	2.803.152
Has Holding AS	4	6	0	3	-3	100 %	100
Mavi XV AS konsern	83	84	14	15	-1	100 %	9.400
Miljøtek Hasopor AS	19	24	25	29	-4	100 %	12.000
Mavi XIV AS konsern	26	30	-6	2	-1	100 %	1000
Partsrederiet Havship II DA	261	222	11	23	-11	50 %	-
Havship II AS konsern	27	30	-4	1	-3	100 %	100000
Partsrederiet Havship DA	263	222	28	36	-9	50 %	-
Mavi XVII AS konsern	0	-1	-1	0	-1	100 %	1000
Partsrederiet Havship III DA	307	267	1	6	-5	26 %	-

Note 25 - Oppkjøp av virksomheter/virksomhetssammenslutning

Overtakelse av aksjer i Polaris Media ASA

SpareBank 1 SMN overtok 28. mars 2011 18,81 prosent av aksjene i Polaris Media . Aksjene, som var stilt som sikkerhet for lån, ble ervervet av banken som følge av konkurs hos debitor. SpareBank 1 SMN konsern eier med dette 23,45 prosent av aksjene i Polaris Media. Som følge av dette klassifiserer konsernet eierinteressen som et tilknyttet selskap og regnskapsfører investeringen etter egenkapitalmetoden.

Aksjene er overtatt til en verdi av 27,00 kroner per aksje, pluss utbytte 1,50 kroner. Utbytte er mottatt i andre kvartal 2011.

Det er utarbeidet en oppkjøpsanalyse i samsvar med IFRS 3 hvor identifiserbare eiendeler og forpliktelser er vurdert til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet. Forskjellen mellom konsernets anskaffelseskost og bokført verdi av netto eiendeler i Polaris Media er i konsernregnskapet allokert til aksjene i Finn.no , Avisa Nordland , forretningseiendommer og fremtidig pensjonsforpliktelse. Analysen bygger på verddivurderinger utført av eksterne parter.

SpareBank 1 SMN innregner sin andel av resultatet i Polaris Media fra overtakelsesdato. Polaris Media sitt kvartalsregnskap for fjerde kvartal/årsregnskap 2011 har ikke vært tilgjengelig for banken ved utarbeidelse av regnskapet for SpareBank 1 SMN. Bankens resultatandel er derfor estimert med bakgrunn i vurderinger utført av eksterne meglere og derved beheftet med usikkerhet. I tillegg er det hensyntatt amortiseringseffekter fra oppkjøpsanalysen.

Oppkjøp av SpareBank 1 SMN Card Solutions AS (tidligere Convenient Card AS)

SpareBank 1 SMN overtok 9. september 2011 alle aksjene i Convenient Card , nå SpareBank 1 SMN Card Solutions. Det er utarbeidet oppkjøpsanalyser i samsvar med IFRS 3 hvor identifiserbare eiendeler og forpliktelser er vurdert til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet. Forskjellen mellom konsernets anskaffelseskost og bokført verdi av netto eiendeler er allokert til tidsbegrensede immaterielle eiendeler som avskrives over tre år. Selskapet konsolideres i konsernregnskapet fra fjerde kvartal 2011.

Oppkjøp av regnskapskontor

SpareBank 1 SMN Regnskap har i 2011 foretatt seks oppkjøp av regnskapskontorer beliggende i Trondheim, Steinkjer og Namsos. Alle selskaper er fusjonert og integrert i morselskapets virksomhet. Det er utarbeidet oppkjøpsanalyser i samsvar med IFRS 3 hvor identifiserbare eiendeler og forpliktelser er vurdert til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet. Forskjellen mellom konsernets anskaffelseskost og bokført verdi av netto eiendeler er allokert til goodwill. I tillegg er det inngått avtale om overtagelse av 40 prosent av Consis AS med virkning fra 1. januar 2012.

Note 26 - Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper

Med nærstående parter menes her datterselskaper, tilknyttede selskaper, felleskontrollerte virksomheter og selskaper holdt for salg hvor banken har betydelig innflytelse, samt SpareBank 1 SMN Pensjonskasse og selskaper eid av bankens personlige nærstående. Bankens mellomværende med ansatte og medlemmer av styret vises i note 9 og 13. Inngående balanse avviker fra utgående balanse året før da inngående balanse inkluderer selskaper som i løpet av regnskapsåret er kommet til som bankens nærstående.

Historiske tall for 2010 og 2009 er omarbeidet da selskaper holdt for salg nå presenteres under øvrige nærstående selskaper.

Lån (mill. kr)	Datterselskaper			Øvrige nærstående selskaper		
	2011	2010	2009	2011	2010	2009
Lån utestående per 1.1.	2.955	2.612	1.131	827	171	100
Lån innvilget i perioden	79	343	1.481	529	67	99
Tilbakebetaling				127	39	28
Utestående lån per 31.12.	3.034	2.955	2.612	1.229	198	171
Renteinntekter	107	86	58	35	163	1
Tap ved utlån	-	-	-	2	25	0
Obligasjoner og ansvarlige lån per. 31.12	90	145	113	3.947	6.203	6.268
Innskudd (mill. kr)						
Innskudd per 1.1.	304	236	159	2.363	1.219	2.332
Nye innskudd i perioden	2.821	2.987	1.770	5.210	41.121	36.752
Uttak	2.812	2.964	1.693	5.438	41.906	37.865
Innskudd per 31.12.	314	259	236	2.136	433	1.219
Rentekostnader	9	14	10	34	29	58
Verdipapirhandel	-	-	-	250	389	5.254
Provisjonsinntekt SpareBank 1 Boligkreditt	-	-	-	71	107	82
Utstedte garantier og kausjonsansvar	-	-	-	67	120	-
Kommitert kreditt	-	-	-	610	-	-

Lån og innskudd

Alle lån og innskudd for nærstående parter er bokført i morbanken.

Handel med verdipapirer

SpareBank 1 SMNs divisjoner Markets og Finans utfører et betydelig antall transaksjoner med bankens nærstående selskaper. Det gjøres løpende transaksjoner innenfor rente- og valutaområdet, betalingsformidling, obligasjonshandel mv. Disse inngår som en del av den ordinære bankdrift og alle avtaler er inngått på markedsmessige vilkår. Rapporterte tall i tabellen ovenfor inkluderer nettoinvestering i derivater, kjøp og salg av obligasjoner og deposit.

SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 SMN har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Næringskreditt i andre kvartal 2011 inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Næringskreditt. Dette innebærer at bankene kommitterer seg til å kjøpe næringskredittobligasjoner begrenset til en samlet verdi av tolv måneders forfall i SpareBank 1 Næringskreditt. Hver eier hefter prinsipielt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken.

Andre transaksjoner

SpareBank 1 SMN har inngått leveranseavtaler med med flere nærstående selskaper for å sikre ordinær bankdrift og videreutvikling av SpareBank 1 Alliansen. Dette omfatter utvikling av datatekniske løsninger i alliansesamarbeidet, provisjoner fra forsikrings- og spareprodukter, administrative tjenester, leie av lokaler mv. Avtalene er vurdert å være på markedsmessige vilkår. I tillegg deltar banken i kapitalforhøyelser i nærstående selskaper, se note 24 om investering i eierinteresser.

I 2011 har SpareBank 1 Kvartalet fisjonert bankbyggets blokk A i Søndre gate til en verdi av 105 millioner kroner. Den utfisjonerte delen er deretter benyttet som tingsinnkudd i Sparebank 1 Bygget Trondheim.

Note 27 - Eiendom, anlegg og utstyr

Morbank				Konsern			
Bygg, tomter og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt	(mill. kr)	Totalt	Maskiner, inventar og transportmidler	Bygg, tomter og annen fast eiendom	
59	307	366	Anskaffelseskost 01.01.2009	759	352	407	
19	36	56	Tilgang	391	40	351	
17	1	18	Avgang	18	1	17	
61	342	404	Anskaffelseskost 31.12.2009	1.132	391	740	
11	218	230	Akkumulert av- og nedskrivning 01.01.2009	267	247	21	
1	41	43	Årets avskrivning	50	49	1	
1	0	2	Årets nedskrivning	2	0	1	
6	0	6	Reversering av akk. av- og nedskrivninger	6	0	6	
8	260	268	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2009	313	296	17	
54	82	136	Balansført verdi 31.12.2009	819	96	724	
78	341	419	Anskaffelseskost 01.01.2010 ¹⁾	1.130	385	745	
37	70	107	Tilgang	266	88	179	
			Dekomponering i SpareBank 1 Kvartalet AS		9	-9	
97	84	181	Avgang	96	86	10	
19	327	345	Anskaffelseskost 31.12.2010	1.300	396	904	
23	278	302	Akkumulert av- og nedskrivning 01.01.2010 ¹⁾	334	310	23	
2	25	27	Årets avskrivning	44	33	10	
	4	4	Årets nedskrivning	4	4		
21	97	118	Reversering av akk. av- og nedskrivninger	108	98	9	
4	210	215	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2010	274	249	25	
14	116	131	Balansført verdi 31.12.2010	1.027	147	880	
19	327	345	Anskaffelseskost 01.01.2011	1.300	396	904	
6	53	59	Tilgang	172	87	85	
	10	10	Avgang	21	21		
24	370	394	Anskaffelseskost 31.12.2011	1.451	462	989	
4	210	215	Akkumulert av- og nedskrivning 01.01.2011	274	249	25	
1	36	37	Årets avskrivning	86	49	38	
-	1	1	Årets nedskrivning	2	2	-	
	9	10	Reversering av akk. av- og nedskrivninger	20	19		
5	238	243	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2011	342	280	62	
19	132	151	Balansført verdi 31.12.2011	1.109	182	927	

Avskrivning

Med utgangspunkt i anskaffelseskost fratrukket eventuell restverdi avskrives eiendelene lineært over forventet levetid innenfor følgende rammer:

- Teknisk anlegg 10 år
- Maskiner 3 - 5 år
- Inventar 5 - 10 år
- IT-utstyr 3 - 5 år
- Transportmidler 10 år
- Bygg og annen fast eiendom 25 - 33 år

Sikkerhetsstillelse

Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

Anskaffelseskost av avskrevne eiendeler

Anskaffelseskost av fullt ut avskrevne eiendeler som fortsatt er i bruk i banken i 2011 utgjør 94 millioner kroner.

Bruttoverdi av anleggsmidler som er midlertidig ute av drift

Konsernet har ikke vesentlige anleggsmidler som midlertidig er ute av drift per 31. desember 2011.

1) Inngående balanse er ikke sammenlignbar med utgående balanse i fjorårets note

Note 28 - Goodwill

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011	(mill. kr)	2011	2010	2009
Goodwill						
447	447	447	Anskaffelsekost 01.01	460	460	460
-	-	-	Tilgang/Avgang	11	-	-
447	447	447	Anskaffelsekost 31.12	471	460	460
-	-	-	Akkumulerte nedskrivninger 01.01	-	-	-
-	-	-	Årets nedskrivninger	-	-	-
-	-	-	Akkumulerte nedskrivninger 31.12	-	-	-
447	447	447	Balanseført goodwill 31.12	471	460	460

Balanseført verdi i morbank, 447 millioner kroner, knytter seg til merverdi i forbindelse med kjøp av 100 prosent av Romsdals Fellesbank i 2005. Goodwillpostene vurderes årlig og nedskrives dersom det er grunnlag for det. Det er ikke foretatt nedskrivning av goodwill i 2011.

Tilgang i 2011 på konsernnivå med 11 millioner kroner gjelder SpareBank 1 SMN Regnskap sine oppkjøp av seks regnskapskontorer. Resterende beløp på konsernnivå gjelder morbankens kjøp av Romsdals Fellesbank som omtalt ovenfor, samt fusjon og oppkjøp fra EiendomsMegler 1 Midt-Norge av eiendomsmeglerforetak.

Se note 4 for beskrivelse av verdivurderingsmodellen for goodwill.

Note 29 - Andre eiendeler

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011	(mill. kr)	2011	2010	2009
-	-	-	Utsatt skattefordel (se note 11)	19	7	21
-	-	-	Eiendeler holdt for salg (se note 24)	481	415	406
728	959	956	Opptjente ikke mottatte inntekter	948	967	731
75	54	4	Fordringer verdipapirer	4	54	75
17	200	30	Øvrige eiendeler	218	252	159
820	1.213	991	Andre eiendeler	1.670	1.696	1.393

Note 30 - Innskudd fra og gjeld til kunder

Morbank			(mill. kr)	Konsern		
2009	2010	2011	Innskudd fra og gjeld til kunder	2011	2010	2009
34.357	38.032	41.074	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	40.831	37.789	34.203
3.025	4.997	7.040	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	7.040	4.997	3.025
37.382	43.028	48.114	Sum innskudd fra og gjeld til kunder	47.871	42.786	37.227

2,3 %	2,1 %	2,4 %	Gjennomsnittlig rente	2,3 %	2,0 %	2,3 %
-------	-------	-------	-----------------------	-------	-------	-------

Av totale innskudd utgjør fastrenteinnskudd 9,62 prosent

2009	2010	2011	Innskudd fordelt på sektor og næring	2011	2010	2009
17.898	19.052	20.860	Lønnstakere o.l.	20.860	19.052	17.898
3.545	4.401	3.920	Offentlig forvaltning	3.920	4.401	3.545
1.374	1.572	1.757	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	1.757	1.572	1.374
189	404	402	Havbruk	402	404	189
1.425	1.113	1.079	Industri og bergverk	1.079	1.113	1.425
1.220	1.213	1.420	Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	1.420	1.213	1.220
2.900	3.337	3.517	Hotell og handel	3.517	3.337	2.900
73	447	1.103	Sjøfart	1.103	447	73
2.332	2.600	3.545	Eiendomsdrift	3.517	2.533	2.326
3.330	4.044	5.103	Forretningsmessig tjenesteyting og lignende	5.103	4.044	3.330
2.809	3.037	3.231	Transport og tjenesteytende næringer	3.036	2.886	2.684
288	1.809	2.178	Øvrige sektorer	2.157	1.784	265
37.382	43.028	48.114	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	47.871	42.786	37.227

2009	2010	2011	Innskudd fordelt på geografiske områder	2011	2010	2009
16.501	17.924	19.171	Sør-Trøndelag	18.928	17.682	16.346
11.089	12.025	13.503	Nord-Trøndelag	13.503	12.025	11.089
5.373	6.094	7.291	Møre og Romsdal	7.291	6.094	5.373
45	62	97	Sogn og Fjordane	97	62	45
265	287	287	Nordland	287	287	265
2.652	4.213	4.525	Oslo	4.525	4.213	2.652
1.114	2.061	2.847	Landet for øvrig	2.847	2.061	1.114
343	362	393	Utlandet	393	362	343
37.382	43.028	48.114	Sum innskudd fordelt på geografiske områder	47.871	42.786	37.227

Note 31 - Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011	(mill. kr)	2011	2010	2009
187	235	220	Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	220	235	187
23.171	27.707	27.928	Obligasjonsgjeld	27.928	27.707	23.171
23.358	27.941	28.148	Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer	28.148	27.941	23.358
6,8 %	4,8 %	5,2 %	Gjennomsnittlig rente sertifikater	5,2 %	4,8 %	6,8 %
3,1 %	3,0 %	3,4 %	Gjennomsnittlig rente obligasjonsgjeld	3,4 %	3,0 %	3,1 %

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året inkludert eventuelle rente- og valutaswapper i prosent av gjennomsnittlig verdipapirbeholdning.

2009	2010	2011	Verdipapirgjeld fordelt på forfallstidspunkt ¹⁾	2011	2010	2009
4.159	-	-	2010	-	-	4.159
6.527	5.251	-	2011	-	5.251	6.527
5.002	5.051	4.873	2012	4.873	5.051	5.002
4.111	4.932	5.673	2013	5.673	4.932	4.111
2.625	7.130	8.647	2014	8.647	7.130	2.625
-	3.152	3.752	2015	3.752	3.152	-
750	1.600	3.881	2016	3.881	1.600	750
-	700	1.075	2020	1.075	700	-
83	-	-	2035	-	-	83
0	-1	-1	Valutaagio	-1	-1	0
100	126	248	Over og underkurs, markedsverdi strukturerte obligasjoner	248	126	100
23.358	27.941	28.148	Sum verdipapirgjeld	28.148	27.941	23.358

¹⁾ Fratrukket egne obligasjoner. Sum nominell egenbeholdning 2011 utgjør 845 mill kroner (2010 111 mill kroner, 2009 0 kroner).

2009	2010	2011	Verdipapirgjeld fordelt på vesentlige valutaer	2011	2010	2009
12.307	16.766	19.345	NOK	19.345	16.766	12.307
11.051	10.956	8.065	EUR	8.065	10.956	11.051
-	219	738	Øvrige	738	219	-
23.358	27.941	28.148	Sum verdipapirgjeld	28.148	27.941	23.358

Morbank og konsern

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2011	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2010
Sertifikatgjeld	219	219	235	-	235
Obligasjonsgjeld	27.681	5.827	5.809	81	27.581
Verdijusteringer	248	-	-	123	126
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	28.148	6.046	6.044	204	27.941

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2010	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2009
Sertifikatgjeld	235	235	187	-1	187
Obligasjonsgjeld	27.581	10.385	5.339	-535	23.070
Verdijusteringer	126	-	-	26	100
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	27.941	10.620	5.526	-511	23.358

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2009	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2008
Sertifikatgjeld	187	187	1.957	-	1.958
Obligasjonsgjeld	23.070	2.480	6.058	-	26.649
Verdijusteringer	100	-	-	-68	168
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	23.358	2.667	8.015	-68	28.774

Note 32 - Annen gjeld og forpliktelse

Morbank			Konsern			
2009	2010	2011	Annen gjeld og balanseført forpliktelse (mill. kr)	2011	2010	2009
93	-	-	Pensjonsforpliktelser (note 33)	7	6	110
10	11	10	Leverandørgjeld	38	26	33
57	73	113	Trasseringsgjeld	113	73	57
39	82	20	Gjeld verdipapirer	20	82	39
-	-	-	Gjeld holdt for salg	151	134	94
18	21	40	Utsatt skatt	55	31	25
141	178	215	Betalbar skatt	244	196	171
199	182	101	Avsetninger	102	182	200
712	676	913	Tidsavgrensninger	1.213	1.057	969
77	114	130	Annet	177	135	145
1.346	1.337	1.544	Sum annen gjeld og balanseført forpliktelse	2.122	1.922	1.843
			Stilte garantier mv. (avtalte garantibeløp)			
1.084	1.062	957	Betalingsgarantier	957	1.062	1.084
755	729	703	Kontraktsgarantier	703	729	755
-	1.102	1.945	Lånegarantier	1.945	1.102	-
64	87	92	Garantier for skatter	92	87	64
139	142	160	Annet garantiansvar	160	142	139
71	33	0	Garanti ovenfor Bankenes Sikringsfond	0	33	71
2.114	3.155	3.857	Sum stilte garantier	3.857	3.155	2.114
			Andre forpliktelser ikke balanseført			
7.311	8.837	10.578	Ubenyttede kreditter	10.578	8.837	7.311
1.223	1.090	470	Innvilgede lånetilsagn (ikke diskontert)	500	1.291	1.418
434	601	664	Ubenyttede garantitilsagn	664	601	434
105	119	148	Remburser	148	119	105
-	-	-	Bundne midler i Privat Equity fond	128	168	251
9.074	10.647	11.860	Sum andre forpliktelser	12.018	11.016	9.520
12.566	15.133	17.261	Totale forpliktelser	17.996	16.087	13.509

Kontanter	Verdipapir	Sum	Pantstillelser	Sum	Verdipapir	Kontanter
953	7.900	8.853	Pantstillelse 2011	8.853	7.900	953
-	-	-	Tilhørende forpliktelse 2011	-	-	-
306	9.578	9.884	Pantstillelse 2010	9.884	9.578	306
-	-	-	Tilhørende forpliktelse 2010	-	-	-
-	8.365	8.365	Pantstillelse 2009	8.365	8.365	-
-	-	-	Tilhørende forpliktelse 2009	-	-	-

Pågående rettstvister

Konsernet er part i rettstvister med et økonomisk omfang som vurderes til ikke å ha vesentlig betydning for konsernets økonomiske stilling. Det er foretatt tapsavsetninger i de saker hvor det er funnet grunnlag for dette.

Operasjonelle leieavtaler

Konsernet har en årlig forpliktelse på ca. 146 millioner kroner knyttet til operasjonelle leieavtaler.

SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 SMN har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Næringskreditt i andre kvartal 2011 inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Næringskreditt. Dette innebærer at bankene kommitterer seg til å kjøpe næringskredittobligasjoner begrenset til en samlet verdi av tolv måneders forfall i SpareBank 1 Næringskreditt. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken.

Note 33 - Pensjon

Ytelsesbasert ordning

Pensjonsordningen administreres ved egen pensjonskasse, og gir rett til bestemte fremtidige pensjonsytelser fra fylte 67 år. I ordningene inngår også barnepensjon og uførepensjon etter nærmere bestemte regler. Konsernets ytelsesbaserte pensjonsordning sikrer de fleste ansatte en pensjon på 68 prosent av sluttlønn opptil 12 G. Ytelsesordningen er lukket for nye medlemmer.

Innskuddsbasert ordning

Innskuddsbaserte pensjonsordninger innebærer at konsernet ikke gir løfte om fremtidig pensjon av en gitt størrelse, men betaler et årlig tilskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelser knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger kostnadsføres direkte. Konsernet har tilbudt innskuddsbasert pensjonsordning for sine ansatte siden 1. januar 2008.

Avtalefestet førtidspensjon

Bank- og finansnæringen har inngått avtale om avtalefestet pensjon (AFP). Ordningen dekker førtidspensjon fra 62 til 67 år. Bankens ansvar er 100 prosent av pensjonen som utbetales mellom 62 og 64 år og 60 prosent av pensjonen som utbetales mellom 65 og 67 år. Opptak av nye pensjonister opphørte med virkning fra 31. desember 2010.

Avtalefestet førtidspensjon ny ordning

Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelse etter den nye ordningen. Ny AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. Arbeidsgivernes premie skal fastsettes som en prosentandel av lønnsutbetalinger mellom 1G og 7,1G. I tråd med anbefalingen fra Norsk Regnskapsstiftelse er det i regnskapsåret ikke foretatt avsetning for konsernets reelle AFP-forpliktelse. Dette skyldes at Felleskontoret for LO/NHO så langt ikke har foretatt de nødvendige beregninger.

For nærmere omtale av konsernets pensjonsordninger se note 2 om regnskapsprinsipper samt note 9 personalkostnader.

Økonomiske forutsetninger	2011		2010		2009	
	Kostnader	Forpliktelser	Kostnader	Forpliktelser	Kostnader	Forpliktelser
Diskonteringsrente	4,0 %	2,6 %	4,4 %	4,0 %	4,0 %	4,4 %
Forventet avkastning på midlene	5,7 %	4,1 %	6,3 %	5,7 %	6,0 %	6,3 %
Forventet fremtidig lønnsutvikling	3,5 %	3,3 %	4,0 %	3,5 %	4,5 %	4,0 %
Forventet G-regulering	3,8 %	3,3 %	4,3 %	3,8 %	4,0 %	4,3 %
Forventet pensjonsregulering	2,0 %	0,4 %	2,0 %	2,0 %	3,6 %	2,0 %
Arbeidsgiveravgift	14,1 %	14,1 %	14,1 %	14,1 %	14,1 %	14,1 %
Forventet frivillig avgang før/etter 50 år	2/0 %	2/0 %	2/0 %	2/0 %	2/0 %	2/0 %
Forventet AFP-uttak fra 62/64 år	25/50 %	25/50 %	25/50 %	25/50 %	50/100 %	25/50 %

Morbank			Netto pensjonsforpliktelse i balansen (mill kroner). Finansiell status 1.1	Konsern		
2009	2010	2011		2011	2010	2009
795	653	609	Nåverdi pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	633	679	843
-530	-600	-656	Virkelig verdi av pensjonsmidler	-675	-615	-549
264	53	-47	Netto pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	-42	64	294
-234	26	0	Ikke-innregnede estimatavvik (evt. aktuarielle gevinster/tap)	2	31	-254
-1	-1	-1	Ikke-innregnede tidligere perioders opptjening	-1	-1	-1
30	78	48	Netto pensjonsforpliktelse i balansen før arbeidsgiveravgift	-41	94	39
37	15	5	Arbeidsgiveravgift	5	16	41
67	93	-43	Netto pensjonsforpliktelse i balansen etter arbeidsgiveravg.	-36	110	81

Fordeling av forpliktelsen mellom usikret og sikret pensjonsordning
konsern 1.1

Konsern	2011			2010			2009		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Nåverdi pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	599	34	633	569	110	679	673	170	843
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-675	-	-675	-615	-	-615	-549	-	-549
Netto pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	-76	34	-42	-46	110	64	124	170	294
Ikke-innregnede estimatavvik (evt. aktuarielle gevinster/tap)	-9	11	2	-33	64	31	-230	-24	-254
Ikke-innregnede tidligere perioders opptjening	-1	-	-1	-1	-	-1	-1	-	-1
Netto pensjonsforpliktelse i balansen før arbeidsgiveravgift	-86	45	-41	-81	174	94	-107	146	39
Arbeidsgiveravgift	1	5	5	1	16	16	18	24	41
Netto pensjonsforpliktelse i balansen etter arbeidsgiveravg.	-85	49	-36	-80	190	110	-89	170	81

2009	2010	2011	Periodens pensjonskostnad	2011	2010	2009
42	27	26	Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	29	29	49
31	27	24	Rentekostnad på løpt pensjonsforpliktelse	25	28	33
-32	-38	-36	Forventet avkastning på pensjonsmidler	-37	-39	-33
-	-14	-2	Estimatavvik innregnet i perioden	-2	-15	-
14	8	-	Tidligere perioders opptjening innregnet i perioden	-	8	15
56	9	12	Netto ytelsesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravg.	14	10	64
6	4	0	Periodisert arbeidsgiveravgift	1	4	7
-	-27	-	Curtailment (overgang til ITP)	-	-30	-4
-	-81	-	Settlement (overgang til ITP)	-	-90	-1
-	-	-	Effekt avvikling av ordningen	-	0	2
62	-96	12	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad *)	14	-105	68
-	-	4	Avtalefestet pensjon, ny ordning	4	-	-
5	6	8	Innskuddsbasert pensjonskostnad	13	13	9
67	-90	24	Periodens pensjonskostnad	32	-92	77

19 -116 2 *) Herav avtalefestet pensjon gammel ordning, usikret 2 -128 21

2009	2010	2011	Bevegelse i netto pensjonsforpliktelse i balansen	2011	2010	2009
67	93	-43	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 1.1	-36	110	81
-	-	-	Curtailment/Settlement	14	-	-
62	-96	12	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad inkl curtailment/settlement	-	-105	68
-36	-38	-12	Innbetalt pensjonspremie ytelsesbaserte ordninger	-14	-40	-39
93	-42	-42	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 31.12	-35	-35	110

2009	2010	2011	Finansiell status 31.12	2011	2010	2009
602	611	679	Pensjonsforpliktelse	706	633	627
-567	-640	-670	Verdi av pensjonsmidler	-690	-657	-582
46	-17	-56	Utsatt tap/gevinst	-57	-16	52
-1	-1	-1	Tidligere perioders opptjening innregnet i perioden	-1	-1	-1
80	-47	-48	Netto pensjonsforpliktelse før arbeidsgiveravgift	-41	-41	96
12	5	5	Arbeidsgiveravgift	6	5	14
93	-42	-42	Netto pensjonsforpliktelse etter arbeidsgiveravgift *	-35	-35	110

* Presenteres brutto i konsernregnskapet

Fordeling av finansiell status 31.12 mellom usikret og sikret pensjonsordning konsern

Konsern	2011			2010			2009		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Pensjonsforpliktelse	668	38	706	599	34	633	534	93	627
Verdi av pensjonsmidler	-690	-	-690	-657	-	-656	-582	-	-582
Utsatt tap/gevinst	-53	-4	-57	-26	11	-16	-32	84	52
Utsatt planendring	-1	-	-1	-1	-	-1	-1	-	-1
Netto pensjonsforpliktelse før arbeidsgiveravgift	-75	34	-41	-86	45	-40	-81	177	96
Arbeidsgiveravgift	1	5	6	1	5	5	1	13	14
Netto pensjonsforpliktelse etter arbeidsgiveravgift	-74	39	-35	-85	49	-35	-80	190	110

2009	2010	2011	Medlemmer	2011	2010	2009
961	975	921	Antall personer som er med i pensjonsordningen	952	1.005	1.025
606	623	560	herav aktive	588	650	663
355	352	361	herav pensjonister og uføre	364	355	362

Plassering av pensjonsmidlene i pensjonskassen	2011	2010	2009
Omløpsobligasjoner	142	157	127
Anleggsobligasjoner	275	255	264
Pengemarked	32	40	27
Aksjer	177	230	193
Eiendom	16	15	14
Sum	641	697	625

Note 34 - Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån

For beskrivelse av ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner og hvordan den påvirker kapitaldekningen, henvises til note 2 regnskapsprinsipper IFRS.

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011	(mill. kr)	2011	2010	2009
Tidsbegrenset:						
450	-	-	2015 3 mnd Nibor + 0,43 % (Call 2010)	-	-	450
112	112	112	2018 fast rente 6,65 % (Call 2013) *	112	112	112
538	538	538	2018 3 mnd Nibor + 1,25 % (Call 2013)	538	538	538
563	563	563	2036 fast rente 2,94%, JPY (Call 2018) *	563	563	563
52	60	59	- Over-/underkurs/markedsverdi	59	60	52
9	85	164	- Valuta agio tidsbegrenset	164	85	9
1.725	1.358	1.436	Sum tidsbegrenset	1.436	1.358	1.725
Evigvarende:						
144	144	-	Evigvarende 3 mnd Libor + 1% , USD 25 mill. (Call 2011)	-	144	144
300	300	300	Evigvarende 3 mnd Nibor + 0,85% (Call 2016)	300	300	300
-7	17	-2	- Underkurs evigvarende	-2	17	-7
-	2	-	- Valuta agio evigvarende	-	2	-
438	464	298	Sum evigvarende	298	464	438
Fondsobligasjonslån:						
1.250	-	-	Fondsobligasjon Statens finansfond, 5,5% over 6-mnd statskasservekselrente	-	-	1.250
433	433	433	Fondsobligasjon 30 år, fast rente 6,5 %, USD 75 mill. (Call 2013) *	433	433	433
-	350	350	Fondsobligasjon 10/99, fast rente 8,25% NOK (Call 2020) *	350	350	-
-	100	100	Fondsobligasjon 10/99, flytende rente NOK (Call 2020)	100	100	-
36	53	58	- Underkurs evigvarende	58	53	36
-6	0	15	- Valuta agio fondsobligasjonslån	15	0	-6
1.712	936	956	Sum fondsobligasjonslån	956	936	1.712
3.875	2.758	2.690	Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	2.690	2.758	3.875
5,7 %	5,0 %	5,5 %	Gjennomsnittlig rente NOK	5,5 %	5,0 %	5,7 %
4,4 %	4,0 %	5,3 %	Gjennomsnittlig rente USD	5,3 %	4,0 %	4,4 %

* Fastrentefinansieringen er gjort om til flytende rente ved bruk av rentebytteavtaler

Morbank og konsern

Endringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	31.12.2011	Emittert - nominell verdi	Forfalt/innløst-nominell verdi	Valutaendringer og over-/underkurs	31.12.2010
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, Nok	650	-	-	-	650
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, Valuta	699	-	-	51	649
Evigvarende ansvarlig lånekapital, Nok	300	-	-	-	300
Evigvarende ansvarlig lånekapital, Valuta	0	-	144	-3	147
Fondsobligasjonslån, Nok	450	-	-	-	450
Fondsobligasjonslån, Valuta	452	-	-	12	440
Verdijusteringer	139	-	-	16	123
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	2.690	-	144	76	2.758

Endringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	31.12.2010	Emittert - nominell verdi	Forfalt/innløst-nominell verdi	Valutaendringer og over-/underkurs	31.12.2009
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, Nok	650	-	450	-	1.100
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, Valuta	649	-	-	85	563
Evigvarende ansvarlig lånekapital, Nok	300	-	-	-	300
Evigvarende ansvarlig lånekapital, Valuta	147	-	-	2	144
Fondsobligasjon, Statens Finansfond, Nok	-	-	1.250	-	1.250
Fondsobligasjonslån, Nok	450	450	-	-	-
Fondsobligasjonslån, Valuta	440	-	-	7	433
Verdijusteringer	123	-	-	38	85
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	2.758	450	1.700	133	3.875

Endringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	31.12.2009	Emittert - nominell verdi	Forfalt/innløst-nominell verdi	Valutaendringer og over-/underkurs	31.12.2008
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, Nok	1100	-	100	-	1.200
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, Valuta	563	-	134	-	698
Evigvarende ansvarlig lånekapital, Nok	300	3	-	-	297
Evigvarende ansvarlig lånekapital, Valuta	144	0	31	-	175
Fondsobligasjon, Statens Finansfond, Nok	1.250	1.250	-	-	-
Fondsobligasjonslån, Valuta	433	-	92	-	525
Verdijusteringer	85	-	-	-176	261
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	3.875	1.253	357	-176	3.156

Note 35 - Kapitaldekning og kapitalstyring

Det ble innført nye kapitaldekningsregler i Norge fra 1. januar 2007 (Basel II - EUs nye direktiv for kapitaldekning). SpareBank 1 SMN søkte og fikk tillatelse fra Finanstilsynet å benytte interne målemetoder (Internal Rating Based Approach - Foundation) for kredittisiko fra 1. januar 2007. Dette gjør det lovbestemte minimumskravet til kapitaldekning mer risikosensitivt, slik at kapitalkravet i større grad vil samsvare med risikoen i underliggende porteføljer. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer. Overgangsregler er gitt i forskrift fra Finanstilsynet hvor IRB-banker ikke ennå vil få full effekt av reduserte regulatoriske kapitalkrav. Fra og med 2009 ble det tillatt en reduksjon av risikovektet beregningsgrunnlag med 20 prosent.

I en periode frem til 30. september 2009 gav Statens finansfond tilbud om kjernekapital til solide norske banker for å møte skjerpede krav til soliditet og samtidig bedre bankenes utlånskapasitet. SpareBank 1 SMN søkte og fikk innvilget og utbetalt kapitalinnskudd fra Statens finansfond i form av fondsobligasjoner for 1,25 mrd. kroner per 30. september 2009. I mars 2010 ble dette etter tillatelse fra Finanstilsynet delvis innfridd med 450 millioner kroner, og resterende saldo ble tilbakebetalt i april 2010.

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Tidsbegrenset ansvarlig lån kan ikke tilsvare et høyere beløp enn 50 prosent av kjernekapitalen i kapitaldekningen, mens evigvarende ansvarlige lån ikke kan tilsvare et høyere beløp enn 100 prosent av kjernekapitalen. Ansvarlige lån klassifiseres som forpliktelse i balansen og måles til amortisert kost slik som andre langsiktige lån.

En fondsobligasjon (hybridkapital) er en obligasjon med en pålydende rente, men banken har ikke plikt til å betale ut renter i en periode hvor det ikke utbetales utbytte, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs. rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjon er godkjent som et element i kjernekapitalen innen en ramme på 15 prosent av samlet kjernekapital. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonene skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom bankens kjernekapitaldekning faller under fem prosent eller samlet kapitaldekning faller under seks prosent. Nedskrevne beløp på fondsobligasjonene skal være skrevet opp før det kan utbetales utbytte til aksjonærene eller egenkapitalen skrives opp. Fondsobligasjoner føres som annen langsiktig gjeld til amortisert kost.

For detaljert informasjon om ansvarlige lån og fondsobligasjoner, se note 34.

Morbank			Konsern			
31.12.09	31.12.10	31.12.11		31.12.11	31.12.10	31.12.09
1.736	2.373	2.373	Egenkapitalbevis	2.373	2.373	1.736
-2	-0	-0	- Egne egenkapitalbevis	-0	-0	-2
-	182	183	Overkursfond	183	182	-
889	1.159	1.457	Utjevningsfond	1.457	1.159	889
2.142	2.345	2.611	Grunnfondskapital	2.611	2.345	2.142
201	285	190	Avsatt utbytte	190	285	201
27	192	40	Avsatt gaver	40	192	27
110	45	70	Fond for urealiserte gevinster	85	66	124
-	-	-	Annen egenkapital inklusive minoritetsinteresser	1.409	1.244	1.052
5.075	6.581	6.924	Sum balanseført egenkapital	8.348	7.846	6.183
-447	-447	-447	Utsatt skattefordel, goodwill og immaterielle eiendeler	-692	-466	-482
-	-	-	Andel av fond for urealiserte gevinster i tilknyttede selskap	64	65	-
-201	-477	-230	Frdrag for avsatt utbytte og gaver	-230	-477	-201
-373	-348	-387	50 % frdrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-	-	-
-182	-208	-137	50 % frdrag forventet tap IRB fratrukket tapsavsetninger	-147	-216	-189
-	-	-	50 % kapitaldekningsreserve	-656	-571	-373
-	-	-	Andel av nullstilte uamortiserte estimatavvik	-	-	-
462	936	956	Fondsobligasjon, hybridkapital	1.170	1.106	542
1.130	-	-	Statens finansfond, kjernekapital	-	-	1.250
5.465	6.037	6.680	Sum kjernekapital	7.856	7.283	6.730

			Tilleggs kapital utover kjernekapital			
-	-	-	Fondsobligasjon, hybridkapital utover 15%	-	-	-
120	-	-	Statens finansfond, tilleggs kapital	-	-	-
450	466	326	Evigvarende ansvarlig kapital	328	466	450
1.716	1.358	1.409	Tidsbegrenset ansvarlig kapital	1.674	1.680	2.112
-373	-348	-387	50 % fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-	-	-
-182	-208	-137	50 % fradrag forventet tap IRB fratrukket tapsavsetninger	-147	-216	-189
-	-	-	50 % kapitaldekningsreserve	-656	-571	-373
1.731	1.268	1.211	Sum tilleggs kapital	1.199	1.360	2.001
7.196	7.305	7.891	Netto ansvarlig kapital	9.055	8.643	8.730
			Minimumskrav ansvarlig kapital Basel II			
1.295	1.386	1.456	Engasjement med spesialiserte foretak	1.456	1.386	1.295
998	1.115	1.313	Engasjement med øvrige foretak	1.313	1.120	1.000
55	66	40	Engasjement med massemarked SMB	42	68	57
311	311	324	Engasjement med massemarked personer	513	451	429
51	33	31	Engasjement med øvrige massemarked	33	34	56
644	496	653	Egenkapitalposisjoner	-	-	476
3.356	3.406	3.818	Sum kredittrisiko IRB	3.358	3.058	3.314
-	165	182	Gjeldsrisiko	182	165	-
50	46	49	Egenkapitalrisiko	16	15	15
-	-	-	Valutarisiko	-	-	-
256	275	293	Operasjonell risiko	400	331	296
348	537	653	Engasjementer beregnet etter standardmetoden	2.184	1.864	1.594
-62	-59	-65	Frdrag	-111	-98	-67
-	-	-	Overgangsordning	-	-	-
3.947	4.371	4.930	Minimumskrav ansvarlig kapital	6.027	5.335	5.152
			Kapitaldekning			
11,08 %	11,05 %	10,84 %	kjernekapitaldekning	10,43 %	10,93 %	10,45 %
14,59 %	13,37 %	12,81 %	kapitaldekning	12,02 %	12,97 %	13,56 %

Note 36 - Eierandelskapital- og eierstruktur
Eierandelskapital

Bankens eierandelskapital utgjør 2.373.257.150 kroner fordelt på 94.930.286 egenkapitalbevis, hvert pålydende 25,00 kroner.

Per 31. desember 2011 var det 9.531 egenkapitalbevisiere (9.654 per 31. desember 2010 og 9.526 per 31. desember 2009).

Eierandelskapitalen er tatt opp på følgende måte:

Ar	Endring	Endring i eierandelskapital (mill. kr)	Total eierandelskapital (mill. kr)	Antall egenkapitalbevis
1991	Rettet emisjon	525	525	5.250.000
1992	Rettet emisjon	75	600	6.000.000
2000	Ansatt emisjon	5	605	6.053.099
2001	Ansatt emisjon	5	610	6.099.432
2002	Ansatt emisjon	5	614	6.148.060
2004	Fondsemisjon	154	768	7.685.075
2005	Rettet emisjon	217	986	9.859.317
2005	Ansatt emisjon	24	1.009	10.097.817
2005	Splitt	-	1.009	40.391.268
2005	Fortrinnsemisjon	253	1.262	50.489.085
2007	Utbytteemisjon	82	1.344	53.752.203
2007	Ansatt emisjon	5	1.349	53.976.003
2008	Utbytteemisjon	91	1.440	57.603.748
2008	Ansatt emisjon	6	1.447	57.861.806
2009	Fondsemisjon	289	1.736	69.434.167
2010	Ansatt emisjon	13	1.749	69.941.979
2010	Fortrinnsemisjon	624	2.373	94.905.286
2011	Fortrinnsemisjon	1	2.373	94.930.286

Morbank (mill. kr)	2011	2010	2009
Eierandelskapital	2.373	2.372	1.734
Utjevningsfond	1.457	1.160	876
Overkursfond	183	182	-0
Fond for urealiserte gevinster	43	28	62
A. Sum egenkapitalbevisierens kapital	4.056	3.742	2.671
Grunnfondskapital	2.611	2.345	2.155
Fond for urealisert gevinster	27	17	48
B. Sum grunnfondskapital	2.638	2.362	2.203
Avsetning gaver	40	192	27
Avsatt utbytte	190	285	174
Egenkapital ekskl. periodens resultat	6.924	6.581	5.076
Egenkapitalbevisbrøk A/(A+B)	60,6 %	61,3 %	54,8 %
Snitt egenkapitalbevisbrøk som benyttes ved disponering av resultat	61,3 %	59,7 %	55,7 %

De 20 største egenkapitalbevisene	Antall egenkapitalbevis	Andel
Reitangruppen AS	6.872.514	7,24 %
Aker ASA / The Resource Group TRG	2.860.966	3,01 %
Odin Norge	2.648.658	2,79 %
Odin Norden	2.145.049	2,26 %
Rasmussengruppen AS	2.130.000	2,24 %
Vind LV AS	2.085.151	2,20 %
MP Pensjon PK	1.442.774	1,52 %
Frank Mohn AS	1.442.236	1,52 %
Citibank N.A New York Branch (nominee)	1.357.933	1,43 %
Morgan Stanley & Co.	1.097.718	1,16 %
I.K. Lykke, T.Lykke m.fl.	891.567	0,94 %
Stiftelsen Uni	879.552	0,93 %
Tonsenhagen Forretningssentrum AS	865.013	0,91 %
Forsvarets personellservice	788.092	0,83 %
The Northern Trust Co. (nominee)	767.163	0,81 %
Nordea Bank Norge ASA	759.915	0,80 %
KLP Aksje Norden VPF	744.475	0,78 %
VPF Nordea Norge Verdi	674.523	0,71 %
State Street Bank & Trust Company (nominee)	638.395	0,67 %
Odin Europa SMB	633.251	0,67 %
Sum 20 største eiere	31.724.945	33,42 %
Øvrige eiere	63.205.341	66,58 %
Utstedte egenkapitalbevis	94.930.286	100 %

Note 37 - Utbytte/konsernbidrag fra datterselskaper

Utbytte/konsernbidrag (mill. kr)	2011	2010	2009
Mottatt utbytte fra:			
EiendomsMegler 1 Midt-Norge AS	31	36	-
SpareBank 1 SMN Regnskap AS	7	6	-
SpareBank 1 Bygget Steinkjer AS	3	-	-
Mottatt konsernbidrag fra:			
SpareBank 1 SMN Finans AS	24	52	-
Allegro Finans ASA	2	14	-
Sum utbytte/konsernbidrag	68	108	-
Disponeringer (mill. kr)	2011	2010	2009
Årsoverskudd til disponering morbank	795	947	618
Avsatt til utbytte	190	285	174
Avsatt til gaver	40	192	27
Overført til utjevningsfond	297	281	174
Overført til grunfondskapital	268	189	243
Totalt disponert	795	947	618

Note 38 - Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser

Tabellen nedenfor viser en analyse av hvorvidt eiendeler og forpliktelser har forfallstidspunkt innenfor ett år eller ikke etter balansedagen. Kasse- og brukskreditt inkl. flexilån er medtatt under intervallet under 3 måneder.

Morbank

2011 (mill. kr)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	1.519					1.519
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3.407	1.515	-	22	89	5.033
Brutto utlån til og fordringer på kunder	163	14.153	7.623	13.472	35.383	70.793
- Individuelle nedskrivninger			-151			-151
- Nedskrivninger på grupper av utlån			-273			-273
Netto utlån til og fordringer på kunder	163	14.153	7.199	13.472	35.383	70.369
Verdipapirer - virkelig verdi over resultatregnskapet	546	1.112	2.968	5.396	399	10.421
Derivater		3.698				3.698
Verdipapirer - tilgjengelig for salg	1					1
Verdipapirer - holde til forfall	-	245	224	114	-	583
Verdipapirer - lån og fordringer	-	-	-	2.460	-	2.460
Investering i eierinteresser og konsernselskaper	4.025					4.025
Goodwill					447	447
Eiendom, anlegg og utstyr	151					151
Andre eiendeler	35	730	97	130	-	991
Sum eiendeler	9.845	21.452	10.487	21.594	36.318	99.697
Gjeld						
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	2.624	1.158	15	2.184	251	6.232
Innlån statsforvaltning vedrørende bytteordning OMF	-	333	280	2.273	-	2.886
Innskudd fra og gjeld til kunder *)	41.074	490	4.306	2.244	-	48.114
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		3.321	1.565	22.149	1.113	28.148
Finansielle derivater		3.158				3.158
Forpliktelse ved periodeskatt		22	221			243
Forpliktelse ved utsatt skatt				40		40
Annen gjeld og balanseført forpliktelse	125	993	102	40	-	1.261
Ansvarlig lånekapital **)				481	2.209	2.690
Sum gjeld	43.824	9.475	6.489	29.411	3.574	92.773

Konsern

2011 (mill. kr)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	1.519					1.519
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.008	1.527	-	22	-	2.557
Brutto utlån til og fordringer på kunder	163	13.542	7.771	15.381	36.249	73.105
- Individuelle nedskrivninger			-172			-172
- Nedskrivninger på grupper av utlån			-290			-290
Netto utlån til og fordringer på kunder	163	13.542	7.309	15.381	36.249	72.643
Verdipapirer - virkelig verdi over resultatregnskapet	542	1.112	2.968	5.396	399	10.418
Derivater	-	3.697	-	-	-	3.697
Verdipapirer - tilgjengelig for salg	56	-	-	-	-	56
Verdipapirer - holde til forfall	-	245	224	114	-	583
Verdipapirer - lån og fordringer	13	-	-	2.460	-	2.473
Investering i eierinteresser og konsernselskaper	4.259					4.259
Goodwill	-	-	-	-	471	471
Eiendom, anlegg og utstyr	1.109					1.109
Andre eiendeler	702	722	97	149	-	1.670
Sum eiendeler	9.372	20.845	10.598	23.522	37.119	101.455
Gjeld						
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	2.624	1.158	15	2.184	251	6.232
Innlån statsforvaltning vedrørende bytteordning OMF	-	333	280	2.273	-	2.886
Innskudd fra og gjeld til kunder *)	40.831	490	4.306	2.244	-	47.871
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	3.321	1.565	22.149	1.113	28.148
Finansielle derivater	-	3.158	-	-	-	3.158
Forpliktelser ved periodeskatt	-	38	250	-	-	288
Forpliktelse ved utsatt skatt	-	-	-	55	-	55
Annen gjeld og balanseført forpliktelse	125	1.480	126	48	-	1.778
Ansvarlig lånekapital **)	-	-	-	481	2.209	2.690
Sum gjeld	43.581	9.978	6.542	29.433	3.574	93.107

*) Porteføljen innskudd fra kunder blir hovedsakelig klassifisert i kategorien "på forespørsel". Basert på historikk vil innskudd fra kunder vokse i tiden fremover. Veksten i denne innskuddsporteføljen var i 2011 11,9 prosent. Det er etablert innskuddsgaranti i samsvar med Lov om sikringsordninger for banker for innskudd inntil to millioner kroner.

**) Forfallsstruktur for ansvarlig lånekapital er basert på endelig forfall.

Note 39 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler. For detaljert beskrivelse henvises til note 3 Risikoforhold.

Konsern

Per 31.12.2011 (mill. kr)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	2.624	1.491	296	4.457	251	9.118
Innskudd fra og gjeld til kunder	40.831	490	4.306	2.244	-	47.871
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	3.318	1.555	22.052	1.075	27.999
Derivater - kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	159	379	1.573	301	2.412
Andre forpliktelser	125	1.518	375	103	-	2.122
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	1.402	1.149	2.552
Sum kontantstrøm forpliktelser	43.581	6.975	6.911	31.831	2.776	92.073
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	159	379	1.573	301	2.412
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn	-	-167	-485	-1.831	-426	-2.909
Netto kontraktsmessige kontantstrømmer	-	-8	-106	-259	-125	-497

Konsern

Per 31.12.2010 (mill.kr)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	4.084	394	-	6.467	2.117	13.061
Innskudd fra og gjeld til kunder	37.790	-	3.856	1.141	-	42.786
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	3.564	1.687	20.265	2.300	27.816
Derivater - kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	570	409	1.610	317	2.906
Andre forpliktelser	8	1.493	308	32	81	1.922
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	552	2.083	2.635
Sum kontantstrøm forpliktelser	41.881	6.020	6.259	30.067	6.898	91.126
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	570	409	1.610	317	2.906
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn	-	-629	-401	-1.889	-458	-3.377
Netto kontraktsmessige kontantstrømmer	-	-60	8	-279	-141	-471

Konsern

Per 31.12.2009 (mill.kr)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	4.149	327	922	5.415	498	11.310
Innskudd fra og gjeld til kunder	34.203	90	2.182	752	-	37.227
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	3.073	1.087	18.265	833	23.258
Derivater - kontraktmessige kontantstrømmer ut	-	2.752	259	830	67	3.908
Andre forpliktelser	94	1.095	246	330	78	1.843
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	545	3.246	3.790
Sum kontantstrøm forpliktelser	38.446	7.337	4.696	26.136	4.722	81.337
Kontraktmessige kontantstrømmer ut	-	2.752	259	830	67	3.908
Kontraktmessige kontantstrømmer inn	-	-2.894	-243	-1.254	-140	-4.531
Netto kontraktmessige kontantstrømmer	-	-142	16	-424	-73	-623

Inkluderer ikke verdjusteringer for finansielle instrumenter til virkelig verdi.

Note 40 - Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Noten er en sensitivitetsanalyse gjort med utgangspunkt i relevante balanseposter per 31. desember og fremover i tid for det aktuelle året. Bankens renterisiko beregnes ved at det simuleres et parallelt renteskift på ett prosent for hele rentekurven på alle balanseposter.

Risikoen har gjennom hele 2011 vært lav og innenfor den totale rammen på 40 millioner kroner fastsatt av bankens styre. For ytterligere detaljer vedrørende renterisiko se note 3 Risikoforhold.

Basisrisiko konsern (mill. kr)	Renterisiko, 1 % endring		
	2011	2010	2009
<i>Valuta</i>			
NOK	7	6	-5
EUR	-1	-6	0
USD	0	-1	0
CHF	-2	0	-2
Andre	-2	-1	0
Total renterisiko, effekt på resultat før skatt	3	-2	-7

Total renterisiko viser for 2011 at banken vil få gevinst på en renteoppgang. For 2010 og 2009 et tap. Tabellen under viser hvordan rentekurven forskyver seg innenfor de ulike tidsintervallene med tilhørende gevinst og tap innenfor de enkelte løpetider.

Rentekurverisiko konsern (mill. kr)	Renterisiko, 1 % endring		
	2011	2010	2009
0 - 1 mnd	-11	3	4
1 - 3 mndr	19	-10	-36
3 - 6 mndr	-5	1	12
6 - 12 mndr	10	5	25
1 - 2 år	9	3	-18
2 - 3 år	-7	-1	2
3 - 4 år	-1	-2	7
4 - 5 år	2	-2	-4
5 - 7 år	7	2	2
7 - 10 år	-20	0	-1
Total renterisiko, effekt på resultat før skatt	3	-2	-7

Note 41 - Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering

Valutarisiko oppstår ved at konsernet har forskjeller mellom eiendeler og forpliktelser i den enkelte valuta. Handelsaktiviteten knyttet til omsetning av valuta skal til enhver tid skje innenfor vedtatte rammer og fullmakter. Konsernets rammer definerer kvantitative mål for maksimal nettoeksponering i valuta, målt i kroner.

Konsernet har utarbeidet rammer for nettoeksponering i hver enkelt valuta, samt rammer for aggregert netto valutaeksponering (uttrykt som den høyeste av sum lange og korte posisjoner). Overnatten kursrisiko for spothandel i valuta må netto ikke overstige 85 millioner kroner per enkeltvaluta og 175 millioner kroner aggregert.

Valutarisikoen har gjennom året vært lav og innenfor de totale rammene. For ytterligere detaljer se note 3 Risikoforhold.

Morbank		Netto valutaeksponering NOK		Konsern		
2009	2010	2011	(mill. kr)	2011	2010	2009
0	3	-6	EUR	-6	3	0
0	13	1	USD	1	13	0
18	-8	-10	Andre	-10	-8	18
19	8	-15	Sum	-15	8	19
175	167	175	Total valutaramme på bruttoposisjoner	175	167	175
85	81	85	Total ramme per valutasort	85	81	85
0,6	0,7	0,5	Res. effekt e. skatt ved 3 % endring	0,5	0,7	0,6

Note 42 - Hendelser etter balansedagen

Garantiavtale BN Bank

Det er per 1. februar 2012 inngått avtale med BN Bank om at BN Bank frafaller garantien for 2,4 milliarder kroner av porteføljen, og at garantiprovisjonen knyttet til denne derved bortfaller med virkning fra samme dato. Det gjenstår etter dette 0,7 milliarder kroner i garantiporteføljen. Garantien vil løpe i tre år.

Emisjon

Bankens styre har vedtatt å innstille overfor representantskapet at det skal gjennomføres en emisjon med fortrinnsrett for eksisterende eiere på inntil 750 millioner kroner, en rettet emisjon mot ansatte i konsernet samt styremedlemmer i banken på inntil 60 millioner kroner og en rettet emisjon i hovedsak mot Sparebankstiftelsen SpareBank 1 SMN på inntil 200 millioner kroner. Styret foreslår samtidig å overføre deler av vedtektsfestet eierandelskapital til bankens overkursfond gjennom en endring av pålydende på SpareBank 1 SMNs egenkapitalbevis fra 25 kroner til 20 kroner.

Investering i fast eiendom

SpareBank 1 SMN har inngått avtale om kjøp av Kongensgate 2 i Trondheim til en verdi av 71 millioner kroner pluss omkostninger. Selger er Trondheim kommune og overtakelsesdato er 1. mars 2012. Eiendommen er kjøpt til konsernets eget bruk, men vil en periode bli leid ut til Trondheim kommune.

Erklæring i henhold til verdipapirhandellovens § 5-5

Erklæring fra styret og konsernsjef

Vi erklærer etter beste overbevisning at

- årsregnskapet for morbanken og konsernet for 2011 er utarbeidet i samsvar med IFRS som fastsatt av EU, med de tilleggsopplysninger som følger av regnskapsloven
- regnskapsopplysningene gir et rettviseende bilde av morbanken og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, samt at
- årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til morbanken og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer konsernet står ovenfor.

Trondheim, 20. februar 2012
Styret i SpareBank 1 SMN

Per Axel Koch
Styrets leder

Eli Arnstad
Nestleder

Paul E. Hjelm-Hansen

Aud Skrudland

Bård Benum

Kjell Bjordal

Arnhild Holstad

Venche Johnsen
Ansatterrepresentant

Finn Haugan
Konsernsjef

Vedlegg til SAK 6 - Fastsettelse av endelig regnskap for 2011

Tittel: Styrets årsberetning

Vedlegg nr.: 6 – 2

Styrets årsberetning

Makroøkonomiske forhold

Verdensøkonomien

Verdensøkonomien har siden krisen i 2008 har vært drevet av ekspansiv finans- og pengepolitikk. Kostnaden med denne politikken er at statsgjelden har nådd høye nivåer i mange OECD-land. For de perifere eurolandene har finansmarkedene begynt å tvile på at disse landene er i stand til å betjene sin gjeld. Dette har ført til høyere renter på disse landenes gjeld, noe som forverrer situasjonen ytterligere. En av de viktigste risikofaktorene i 2012 er at statsrenter i gjeldstyngede land vil øke ytterligere, noe som kan føre til konkurser, bankkrise og eventuelt et brudd med euro.

Norge

Etter en nedgang fra ca 150 USD til ca 35 USD per fat i 2008 økte oljeprisen betydelig i 2009 og 2010. Prisen stabiliserte seg på godt over 100 USD per fat i løpet av 2011, noe som har bidratt til at norsk økonomi ble langt mindre påvirket av den internasjonale lavkonjunkturen enn første fryktet. Annualisert BNP-vekst i tredje kvartal 2011 ble 3,7 prosent mot 0,7 prosent i 2010.

Inflasjonen gikk ned mot slutten av 2011 og årlig vekst i konsumprisindeksen var 0,2 prosent ved årsskiftet. Sysselsettingsnivået er høyt i Norge og ledighetsnivået er nå på 3,4 prosent, samme nivå som ved utgangen av 2010.

Trøndelag og Nordvestlandet

I perioden 2007-2011 har fylkene Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane hatt en betydelig økning både i befolkning og i antall selskaper. Veksten i antall selskaper har vært større enn landsgjennomsnittet i alle fylkene. Arbeidsledigheten har vært synkende gjennom 2011 og antall konkurser har også gått ned. Boligprisene i regionen har hatt en betydelig økning de siste to årene, delvis som følge av at det er bygget for få hus i regionen, spesielt i Trondheim.

Målt i omsetning i bedriftene er Trondheim og Sunnmøre de vesentligste områder med om lag 60 prosent av omsetningen i fylkene Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane.

Jordbruk er en betydelig sektor i de to trøndelagsfylkene, med en årlig verdiskaping på om lag 3 milliarder kroner og sysselsetter om lag 10.000 personer.

Havbrukssektoren er viktig for regionen. Produksjonen i regionen utgjør 30 prosent av total norsk produksjon i havbruksnæringen, med en omsetning på 7,5 milliarder kroner. Eksportprisen falt betydelig i løpet av sommeren 2011, og har svingt rundt 22-25 kroner per kg siden, i stor grad som følge av at chilenske produsenter har startet produksjonen igjen etter stans på grunn av sykdommer. Det forventes at prisen ikke er konjunkturavhengig og at etterspørselen fra fremvoksende markeder vil øke også i årene som kommer.

Møre og Romsdal har større eksponering mot offshoresektoren enn trøndelagsfylkene, både gjennom industrivirksomhet og en betydelig flåte av fartøyer knyttet til sektoren. Sektoren profiterer på det rekordhøye nivået i oljeinvesteringene i løpet av 2011, som forventes å være høye i en lang periode. Langsiktige

fundamentale forhold peker mot en ytterligere økning i oljeprisen fra dagens allerede høye nivåer.

Trøndelagsregionen er relativt lavt eksponert mot eksportindustrien, og er beskyttet av en stor offentlig sektor. Detaljomsetningen er ganske sterk. Eksportbedrifter innen akvakultur og offshore i regionen kan bli rammet av en langvarig internasjonal lavkonjunktur, men vil trolig håndtere dette bra i det lange løp.

Årsregnskap 2011

Konserntall. Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor hvis ikke annet er nevnt. Konsernets regnskap er avlagt under forutsetning om videre drift, og styret bekrefter med dette at grunnlaget for videre drift fortsatt er til stede.

Tidenes høyeste overskudd etter skatt på 1 024 millioner kroner.

- Resultat før skatt 1.279 millioner kroner (1.282 millioner)
- Resultat 1.024 millioner kroner (1.022 millioner).
- Avkastning på egenkapital 12,8 prosent (14,6).
- Kjernekapitaldekning 10,4 prosent (10,9), ren kjernekapital 8,9 prosent (9,3)
- Vekst i utlån 8,6 prosent (13,2) og innskudd 11,9 prosent (14,9) siste 12 måneder.
- Resultat per egenkapitalbevis 6,61 kroner (6,43), bokført verdi per egenkapitalbevis, inklusive foreslått utbytte for 2011, 54,44 kroner (50,60).
- Foreslått utbytte 2,00 kroner per egenkapitalbevis
- Styret foreslår at det gjennomføres en garantert fortrinnsrettsemisjon på inntil 750 millioner kroner, en rettet emisjon i hovedsak mot Sparebankstiftelsen SpareBank 1 SMN på inntil 200 millioner samt en ansatteemisjon på inntil 60 millioner.

Godt resultat i 2011

- God underliggende drift og positiv inntektsutvikling
- Høy avkastning på finansielle eiendeler
- Sterk soliditet og tilfredsstillende finansiering
- Meget god utlånsvekst i privatmarkedet samt høy innskuddsvekst fra både privat- og bedriftskunder
- Kostnadsvekst på grunn av engangshendelser og økt aktivitetsnivå, særlig i datterselskaper

SpareBank 1 SMN oppnådde i 2011 et overskudd på 1.024 millioner kroner (1.022 millioner) og en avkastning på egenkapitalen på 12,8 prosent (14,6). Resultat før skatt ble 1.279 millioner kroner (1.282 millioner). Det gode resultatet tilskrives positiv inntektsutvikling, reduserte tap og høy avkastning på finansielle eiendeler.

I 2011 økte driftsinntektene med 6,5 prosent, og ble samlet 2.200 millioner kroner (2.065 millioner).

Avkastning på finansielle eiendeler ble 588 millioner kroner (490 millioner), herav resultatandel av eierinteresser i tilknyttede selskaper 290 millioner (249 millioner).

Samlede driftskostnader ble 1.482 millioner kroner i 2011 (1.140 millioner). Av veksten skyldes 128 millioner kroner tilbakeføring av AFP-avsetning i 2010.

Netto tap på utlån og garantier ble 27 millioner kroner (132 millioner).

Konsernet oppnådde i 2011 en god utlåns- og innskuddsvekst. Utlånsveksten ble 8,6 prosent (13,2) og innskuddsveksten ble 11,9 prosent (14,9). Det har i 2011 vært god kundetilgang både i privat- og bedriftsmarkedet.

Kjernekapitaldekningen per 31. desember 2011 var 10,4 prosent (10,9) og totalkapitaldekningen var 12,0 prosent (13,0). Finanstilsynet offentliggjorde i en pressemelding 8. desember 2011 sin støtte til EBAs (European Banking Authority) nye krav om at bankene innen 30. juni 2012 skal ha en ren kjernekapitaldekning (kjernekapital eks. fondsobligasjoner) på 9,0 prosent. SpareBank 1 SMN har per 31. desember 2011 ren kjernekapitaldekning på 8,9 prosent (9,3).

Kursen på bankens egenkapitalbevis var ved årsskiftet 39,30 kroner (54,00). Det er i 2011 utbetalt et kontantutbytte på 3,00 kroner per egenkapitalbevis for 2010 (2,27).

Resultatet per egenkapitalbevis var 6,61 kroner (6,43). Bokført verdi var 54,44 kroner (50,60) per egenkapitalbevis.

Styret foreslår overfor representantskapet et kontantutbytte på 2,00 kroner per egenkapitalbevis for 2011.

Forslag til overskuddsdisponering

Det er morbankens regnskap som danner grunnlag for disponering av årsoverskuddet. Morbankens resultat inkluderer mottatt utbytte fra datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet.

I konsernregnskapet foretas full konsolidering av datterselskaper, mens resultatandel fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet konsolideres etter egenkapitalmetoden. Utbytte inkluderes derfor ikke i konsernresultatet.

Forskjell konsern-morbank	2011	2010
Årsoverskudd konsern	1.024	1.022
Resultat i datterselskaper	-144	-42
Utbytte og konsernbidrag datterselskap	68	108
Resultatandel tilknyttede selskaper	-290	-249
Utbytte fra tilknyttede selskaper	162	44
Årsoverskudd morbank	820	882

Årsoverskudd til disponering fremkommer etter endringer i fond for urealiserte gevinster på minus 25 millioner kroner. Samlet beløp til disponering er med dette 795 millioner kroner.

Resultatet er fordelt mellom grunnfondet og eierkapitalen i henhold til deres relative andel av egenkapitalen, slik at utbytte og avsetning til utbytteutjevningfond utgjør 61,3 prosent av det disponerte resultatet.

Styret foreslår overfor bankens representantskap et kontantutbytte på 2,00 kroner per egenkapitalbevis, totalt 190 millioner. Dette gir en utdelingsgrad på 40 prosent. Videre foreslår styret at bankens representantskap avsetter 40 millioner kroner i gaver til allmenntilgitt formål, som representerer en utdelingsgrad på 13 prosent. Utjevningfondet og grunnfondet tilføres henholdsvis 297 millioner kroner og 268 millioner.

Med bakgrunn i nye regulatoriske krav til soliditet og forventning om mer krevende markedsforhold har styret for 2011 valgt å foreslå lavere utdelingsgrader enn tidligere år.

Styret har videre valgt å foreslå at grunnfondet og eierandelskapitalen har ulik utdelingsgrad i år da dette i

noe utstrekning motvirker utvanningseffekten som den foreslåtte emisjonen representerer.

Etter disponering av resultatet for 2011 er egenkapitalbevisbrøken 60,6 prosent.

Overskuddsdisponering	2011	2010
Årsoverskudd morbank	820	882
Overført fond for urealiserte gevinster	-25	65
Årsoverskudd til disponering	795	947
Utbytte	190	285
Utjevningsfond	297	281
Grunnfondskapital	268	189
Gaver	40	192
Sum disponert	795	947

Økte netto renteinntekter

Netto renteinntekter i 2011 ble 1.281 millioner kroner (1.210 millioner), en økning på 71 millioner.

Økningen skyldes hovedsakelig

- høyere volum på utlån og innskudd
- økte provisjoner knyttet til etablering av bedriftslån
- bankene er for 2011 fritatt for innbetaling til Bankenes sikringsfond

Kontinuerlig økte kostnader ved finansiering i pengemarkedet har gjennom året redusert bankens utlånsmarginer. Banken gjennomførte generelle renteøkninger på utlån både til privat- og bedriftskunder i november 2011, og har valgt ikke å redusere kunderentene etter reduserte markedsrenter (NIBOR) på slutten av året.

Provisjoner på boliglån overført til SpareBank 1 Boligkreditt inntektsføres som provisjonsinntekter og ikke som renteinntekter. Dette utgjorde i 2011 71 millioner kroner (107 millioner).

Ved utgangen av 2011 er det overført boliglån på 22 milliarder kroner (18 milliarder) til SpareBank 1 Boligkreditt.

Økte provisjonsinntekter

Provisjonsinntekter og øvrige driftsinntekter ble 919 millioner kroner i 2011 (855 millioner), en økning på 7,5 prosent. Inntekter fra eiendomsmegling, regnskapstjenester og forsikring har økt mest. I tillegg har konsernet husleieinntekter knyttet til bankens nye hovedkontor. Nedgang i provisjoner fra SpareBank 1 Boligkreditt tilskrives økte kostnader på finansiering i markedet for boligkredittobligasjoner. Konkurransesituasjonen har gjort det krevende å viderebelaste utlånskundene denne merkostnaden.

Provisjonsinntekter (mill kr.)	31.12.2011	31.12.2010	Endring
Betalingstjenester	195	198	-3
Sparing	54	61	-7
Forsikring	107	96	10
SpareBank 1 Boligkreditt	71	107	-36
Garantiprovisjoner	28	29	-1
Eiendomsmegling	308	245	64
Regnskapstjenester	79	51	29
Forvaltning	12	19	-7
Husleieinntekter	34	13	21
Øvrige provisjoner	32	38	-6
Sum	919	855	64

Positiv avkastning på finansielle investeringer

Samlet avkastning på finansielle investeringer (eks. resultatandel i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet) ble 298 millioner kroner (240 millioner) i 2011.

Avkastning på konsernets aksjeporteføljer ble totalt 102 millioner kroner (122 millioner).

I SpareBank 1 SMN Invest, som forvalter deler av bankens aksjeportefølje, ble netto kursgevinster 92 millioner kroner (kurstap 19 millioner). En betydelig del av dette er verdistigning på selskapets portefølje i Det norske oljeselskap i andre halvår.

Kursgevinster på obligasjoner og derivater i 2011 ble 101 millioner kroner (73 millioner). SpareBank 1 SMN har fokus på investeringer i solide utstedere med lav markedsvolatilitet. Banken har en konservativ forvaltning av obligasjonsporteføljen med lite eksponering mot bankobligasjoner. Hovedtyngden av plasseringene er gjort i stats- og statsgranterte obligasjoner, kommuner og godt ratede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Videre er konsernets samlede renterisiko holdt på et lavt nivå.

Kursgevinster på valuta- og rentehandel i SpareBank 1 SMN Markets ble 96 millioner kroner (39 millioner) etter et meget godt andre halvår.

Avk. fin. investeringer (mill kr.)	31.12.2011	31.12.2010
Kursgevinst/utbytte aksjer	102	129
Obligasjoner og derivater	101	73
Valuta- og renteforretninger Markets	96	39
Verdiendr. fin. eiendeler	298	241
SpareBank 1 Gruppen	94	164
SpareBank 1 Boligkreditt	16	16
SpareBank 1 Næringskreditt	9	2
SpareBank 1 Oslo Akershus	15	37
BN Bank	89	59
Polaris Media	23	-
Andre selskaper	43	-29
Tilknyttede selskaper	290	249
Sum	588	490

SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppens foreløpige resultat etter skatt ble 482 millioner kroner (841 millioner). SpareBank 1 Skadeforsikring og SpareBank 1 Livsforsikring er de vesentligste bidragsyterne til resultatet.

SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet ble 94 millioner kroner (164 millioner).

SpareBank 1 Boligkreditt

SpareBank 1 Boligkreditt er opprettet av bankene i SpareBank 1-alliansen for å dra nytte av markedet for obligasjoner med fortrinnsrett. Bankene overfører de best sikrede boliglånene til selskapet. Dette gir redusert finansieringskostnad. Per 31. desember 2011 har banken overført 22 milliarder kroner til SpareBank 1 Boligkreditt, tilsvarende 40 prosent av samlede utlån til privatmarkedet.

Bankens eierandel i SpareBank 1 Boligkreditt per 31. desember var 17,8 prosent, og bankens andel av resultatet i selskapet i 2011 ble 16,0 millioner kroner (16,0 millioner).

SpareBank 1 Næringskreditt

SpareBank 1 bankene etablerte i 2010 SpareBank 1 Næringskreditt etter samme modell og med samme administrasjon som SpareBank 1 Boligkreditt.

SpareBank 1 SMN eier 37 prosent av selskapet, og bankens andel av resultatet i 2011 ble 9 millioner kroner (2 millioner).

SpareBank 1 Oslo Akershus

SpareBank 1 SMN har en eierandel på 19,5 prosent i SpareBank 1 Oslo Akershus. SpareBank 1 SMN sin resultatandel fra SpareBank 1 Oslo Akershus ble 15 millioner kroner (37 millioner) i 2011.

BN Bank

SpareBank 1 SMN sin eierandel i BN Bank er 33 prosent per 31. desember 2011.

SpareBank 1 SMNs andel av resultatet i BN Bank for 2011 ble 89 millioner kroner (59 millioner), inklusive amortiseringseffekter.

Polaris Media

Etter overtakelse av 18,81 prosent av aksjene i Polaris Media 28.mars 2011 eier SpareBank 1 SMN konsern 23,45 prosent av aksjene i selskapet. Selskapet er derfor klassifisert som et tilknyttet selskap av SpareBank 1 SMN.

Bokført verdi på aksjene er 332 millioner kroner per 31. desember 2011, inklusive SpareBank 1 SMN sin estimerte andel av resultatet fra dato for overtakelse av aksjene, med 22,9 millioner.

Andre selskaper

Dette er i all vesentlighet selskaper etablert for å håndtere overtatte næringslivsengasjementer. Det positive resultatet på 43 millioner kroner representerer i all hovedsak skattefordel knyttet til fremførbart underskudd i selskapene.

Satsing i Ålesund

SpareBank 1 SMN overtok i 2009 BN Bank sin virksomhet i Ålesund. Utlånsporteføljen var i utgangspunktet garantert fra BN Bank mot en garantiprovisjon, og ved utgangen av 2011 var kunder med totale utlån på 3,1 milliarder kroner omfattet av garantien.

Det er per 1. februar 2012 inngått avtale om at BN Bank frafaller garantien for 2,4 milliarder kroner av porteføljen, og at garantiprovisjonen for denne delen av porteføljen derved bortfaller med virkning fra samme dato. Det gjenstår etter dette 0,7 milliarder i garantiporteføljen. Garantien vil løpe i tre år.

BN Bank-porteføljen danner grunnlag for bankens satsing på Sunnmøre.

Økte kostnader etter økt markedsaktivitet

Samlede kostnader ble 1.482 millioner kroner (1.140 millioner) i 2011, en økning på 342 millioner. 128 millioner skyldes at det i 2010 ble foretatt en tilbakeføring av opparbeidet AFP, som reduserte kostnadene tilsvarende.

Øvrige personal- og driftskostnader er i konsernet økt med 214 millioner kroner tilsvarende 17 prosent sammenlignet med 2010 (på 2010-tall korrigert for AFP).

Av økningen på 214 millioner kroner er 67 millioner tilsvarende 21 prosent, økning i bankens datterselskaper. Kostnadsøkningen tilskrives i all vesentlighet:

- økt aktivitet i EiendomsMegler 1 Midt-Norge. 30 millioner kroner av veksten i datterselskapene har oppstått som følge av stor aktivitetsøkning i EiendomsMegler 1 Midt-Norge. Selskapet oppnådde i 2011 tidenes beste resultat før skatt på 76 millioner kroner.
- økte kostnader i SpareBank 1 SMN Regnskap som følge av flere oppkjøp av lokale regnskapskontor i 2011. Dette har økt driftskostnadene i konsernet med 27 millioner kroner i nye kostnader. Omsetningsøkningen har vært på 30 millioner kroner i 2011.

Kostnadene i morbanken har økt med 146 millioner kroner tilsvarende 15 prosent. Store deler av økningen er relatert til økt aktivitet mot bankens kunder. Veksten fremkommer slik (tall i millioner kroner):

Lønnsvekst	35
IT og telefoni	31
Lokaler, hovedsakelig nytt hovedkontor	27
Øvrige driftskostnader	33
Sum	126

I tillegg er det bokført som kostnad et operasjonelt tap på 20 millioner kroner relatert til et kundeengasjement i konsernets markedsvirksomhet.

Driftskostnader i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde 1,50 prosent (1,39). Kostnader i forhold til inntekter ble i konsernet 53 prosent (50, 2010-tall korrigert for effekt AFP).

Svært lave tap og lavt mislighold

I 2011 utgjorde netto tap på utlån 27 millioner kroner (132 millioner). Det er ikke funnet grunnlag for å endre gruppevisse tapsnedskrivninger i 2011. Netto tap på utlån i fjerde kvartal var 26 millioner kroner.

For utlån til konsernets bedriftskunder er det i 2011 netto tapsført 20 millioner kroner (128 millioner). Av dette utgjør tap i SpareBank 1 SMN Finans 15 millioner kroner (25 millioner). I privatkundeporteføljen er det i 2011 netto tapsført 7 millioner kroner (4 millioner).

Individuelle nedskrivninger på utlån per 31. desember 2011 utgjorde 172 millioner kroner (222 millioner), en nedgang på 50 millioner siste år.

Samlede problemlån (misligholdte og tapsutsatte) utgjør 542 millioner kroner (710 millioner), tilsvarende 0,57 prosent (0,81) av brutto utlån.

Mislighold over 90 dager var 338 millioner kroner (499 millioner). I prosent av brutto utlån er misligholdet 0,36 prosent (0,57). Av samlet mislighold er det tapsavsatt 89 millioner kroner (100 millioner) tilsvarende 26 prosent (20).

Andre tapsutsatte utlånsengasjement utgjorde 204 millioner kroner (211 millioner). Av brutto utlån utgjør andre tapsutsatte engasjement 0,21 prosent (0,24). 83 millioner kroner (122 millioner) eller 41 prosent (58) er tapsavsatt.

Beregning av gruppevise tapsnedskrivninger gjøres med utgangspunkt i:

- hendelser som har påvirket bankens portefølje (som gir migrering mellom risikoklassene)
- hendelser som ennå ikke har påvirket porteføljen på grunn av at bankens kredittrisikomodeller ikke fanger effektene raskt nok opp (for eksempel makroøkonomiske forhold).

Det er ved utgangen av 2011 ikke funnet grunnlag for å endre gruppevise tapsnedskrivninger. Samlede gruppevise tapsnedskrivninger er 290 millioner kroner (290 millioner).

Forvaltningskapital 101 milliarder kroner

Bankens forvaltningskapital per 31. desember 2011 var 101 milliarder kroner (98 milliarder), og har økt med 3 milliarder tilsvarende 3,6 prosent. Økt forvaltningskapital er en konsekvens av økte utlån.

Per 31. desember 2011 er utlån på samlet 22 milliarder kroner (18 milliarder) verført fra SpareBank 1 SMN til SpareBank 1 Boligkreditt. Disse lånene fremkommer ikke som utlån i bankens balanse. Kommentarene som omhandler vekst i utlån inkluderer dog utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt.

Sterk vekst i utlån til privatmarkedet, avdempet vekst til bedriftsmarkedet

Samlede utlån har økt med 7,6 milliarder kroner (10,2 milliarder) tilsvarende 8,6 prosent (13,2) i 2011 og var 95,2 milliarder per 31. desember 2011.

Etterspørselen etter lån til bolig har vært høy, og utlån til privatkunder økte med 5,4 milliarder kroner (4,5 milliarder) til 55,0 milliarder i 2011, som tilsvarer en vekst på 10,9 prosent (9,9). SpareBank 1 SMN tar markedsandel innenfor boligfinansiering i sitt markedsområde. Kredittveksten til norske husholdninger i 2011 ser ut til å bli om lag 7,2 prosent.

Veksten i utlån til bedriftskunder har avtatt, og økningen var 2,2 milliarder kroner (5,8 milliarder.) i 2011 tilsvarende 5,7 prosent (17,9). Samlede utlån til bedriftskunder utgjorde 40,2 milliarder kroner per 31. desember 2011.

Utlån til privatkunder utgjorde 58 prosent (57) av ordinære utlån til kunder per 31. desember 2011.

Høy innskuddsvekst i både privat- og bedriftsmarkedet

Innskudd fra kunder økte med 5,1 milliarder kroner (5,6 milliarder) siste 12 måneder til 47,9 milliarder per 31. desember 2011. Dette tilsvarer en vekst på 11,9 prosent (14,9).

Innskudd fra privatkunder økte med 1,8 milliarder kroner (1,2 milliarder.) til 20,9 milliardertilsvarende 9,5 prosent (6,5), og innskudd fra bedriftskunder økte med 3,3 milliarder (4,4 milliarder) til 27,0 milliarder tilsvarende 14,1 prosent (22,8). Betydelig økte innskudd fra bedriftsmarkedet kommer fra økt satsing mot institusjoner og stiftelser.

Redusert portefølje av investeringsprodukter

Samlet kundeportefølje av investeringsprodukter ført utenfor bankens balanse var per 31. desember 2011 på 4,6 milliarder kroner (5,1 milliarder). Det har vært et visst verdifall i porteføljene utover høsten, og samlet nedgang siden 2010 er på 473 millioner kroner.

Investeringsprodukter, kundeporteføljer (mill kr.)	31.12.2011	31.12.2010	Endring
Aksjefond	2.284	2.416	-132
Spareforsikring	711	876	-165
Aktiv forvaltning	941	1.018	-77
Energiforvaltning	218	317	-99
Eiendomsfond	447	447	0
Totalt	4.601	5.074	-473

God vekst i bankens forsikringsportefølje

Bankens forsikringsportefølje har hatt en vekst på 9 prosent siste 12 måneder. Veksten på skadeforsikring har vært 10 prosent, og innen personforsikring 13 prosent. På tjenestepensjon har porteføljen økt med 3 prosent.

Forsikring, premievolum (mill kr.)	31.12.2011	31.12.2010	Endring
Skadeforsikring	621	567	54
Personforsikring	175	155	20
Tjenestepensjon	129	125	4
Totalt	925	847	78

Lønnsomhet og vekst i privatmarkedet

Privatmarkedsvirksomheten oppnådde i 2011 en egenkapitalavkastning på 21,3 prosent (25,5).

Driftsinntektene i 2011 ble samlet 883 millioner kroner (913 millioner). Rentenettoen ble 551 millioner kroner (592 millioner) og provisjonsinntektene 333 millioner (321 millioner). Utlånsmarginen er presset av hard konkurranse og stabilt lavt rentenivå, men kompenseres noe med høy vekst og økt innskuddsmargin.

Utlånsmarginen i 2011 ble 1,22 prosent (1,43), mens innskuddsmarginen ble 0,73 (0,54). Marginen er definert som snitt kunderente minus tre måneders glidende gjennomsnitt av tre måneders NIBOR.

Siste 12 måneder ble utlåns- og innskuddsvekst i privatmarkedsdivisjonen henholdsvis 10,9 prosent (8,7) og 10,9 prosent (4,3).

Høy kostnadsvekst fra 2010 til 2011 er i stor grad en følge av tilbakeføring av AFP-forpliktelse i 2010.

Det er gjennomgående lav risiko ved utlån til privatkunder, og dette reflekteres i fortsatt lave tap. Tap og mislighold forventes å forbli på et lavt nivå. Låneporteføljen er sikret med pant i boligeiendom, og verdiutviklingen på boliger har vært tilfredsstillende i hele markedsområdet.

Privatmarked (mill kr.)	31.12.2011	31.12.2010	Endring
Netto renteinntekter	551	592	-42
Provisjonsinntekter	333	321	12
Sum inntekter	883	913	-30
Driftskostnader	603	468	135
Resultat før tap	280	445	-165
Tap	7	4	3
Resultat før skatt	273	441	-168
EK avkastning etter skatt	21,3 %	25,5 %	
Allokert kapital (mill kr.)	890	1.031	
Utlån (mrd kr.)	52,1	46,9	5,1
Innskudd (mrd kr.)	21,2	19,1	2,1

Privatmarkedsdivisjonen er en del av morbanken, og inneholder derfor ikke tall fra bankens datterselskaper.

Inntektsvekst, lave tap og redusert utlånsvekst i bedriftsmarked

Egenkapitalavkastningen i bedriftsmarkedsdivisjonen ble 13,8 prosent (12,0). Bedringen tilskrives hovedsakelig økte inntekter og reduserte tap på utlån.

Samlede driftsinntekter ble 1.069 millioner kroner i 2011 (921 millioner).

Utlåns og innskuddsmargin i bedriftsmarkedsdivisjonen ble henholdsvis 2,12 prosent (2,14) og 0,20 prosent (0,26). Marginene er målt med utgangspunkt i tre måneders NIBOR. Utlånsveksten i bedriftsmarkedsdivisjonen ble 6,3 prosent (20,7) og innskuddsveksten ble 11,5 prosent (22,1).

Netto renteinntekter ble 900 millioner kroner (770 millioner), mens provisjonsinntektene ble 169 millioner (151 millioner). Økningen i netto renteinntekter tilskrives stabil utlånsmargin, økt volum på utlån på innskudd og høye etableringsprovisjoner.

Provisjonsinntektene har økt med 18 millioner kroner. Dette er hovedsakelig inntekter på valutaforretninger og et resultat av godt samarbeid med bankens markedsdivisjon.

Høy kostnadsvekst fra 2010 til 2011 er i stor grad en følge av tilbakeføring av AFP-forpliktelser i 2010.

Bedriftsmarked (mill kr.)	31.12.2011	31.12.2010	Endr.
Netto renteinntekter	900	770	130
Provisjonsinntekter	169	151	18
Sum inntekter	1.069	921	148
Driftskostnader	352	278	73
Resultat før tap	717	642	75
Tap	5	104	-99
Resultat før skatt	712	539	174
EK avkastning etter skatt	13,8 %	12,0 %	
Allokert kapital (mill kr.)	2.873	2.869	
Utlån (mrd kr.)	38,7	36,4	2,3
Innskudd (mrd kr.)	25,3	22,7	2,6

Bedriftsmarkeddivisjonen er en del av morbanken, og inneholder derfor ikke tall fra bankens datterselskaper.

Inntektsvekst SpareBank 1 SMN Markets

SpareBank 1 SMN Markets hadde totale inntekter i 2011 på 139,1 millioner kroner (93,4 millioner). Det har vært høy aktivitet innenfor alle forretningsområdene, og særlig siste halvår har dette gitt betydelig inntektsvekst.

SpareBank 1 SMN Markets leverer et komplett spekter av kapitalmarkedsprodukter og -tjenester, og har styrket kompetansen innenfor valuta, verdipapirer og corporate finance. SpareBank 1 SMN Markets er også etablert i Ålesund.

Markets (mill kr.)	31.12.2011	31.12.2010	Endr.
Valutahandel	53,8	45,2	8,6
Renteprodukter	42,2	16,5	25,7
Corporate	14,6	20,0	-5,4
Verdipapirhandel, VPS, div.	17,4	12,7	4,7
Investeringer	11,1	-1,0	12,1
Sum inntekter	139,1	94,4	33,6

Av brutto inntekter på 139 millioner kroner er henholdsvis 36 og 6 millioner kroner overført Bedriftsmarked og Privatmarked. Dette er Bedriftsmarked og Privatmarked sin andel av inntekter på valuta- og renteforretninger på egne kunder.

Datterselskaper

Samlet resultat i bankens datterselskaper i 2011 ble 167,8 millioner kroner (73,9 millioner) før skatt.

Resultat før skatt (mill kr.)	31.12.2011	31.12.2010	Endr
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	75,6	50,8	24,8
SpareBank 1 SMN Finans	26,3	35,1	-8,8
SpareBank 1 SMN Regnskap	5,0	11,4	-6,4
Allegro Finans	-5,3	2,2	-7,5
SpareBank 1 SMN Invest	87,5	-21,6	109,1
Eiendomsselskaper	-21,3	-4,0	-17,3
Sum	167,8	73,9	93,9

EiendomsMegler 1 Midt-Norge er markedsleder i sitt markedsområde og markedsandelen er ca 40 prosent. Resultatutviklingen i 2011 var også svært god, og selskapet oppnådde et resultat før skatt på 75,6 millioner kroner (50,8 millioner) i 2011.

SpareBank 1 SMN Finans hadde et resultat før skatt på 26,3 millioner kroner i 2011 (35,1 millioner). Selskapet forvaltet ved årsskiftet leasing- og billånsavtaler for til sammen 2,9 milliarder kroner, der leasingavtalene utgjør 1,9 milliarder.

SpareBank 1 SMN Regnskap oppnådde et overskudd før skatt på 5,0 millioner kroner (11,4 millioner). Selskapet økte omsetningen med 32 millioner kroner til 83 millioner sammenlignet med 2010. Oppkjøp av flere lokale regnskapskontor i 2011 forklarer mye av økningen. SpareBank 1 SMN Regnskap tilbakeførte AFP-forpliktelser med 5,9 millioner kroner i 2010. Selskapet har i 2012 ervervet 40 prosent av aksjene i regnskapsbyråkjeden Consis. Resterende 60 prosent av selskapet er eid av Sparebanken Hedmark.

Allegro Finans hadde i 2011 et underskudd på 5,3 millioner kroner (overskudd 2,2 millioner) før skatt. Selskapet har en portefølje på ca to milliarder kroner til aktiv forvaltning.

SpareBank 1 SMN Invest har som formål å investere i aksjer, hovedsakelig i regionale virksomheter. Selskapet hadde et overskudd i 2011 på 87,5 millioner kroner før skatt (underskudd 21,6 millioner) som følge av verdiøkning på aksjeforføljen hvor kursstigning på Det norske oljeselskap utgjorde størsteparten (inkludert i netto verdiendring finansielle eiendeler i konsernets resultatoppstilling).

Tilfredsstillende finansiering og god likviditet

Banken har en konservativ likviditetsstrategi. Strategien legger vekt på å ha likviditetsreserver som sikrer banken overlevelse i 12 måneder med ordinær drift og uten behov for ny ekstern finansiering.

Banken har likviditetsreserver på 17 milliarder kroner som motsvarer finansieringsbehovet i 18 måneder inklusiv forventet utlånsvekst og ordinær drift for øvrig.

Banken har god diversifisering mellom ulike finansieringskilder og -produkter. Andelen pengemarkedsfinansiering over ett år var ved årsskiftet på 81 prosent (79).

SpareBank 1 Boligkreditt er bankens viktigste finansieringskilde, og i 2011 er utlån på totalt 4,3 milliarder kroner overført boligkreditselskapet. Per 31. desember 2011 var utlån på samlet 22 milliarder kroner overført SpareBank 1 Boligkreditt.

God soliditet

Per 31. desember 2011 var kjernekapitaldekningen 10,4 prosent (10,9) og totalkapitaldekningen 12,0 prosent (13,0).

Konsernets målsetting er en kjernekapitaldekning på 11 prosent og en kapitaldekning på 12 prosent. Målsettingen for kjernekapitaldekning er revidert høsten 2011 på bakgrunn av varslede økte regulatoriske krav til kapitaldekning. Tidligere var målet for kjernekapitaldekning 9 prosent.

Banken er IRB-godkjent, og benytter IRB grunnleggende metode for å beregne kapitalkrav for kredittrisiko.

Tall i mill. kr	31.12.2011	31.12.2010
Kjernekapital	7.856	7.283
Ansvarlig lån	1.199	1.360
Ansvarlig kapital	9.055	8.643
Kapitalkrav	6.027	5.335
Kjernekapitalandel	10,4 %	10,9 %
Kapitaldekning	12,0 %	13,0 %

Bankens egenkapitalbevis (MING)

Bokført verdi per egenkapitalbevis per 31. desember 2011 var 54,44 kroner (50,60), og resultatet per egenkapitalbevis ble 6,61 (6,43).

Pris/Inntjening ble 5,94 (8,40) og Pris/Bok 0,72 (1,07).

Kursen ved årsskiftet var 39,30 kroner og det er i 2011 utbetalt 3,00 kroner i utbytte per egenkapitalbevis for 2010.

SpareBank 1 SMNs vedtekter inneholder ikke begrensninger for eierne hva gjelder omsetning av egenkapitalbevis.

Ved emisjoner rettet mot ansatte tilbys ansatte etter gitte retningslinjer deltakelse. I de tilfeller det gis rabatter i emisjoner rettet mot ansatte vil bindingstid før eventuelt salg foreligge. Rettighetene til egenkapitalbevis utstedt ved emisjoner rettet mot ansatte kan ikke overdras.

SpareBank 1 SMN er ikke kjent med at det foreligger avtaler mellom egenkapitalbevisene som begrenser mulighetene til å omsette eller utøve stemmerett for egenkapitalbevis.

Se for øvrig kapitlet eierstyring og selskapsledelse.

Sparebankstiftelsen SpareBank 1 SMN

Representantskapet vedtok i mai 2011 å etablere en sparebankstiftelse ved navn Sparebankstiftelsen SpareBank 1 SMN. Stiftelsen har som formål å sikre langsiktig eierskap i SpareBank 1 SMN gjennom deltakelse i rettede emisjoner. Stiftelsen skal etter vedtak i representantskapet tildeles deler av avsetning til gaver til allmennyttige formål.

Emisjoner

Bankens styre har vedtatt å innstille overfor representantskapet at det skal gjennomføres en emisjon med fortrinnsrett for eksisterende eiere på inntil 750 millioner kroner.

Bankens styre innstiller videre på gjennomføring av rettet emisjon mot Sparebankstiftelsen SpareBank 1 SMN på inntil 200 millioner kroner.

Det innstilles også på gjennomføring av emisjon rettet mot ansatte i konsernet og styret i banken. Emisjonsbeløpet i ansatteemisjonen er på inntil 60 millioner kroner.

Banken ønsker gjennom emisjonsforslagene å styrke kjernekapitalen og det finansielle grunnlaget for lønnsom vekst og utnyttelse av forretningsmuligheter i markedsområdet. Banken ser det som verdifullt at de ansatte i konsernet og styret i banken gis anledning til å tegne egenkapitalbevis gjennom en rettet emisjon. I tråd med bankens strategi ved etableringen av Sparebankstiftelsen SpareBank 1 SMN gjennomføres det en rettet emisjon mot stiftelsen.

Konsernets kjernekapitaldekning vil med dette styrkes med inntil 1,2 prosentpoeng til 11,6 prosent. Kjernekapitaldekning eksklusive fondsobligasjon vil etter gjennomførte emisjoner bli inntil 10,1 prosent.

Styret foreslår å overføre deler av vedtektsfestet eierandelskapital til bankens overkursfond gjennom en endring av pålydende på SpareBank 1 SMNs egenkapitalbevis fra 25 kroner til 20 kroner. Bakgrunnen er å legge til rette for at emisjonene kan utføres til markedsmessige vilkår samt å få en mer hensiktsmessig fordeling av sparebankens eierandelskapital. Endringen av pålydende påvirker ikke eierbrøken eller markedsverdien av egenkapitalbevisene.

Risikoforhold

Den internasjonale finanskrisen påvirket også den norske økonomien. Arbeidsledigheten i Norge avtok gjennom 2010 og inn i 2011, men har vist tegn til utflating sommeren 2011. Prognoser tilsier fortsatt lav arbeidsledighet. Sammen med forventning om fortsatt lav rente tilsier dette at risikoen for økte tap på personmarked er lav.

Bankens resultater påvirkes direkte og indirekte av svingningene i verdipapirmarkedene. Den indirekte effekten skyldes i all hovedsak bankens eierandel i SpareBank 1 Gruppen hvor både forsikringsvirksomheten og fondsforvaltningsaktivitetene påvirkes av svingningene.

Banken er også eksponert for risiko knyttet til tilgang på ekstern finansiering. Dette reflekteres i bankens konservative likviditetsstrategi (se forøvrig avsnittet foran om finansiering og likviditet).

Kredittkvaliteten i bankens utlånsportefølje er tilfredsstillende, og taps- og misligholdsnivåer er lave. Nedkjølingen av norsk økonomi fra 2008 resulterte i økte tapsnivåer i norske finansinstitusjoner, men de siste to årene har igjen vist fallende tapsnivåer i bankene.

Den fortsatte uroen i globale finansmarkeder øker usikkerheten i de økonomiske rammebetingelsene, og gjeldskrisen i EU gir meget svake vekstimpulser, noe som vil medføre lav eksportvekst, selv om disse motvirkes av innenlandsk vekst. Midtnorske bedrifter legger til grunn redusert vekst.

Selv om norske banker i svært liten grad er eksponert mot PIIGS, kan uroen knyttet til tapsrisikoen i europeiske banker medføre at mistilliten smitter over på norske banker. Nye kjernekapitalkrav fra EBA medfører at det oppstår behov for betydelige emisjoner i Europa, samtidig som finansinstitusjonene sannsynligvis også vil bygge ned sine balanser for å nå de nye kapitalmålene. Det er risiko for at en slik nedbygging vil medføre økt usikkerhet og volatilitet. I sum er det risiko for at dette også i perioden fremover vil påvirke bankens mulighet til å finansiere seg i utlandet.

Samfunnsansvar

Banken ønsker å bidra til samfunnets verdiskaping gjennom å sikre lønnsom og sunn bankdrift, forsvarlig kapitalallokering samt bærekraftig forvaltning av innsatsfaktorene. Sunn vekst skaper løfteevne som gjør banken i stand til å tiltrekke seg gode kunder, dyktige ansatte og bidra til videre utvikling av den regionen banken er en del av.

SpareBank 1 SMN ønsker å balansere økonomisk vekst opp mot hensynet til en fornuftig utnyttelse av de innsatsfaktorer og ressurser som banken forbruker.

SpareBank 1 SMN har etablert en strategi for samfunnsansvaret som har tre hovedtema: Økonomi, samfunnsansvar og miljø. Under hvert hovedtema er det definert viktige arbeidsområder og satt tydelige mål for hvordan banken skal bidra til en ansvarlig utvikling.

Engasjement overfor kunder, regionen og egne ansatte er verdier som preger virksomheten. Banken er engasjert og er opptatt av at bankens kunder skal lykkes, hvordan regionen utvikler seg samt at bankens ansatte skal ha interessante og utviklende arbeidsoppgaver. Arbeidet med samfunnsspørsmål er integrert i bankens løpende planarbeid for å sikre at etikk, miljø og viktige samfunnsspørsmål blir tema som løpende vurderes.

Som selvstendig og lokalt forankret bank har SpareBank 1 SMN et interessefelleskap med regionen. SpareBank 1 SMN har de senere årene gjennomført en rekke tiltak for å gi noe tilbake til det samfunnet banken er en del av. Her kan nevnes stipendier til talenter innen kunst og idrett, støtte til lokale lag og organisasjoner og oppbygging av næringsstiftelser i Trøndelag og på Nordvestlandet som skal legge grunnlaget for verdiskaping og nye arbeidsplasser.

SpareBank 1 SMN arbeider for å skape merverdier på områder som berører miljø og energi. Konsernet gjennomfører stadig tiltak som skal bidra til å redusere forbruk av strøm, papir og andre ressurser samt sikre at ressurskrevende reisevirksomhet begrenses. Håndtering av teknologisk avfall og innkjøp av miljøvennlige løsninger har også høy oppmerksomhet.

SpareBank 1 SMN flyttet inn i nytt hovedkontor i Trondheim høsten 2010. Vår målsetning for energiforbruk i den nye kontordelen av bygget var 85 kWh per kvm. Etter første driftsår ligger energibruken under 60 kWh per kvm. Ingen andre kontorbygg i Norge kan vise til slike resultater.

Ved utgangen av 2011 er hovedkontoret i Trondheim og kontoret i Ålesund sertifisert som Miljøfyrtårn. Dette innebærer at kontor hvor ca. 450 ansatte har sitt daglige virke, er sertifisert innen områdene arbeidsmiljø, innkjøp/materialbruk, energi, transport, avfall, utslipp og estetikk. Flere kontorer vil bli sertifisert i løpet av 2012.

SpareBank 1 SMN forurenses i liten grad det ytre miljøet.

For utfyllende informasjon se eget kapittel Samfunnsansvar (CSR).

Lederskap og kompetanse

SpareBank 1 SMN er en kompetanseintensiv virksomhet. Det betyr at den enkelte medarbeiders, avdelings og organisasjonens samlede kompetanse er sentrale innsatsfaktorer for å sikre god verdiskaping på alle nivåer. Bankens rådgivere er kjernen i virksomheten og det viktigste konkurransefortrinn i kombinasjon med verdiene nær og dyktig.

Markedstilpasset ansettelsespolitikk

Ved utgangen av 2011 hadde morbanken 828 ansatte, fordelt på 786 årsverk. Andelen kvinnelige ansatte utgjør 51 prosent og andelen kvinnelige ledere 27 prosent. Det er ansatt 64 nye medarbeidere i 2011, mens 49 medarbeidere har sluttet.

Hovedtall morbanken	2011	2010
Antall årsverk	786	764
Antall ansatte	828	825
Turnover	5,9 %	6,9 %
Andel kvinnelige ledere	27 %	28 %
Nyansatte	64	51
Snittalder	46 år	46 år
Sykefravær	4,0 %	4,0 %

Demografiske data for morbanken.

Attraktiv arbeidsgiver

Det har vært stor søking på utlyste stillinger samt stor interesse for bankens bedriftspresentasjoner og ulike bemanningsbyråer gir entydige signaler om at banken har et positivt renommé i arbeidsmarkedet. Banken arbeider kontinuerlig med utvikling og forbedring av ansettelsespolitikken for å sikre at medarbeidere med riktig kunnskap, ferdigheter og holdninger blir rekruttert, og for å fremstå som en attraktiv arbeidsgiver i arbeidsmarkedet.

SpareBank 1 SMNs hjemmesider skal gi både eksisterende og nye kolleger en kortfattet beskrivelse av alle de positive aspektene ved å jobbe i banken. Disse sidene brukes aktivt i forbindelse med bedriftspresentasjoner og bidrar til at fremtidige jobbsøkere har gode forutsetninger for å vurdere om SpareBank 1 SMN er riktig arbeidsgiver.

Bankens personalomsetning (turnover)

Bankens turnover var per 31. desember 2011 på 5,9 prosent. Bankens holdning til personalomsetning er at en balansert utskifting av medarbeidere gagnar organisasjonen gjennom tilførsel av ny kompetanse og erfaring. Dette er et uttrykk for at bankens medarbeidere er attraktive og konkurransedyktige i arbeidsmarkedet.

Konsernets interne arbeidsmarked

Det skal legges til rette for jobbskifter på tvers av divisjoner og datterselskaper for å skape sirkulasjon av kompetanse og erfaring i organisasjonen, samtidig som medarbeidere som søker interne muligheter ivaretas best mulig. 54 ansatte har skiftet jobb internt i konsernet i 2011.

Den overordnede målsettingen for de interne rekrutteringsprosessene er å få rett person på rett sted til rett tid og til riktig lønn. I denne målsettingen ligger det en klar ambisjon om god kjønnsbalanse på alle nivåer i organisasjonen. Det legges til grunn et sunt likestillingsperspektiv i bankens personalpolitikk.

Konsernets godtgjørelsespolitikk

Alle godtgjørelsesordninger i SpareBank 1 SMN utformes i samsvar med lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner og lov om verdipapirhandel med tilhørende forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond.

Konsernets retningslinjer for variabel godtgjørelse skal sikre at ansatte, grupper eller virksomheten som

helhet etterlever de risikostyringsstrategier, prosesser og verktøy konsernet har implementert for å beskytte verdier. Godtgjørelsesordningene utformes på en slik måte at ikke enkeltpersoner eller organisasjonen tar uakseptabel risiko for å maksimere den variable godtgjørelsen.

For utfyllende informasjon, se note 9 - personalkostnader og ytelser til ledende ansatte.

Diskriminering

SpareBank 1 SMN arbeider for å forhindre diskriminering. Aktivitetene omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering. SpareBank 1 SMN har som målsetting å reflektere befolkningsstrukturen i nærområdet.

Kunnskap, ferdigheter og holdninger

SpareBank 1 SMN stiller store krav til sine rådgivere for at kundene skal oppleve markedets høyeste kompetanse innen privatøkonomisk og bedriftsøkonomisk rådgivning. SpareBank 1-alliansen har i felleskap utviklet et omfattende sertifiseringsprogram for rådgivere. Programmet tilfredsstiller kompetansekrav som bransjen har fastlagt. Godkjenningsordningen for skadeforsikring og autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere har vært hovedaktiviteter i 2011. Ved utgangen av 2011 er bankens rådgivere godkjente skadeforsikringsrådgivere og banken er godt i gang med å autoriseringen av rådgivere innenfor finansiell rådgivning.

SpareBank 1 SMN har et godt utgangspunkt for tilpasninger til nye bransjekrav. Banken har utviklet gode opplæringsarenaer for sine rådgivere og har kontinuerlig oppmerksomhet på faglig utvikling og forbedring av kundeprosesser.

Konsernets satsing på ledelse

Leder 1 har i perioden 2009 – 2011 vært konsernets skreddersydde lederutviklingsprogram. Programmet har flere mål utover det å bidra til utvikling av den enkelte leder:

- bidra til økt ledelseskvalitet i banken
- bedre sammenheng mellom de ulike ledernivåene
- bidra til økt endrings- og implementeringskapasitet
- bidra til tverrfaglig kompetanse- og erfaringsdeling blant konsernets ledere

Praktisk ledelse er bankens arena for kontinuerlig fokus på HR relaterte tema. Årlige samlinger gjennomføres for bankens ledere, og fasiliteres av HR avdelingen.

Helse, miljø og sikkerhet

Samhandling mot felles mål

SpareBank 1 SMN har som visjon å være den anbefalte banken. Denne visjonen gir banken et stort ansvar overfor våre kunder, samarbeidspartnere, ansatte og eiere, og krever kompetente og friske medarbeidere. Prosjekt Pentagon er en etablert samhandlingsmodell mellom MOT, Aktimed, og SpareBank 1 SMN. Målet er å redusere sykefraværet til 3,4 prosent i 2012. MOT sin filosofi og fokus på holdningsskapende arbeid vil forsterke arbeidet med å videreutvikle en sunn bedriftskultur.

Sykefravær

Bankens totale sykefravær har i de siste to årene vært relativt stabilt, og ble 4,0 prosent i 2011 (4,0). Sykefraværet i SpareBank 1 SMN ligger lavere enn bransjen for alle typer sykefravær. Bankens ambisjon er å ha et stabilt lavt sykefravær. Sesongvariasjonene sykefravær har flatet noe ut. Det egenmeldte fraværet har stabilisert seg på et lavere nivå, mens det korte legemeldte fraværet øker noe. Det lange legemeldte fraværet er fortsatt lavt.

Initiativ på ulike nivå har vært viktig og anses for å være sentrale forklaringer på vårt moderate sykefravær.

Sentrale tiltak:

Selskapsinitiativ

- rutiner og rammeverk
- treningsprogrammet Bedre Form
- AktiMed bedriftshelsetjeneste
- målrettet helseoppfølging (ergonomi, arbeidsmiljø, helse)
- organisasjonsanalyse TNS Gallup

Individinitiativ

- flere og flere har oppmerksomhet mot helsefremmende aktiviteter på fritiden
- stor oppslutning i bedriftsidrett

Sykefraværet er relativt jevnt fordelt mellom kvinner og menn i konsernet.

Utsikter

Utsiktene for den internasjonale økonomien er krevende. Konsekvensene for virksomheten i bankens markedsområde har så langt vært begrensede. Lavt mislighold og lave tap i bankens portefølje reflekterer dette.

Styret er forberedt på at denne situasjonen kan endre seg. Arbeidsledigheten er imidlertid lav, og det er få signaler i regional makroøkonomi isolert sett som tilsier vesentlig endret risikobilde for 2012.

Gjennom planlagte emisjoner søker banken å styrke sin allerede gode kjernekapitalsituasjon, og vil derigjennom være posisjonert til å utnytte forretningsmuligheter. Banken har dessuten en robust finansiering.

Banken har en sterk markedsposisjon. For å forsterke posisjonen har styret vedtatt å iverksette et program som har som mål å ytterligere styrke kundeorienteringen i konsernet.

Styret er tilfreds med konsernets resultat for 2011. SpareBank 1 SMN har gode forutsetninger for å kunne oppnå et godt resultat også i 2012.

Trondheim, 20. februar 2012

Styret i SpareBank 1 SMN

Per Axel Koch
Styrets leder

Eli Arnstad
Nestleder

Paul E. Hjelm-Hansen

Aud Skrudland

Bård Benum

Kjell Bjordal

Arnhild Holstad

Venche Johnsen
Ansattrepresentant

Finn Haugan
Konsernsjef

Vedlegg til SAK 6 - Fastsettelse av endelig regnskap for 2011

Tittel: Redegjørelse fra konsernsjefen

Vedlegg nr.: 6 –3

Redegjørelse fra konsernsjefen

Året 2011 ble nok et godt år for SpareBank 1 SMN. Et konsernresultat før skatt på 1279 millioner kroner, stabil utvikling i bankens kjernevirksomhet og god vekst i markedsandeler bekrefter bankens solide posisjon. Banken er bedre rustet enn noensinne til å møte våre kunders forventninger og behov.

2011 har vært preget av gjeldsutfordringene i en rekke europeiske stater, mens Norge tydeligere enn på lenge har fremstått som annerledeslandet. Mens finansuroen ryster euroområdet, er Norge relativt uberørt. Boligmarkedet setter stadig nye rekorder, oljeprisen holder seg på et høyt nivå og arbeidsledigheten er meget lav. Bankens markedsområde, som er Trøndelag og Nordvestlandet, har i meget liten grad vært påvirket av den internasjonale uroen. Både husholdninger og bedrifter fremstår robuste. Dette i kombinasjon med at våre dyktige medarbeidere utfører solid bankhåndverk har resultert i at SpareBank 1 SMN har tilbakelagt et nytt godt år.

Fjorårets overskudd på 1024 millioner kroner er historisk godt, og to millioner kroner bedre enn året før. Avkastningen på egenkapitalen ble 12,8 prosent (14,6 prosent). Årsregnskapet er preget av veldrevet kjernevirksomhet, positiv inntektsutvikling, lave tap, høy avkastning på finansielle eiendeler, god soliditet, meget god utlånsvekst i privatmarkedet samt høy innskuddsvekst fra både husholdninger og bedrifter.

Lønnsom vekst

SpareBank 1 SMN søker å oppnå god vekst innenfor prioriterte områder. Banken har lyktes godt både i privatmarkedet og i bedriftsmarkedet. Dette skyldes i stor grad bankens "is i magen"-strategi, vedtatt i september 2008, og som i praksis betydde at vi opprettholdt en normal utlånsaktivitet i en periode der de fleste bankene innførte utlånsbegrensninger. Høsten 2011 valgte styret å videreføre denne strategien.

Banken opplevde god kundetilgang også i 2011, med netto vekst på 3600 nye privatkunder og 600 nye bedriftskunder. Vi har gjennom fjoråret styrket vår markedslederposisjon i Trøndelag og på Nordvestlandet. Dette er vi særlig godt fornøyd med da vår hovedkonkurrent i 2011 har satset mer enn noensinne på å utfordre våre posisjon som desidert ledende bank for næringslivet, offentlig sektor og privatkunder. Det vil de ikke lykkes med.

Mange nye kunder i kombinasjon med god kundeoppfølging og salg sikrer best bankens økonomiske fundament. Dette er kombinert med bankens høye oppmerksomhet på risikostyring. Bankens lave mislighold og tap bekrefter vårt gode kredittnettverk. Kontinuerlig forbedring av bankens ICAAP samt gode prosesser knyttet til bankens nært forestående søknad om IRB avansert, vil over tid forsterke arbeidet med risikostyring både innen kredittområdet og på alle andre relevante områder.

Pengemarkedsfinansiering

Også i 2011 har vi viet stor oppmerksomhet på å opprettholde tilgang til pengemarkedsfinansiering. Gjeldskrisen i Europa og de utfordringer dette har medført for det internasjonale bank- og finanssystemet, har ført til at det i perioder har vært liten tilgang til ordinær seniorfinansiering samt at prisene har økt sterkt gjennom året. Vi opplever ikke at vår bank har vanskeligere tilgang eller høyere pris på sin finansiering enn våre konkurrenter. Vår viktigste finansieringskilde er fortsatt ordinære innskudd. Der har vi i 2011 bedret bankens konkurransekraft og opplevd en meget god innskuddsvekst.

SpareBank 1 Boligkreditt er en viktig finansieringskilde, og vi hadde per utgangen av 2011 overført boliglån for 22 milliarder kroner til Boligkreditt. Vi har fortsatt et betydelig potensial for ytterligere overføring, slik at dette også i 2012 vil fremstå som en av våre viktigste finansieringskilder. Også i markedet for obligasjoner med fortrinnsrett har prisen økt. De økte kostnadene til pengemarkedsfinansiering både for banken direkte og via boligkreditt innvarsler økte marginer både for boliglån og for lån til næringslivet i 2012.

Styret har stadfestet bankens konservative likviditetsstrategi og vi hadde per utgangen av 2011 en likviditetsreserve, inklusiv Boligkreditt, som er tilstrekkelig til at banken kan opprettholde ordinær drift i mer enn 17 måneder. Minimumskravet i henhold til likviditetsstrategien er 12 måneder.

Sterk allianse

SpareBank 1-alliansen har også i 2011 vist en tilfredsstillende utvikling. Resultatene i SpareBank 1 Gruppens selskaper er svakere i forhold til i 2010. Det skyldes hovedsakelig negativ børsutvikling samt økt antall storskader som har gitt svake resultater i skadeselskapet. Alle produktselskapene har i 2011 opplevd forbedret salg. Samarbeidet innad i alliansen er meget godt.

Det skjer strukturelle tilpasninger, og i 2011 har vi sett fusjoner mellom banker i alliansen og en mindre sparebank har valgt å fusjonere med en bank utenfor alliansen. Samtidig har flere Terra-banker fusjonert med SamSpar-banker og dermed styrket SamSpar som alliansepartner. SpareBank 1 SMN fikk mot slutten av året fornyet tillit fra SamSpar som valgte å forlenge sin engrosbankavtale med banken.

Vi er meget godt fornøyd med vår posisjon som alliansedeltager, og gjør det som er nødvendig for til enhver tid å styrke bankens relasjon til SpareBank 1 Gruppen og alliansebankene.

Etablering av Sparebankstiftelsen SpareBank 1 SMN

Representantskapet vedtok i mai 2011 å etablere en sparebankstiftelse ved navn Sparebankstiftelsen SpareBank 1 SMN. Stiftelsen har som formål å sikre langsiktig eierskap i SpareBank 1 SMN gjennom deltakelse i rettede emisjoner. Stiftelsen skal etter vedtak i representantskapet tildeles deler av avsetning til gaver til allmenntilretteleggelse. Det er vår vurdering at denne modellen best sikrer bankens langsiktige overlevelse som selvstendig, regional sparebank ved at deler av verdiskapningen som henføres til grunnfondet, kan reinvesteres i banken. Med denne politikken for gavetildeling vil banken i gode tider samtidig kunne opprettholde bidrag til samfunnsutvikling gjennom allmenntilretteleggelse på et nivå som anses tilstrekkelig for å ivareta vårt samfunnsansvar på en god måte. Også stiftelsen skal over tid ha mulighet til gaveutdelinger, men det ansees utvilsomt best at denne funksjonen ivaretas av banken og sees i sammenheng med bankens ordinære forretningsutvikling.

Styrker egenkapitalen

I skrivende stund har styret offentliggjort sitt forslag om å gjennomføre en egenkapitalutvidelse på inntil 1010 millioner kroner. Dette er resultat av styrets strategidrøftelser gjennom 2011, og møter markedets generelle forventninger til økt egenkapital i finanssektoren.

Dette vil gjøres gjennom en garantert fortrinnsrettsemisjon mot eksisterende egenkapitalbevisiere på inntil 750 millioner kroner, en rettet emisjon på inntil 60 millioner kroner mot ansatte i konsernet samt styremedlemmer i banken og en rettet emisjon i hovedsak mot Sparebankstiftelsen SpareBank 1 SMN på inntil 200 millioner kroner.

Banken ønsker gjennom emisjonsforslagene å styrke kjernekapitalen og det finansielle grunnlaget for

lønnsom vekst og utnyttelse av forretningsmuligheter i markedsområdet. I tråd med bankens strategi ved etableringen av Sparebankstiftelsen SpareBank 1 SMN gjennomføres det en rettet emisjon mot stiftelsen. Stiftelsen har fått tilført midler dels gjennom årsoppgjøret for 2010 og dels ved at en ubenyttet gaveavsetning på 110 millioner kroner fra tidligere år overføres stiftelsen.

SpareBank 1 SMNs mål er en kjernekapitaldekning på 11 prosent, stigende til 12 prosent innen 2015. Dette målet ble fastsatt høsten 2011. Gjennom de planlagte emisjonene vil kjernekapitaldekningen øke til inntil 11,6 prosent, og banken vil ha en ren kjernekapital på 10,1 prosent.

Viktigste ressurs

Vi fokuserer i økende grad på kompetanseøkning, og utvikling av medarbeidere og organisasjonen blir stadig viktigere. Våre ansatte er bankens aller viktigste ressurs, og uten deres innsats og gode samhandling ville ikke fjorårets rekordresultat vært mulig.

For å sikre trivsel og utvikling både av fagkompetanse og den enkelte medarbeiders evne til å ivareta kunderelasjonene på en førsteklasses måte, arbeider vi med kontinuerlig forbedring, helsebringende tiltak gjennom programmet "Bedre form" samt utdanning av autoriserte finans- og forsikringsrådgivere.

Styret har i 2011 vedtatt en ny strategi for perioden 2012 til 2015. Strategien er gitt navnet Best på kundeopplevelser. Vi vil gjennomføre en rekke tiltak for å sikre sterk oppmerksomhet på kundeopplevelsene i vårt salgs- og rådgivningsarbeid. Bankens verdiskapning skjer i interaksjon mellom bankrådgiver og kunde. Sterkere fokus på denne interaksjonsprosessen samt alle leveranser til kunderådgiver tror vi vil forbedre verdiskapning samt kundetilfredshet og -preferanse over tid. Med det vil banken befeste sin posisjon og sikre god lønnsomhet i lang tid fremover.

Administrativt blir strategiprojektet fulgt opp ved at Wenche Seljeseth er rekruttert til bankens konsernledelse med viktigste oppgave å lede dette programmet. Et viktig element vil være å innføre kontinuerlig forbedring av samtlige prosesser i konsernet, dette for å bedre opplevelsen for bankens kunder og for å øke konsernets kostnadseffektivitet.

Avsluttende kommentar

I SpareBank 1 SMN ønsker vi å skape varige verdier for kunder, eiere, ansatte og samfunnet. Vi har lagt et godt år bak oss. Banken har fått en solid markedsposisjon og SpareBank 1-alliansen er velfungerende.

Vår visjon er å være den anbefalte banken. Vår ambisjon er å kunne befeste vår posisjon som annerledes. Annerledes i den forstand at vi ikke ønsker å bli oppfattet som en hvilken som helst bank, men som en bank som betyr noe mer for bedrifter og folk flest i Trøndelag og på Nordvestlandet. Våre midler for å nå opp til denne ambisjonen er først og fremst dyktige medarbeidere, god løpende inntjening og sterk soliditet som muliggjør en ansvarlig bankdrift. Med ansvarlig bankdrift mener vi en yrkesutøvelse av bankfaget der vi også evner å ta hensyn til den samfunnsrollen vi som stor og ledende formidler av kapital, forvalter av sparepenger og distributør av viktige spare- og forsikringsprodukter skal ha i vårt markedsområde. Vi ønsker å strekke oss litt lenger når viktige bedrifter har utfordringer vi tror vi kan bidra til å løse, likedan når viktige samfunnsprosjekt skal gjennomføres.

Vi vil dessuten bidra med midler slik at våre barn får optimale oppvekstvilkår og våre ungdommer får trygge rammer og et bredt utvalg av idretts- og kulturtilbud, og vi ønsker å bidra til at nye bedrifter vokser frem. Vi er

aktiv støttespiller til de fleste store kulturbegivenheter i hele markedsområdet og opplevere bankens støtte som viktig og nødvendig for å sikre bolyst i vår region. På den måten tror vi at vi også sikrer bankens fremtid som sterk, ledende og lønnsom til glede for ansatte, eiere, samfunnet og våre kunder.

Derfor tror vi at SpareBank 1 SMN vil klare seg godt og oppleve fremgang i 2012 og årene som kommer.

Vedlegg til SAK 6 - Fastsettelse av endelig regnskap for 2011

**Tittel: Erklæring om fastsettelse av lønn og annen
godtgjørelse til ledende ansatte**

Vedlegg nr.: 6 – 4

Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

1. Rammeverk for godtgjørelse

Godtgjørelse til ledende ansatte i SpareBank 1 SMN kan inneholde følgende elementer:

- Fast lønn
- Variabel godtgjørelse basert på prestasjoner
- Pensjonsordning
- Egenkapitalbevis
- Etterlønsordninger
- Andre ytelser

2. Fast lønn

Den faste lønnen til ledende ansatte bør være konkurransedyktig med godtgjørelsen for tilsvarende stillinger i sammenlignbare selskaper. Det vises til note 9 i årsregnskapet for nærmere informasjon om godtgjørelse til ledende ansatte i 2011.

3. Variabel godtgjørelse

Styret har fastsatt et bonussystem for ledende ansatte knyttet til oppnåelse av spesifikke mål for verdiskaping som bestemmes av styret. Ordningen er prestasjonsrettet og forankret i målbare forhold som den enkelte leder kan påvirke. Ordningen er diskresjonær og kan suspenderes dersom styret finner det riktig. For 2011 er ordningen maksimert til inntil 3 månedslønner for konsernsjef og inntil 2 månedslønner for bankens konsernledelse. Dette er fra 2012 endret til inntil 1,5 månedslønn for konsernsjef og konsernledelsen.

4. Pensjonsordning

Styret har vedtatt at SpareBank 1 SMN med datterselskaper skal ha tilnærmet likeverdige pensjonsrettigheter for alle ansatte. Ledende ansatte er medlem av bankens generelle pensjonsordning for lønn inntil 12G og tilkommer et pensjonstilskudd tilsvarende 16 % av sin faste årslønn som overstiger 12G. I tillegg kompenserer banken skattekostnaden på dette pensjonstilskuddet for navngitte ledende ansatte som tidligere hadde en ytelsesbasert topp pensjonsordning som ble avviklet i 2007.

5. Egenkapitalbevis

Styret tilstreber at ansatte skal eie egenkapitalbevis og vil med ujevne mellomrom legge opp til ansatteemisjoner der ansatte kan erverve et varierende antall egenkapitalbevis med rabatt som normalt fastsettes til 20 %. Styret kan vedta større tildelinger med rabatt til ledende ansatte. Styret pålegger ansatte som erverver egenkapitalbevis med rabatt en bindingsperiode på fra 1 (for ansatte) og inntil 3 (for ledende ansatte) år.

6. Etterlønsordninger

For konsernsjef er banken forpliktet til å dekke lønn og andre tilleggsytelser i inntil 24 måneder. Konsernsjef har rett til å fratruke ved fylte 60 år med en pensjon på 68 % av pensjonsgivende lønn.

For noen ledende ansatte er det inngått førtidspensjonsavtale ved 62 år.

Øvrige ledende ansatte har avtale om etterlønn i 12 - 24 måneder, dog med avkorting av lønn som opparbeides i eventuelt annet ansettelsesforhold.

7. **Andre ytelser**

Andre ytelser til ledende ansatte kan omfatte enkelte andre elementer som begrenset bilgodtgjørelse etc på vanlige vilkår.

Trondheim, 21. februar 2012

Per Axel Koch
styrets leder

Finn Haugan
konsernsjef

Vedlegg til SAK 6 - Fastsettelse av endelig regnskap for 2011

Tittel: Behandling av redegjørelse for foretaksstyring

Vedlegg nr.: 6 -- 5

Behandling av redegjørelse for foretaksstyring

Ny bestemmelse i regnskapsloven § 3-3 b med virkning fra 2011-regnskapet, pålegger regnskapspliktige selskaper notert på regulert marked å redegjøre for "sine prinsipper og praksis vedrørende foretaksstyring" i årsrapporten.

Formålet med redegjørelsen er at SpareBank 1 SMN sine interessegrupper skal få et bedre grunnlag for å vurdere selskapets foretaksstyring.

Etter allmennaksjeloven § 5-6 (4) skal allmennaksjeselskaper som plikter å gi en redegjørelse for foretaksstyring etter regnskapsloven 3-3 b også behandle denne redegjørelsen i generalforsamlingen. Denne bestemmelsen gjelder også for sparebanker jf. finansieringsvirksomhetsloven § 2b-26 (2).

Redegjørelsen vedlegges.

Trondheim, 20. februar 2012

Per Axel Koch
styrets leder

Finn Haugan
konsenssjef

Dato: 21.02.2012

Eierstyring og selskapsledelse

Eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 SMN omfatter verdier, mål og overordnede prinsipper som konsernet styres og kontrolleres etter og legger grunnlaget for langsiktig verdiskaping til beste for egenkapitalbeviserne, ansatte og samfunnet forøvrig.

SpareBank 1 SMN avlegger i samsvar med regnskapsloven § 3-3b og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse av 21. oktober 2010 en redegjørelse for prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse.

Regnskapslovens § 3-3b, annet ledd

Beskrivelsen nedenfor redegjør for hvordan regnskapslovens § 3-3b annet ledd er dekket i SpareBank 1 SMN. Nummereringen under gjengir nummereringen i paragrafen.

1. "en angivelse av anbefalinger og regelverk om foretaksstyring som foretaket er omfattet av eller for øvrig velger å følge": Prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 SMN er basert på norsk lov og konsernet følger den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse utgitt av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) så langt det passer for sparebanker med egenkapitalbevis. Det henvises ellers til redegjørelsens punkt 1, Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse, for en nærmere beskrivelse.
2. "opplysninger om hvor anbefalinger og regelverk som nevnt i nr. 1 er offentlig tilgjengelige": Anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse er tilgjengelig på www.nues.no.
3. "en begrunnelse for eventuelle avvik fra anbefalinger og regelverk som nevnt i nr. 1": Eventuelle avvik fra anbefalingen er kommentert under redegjørelsen for hvordan anbefalingen etterleves nedenfor.
4. "en beskrivelse av hovedelementene i foretakets, og for regnskapspliktige som utarbeider konsernregnskap eventuelt også konsernets, systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen": Det henvises til punkt 10 under Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse nedenfor for en beskrivelse av internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen.
5. "vedtektsbestemmelser som helt eller delvis utvider eller fraviker bestemmelser i allmennaksjeloven kapittel 5": Det henvises til punkt 6 under Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse nedenfor for en beskrivelse av SpareBank 1 SMN sin etterlevelse.
6. "sammensetningen til styre, bedriftsforsamling, representantskap og kontrollkomité; eventuelle arbeidsutvalg for disse organene, samt en beskrivelse av hovedelementene i gjeldende instruks og retningslinjer for organenes og eventuelle utvalgs arbeid": Se punktene 6, 7, 8 og 9 under Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse nedenfor.
7. "vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevning og utskifting av styremedlemmer": Se redegjørelsen for anbefalingens punkt 8 nedenfor.

8."vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer eller egenkapitalbevis": Se punkt 3 under Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse nedenfor.

Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse

Beskrivelsen nedenfor redegjør for hvordan de 15 punktene i den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse av 21. oktober 2010 er fulgt opp i SpareBank 1 SMN.

Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

(anbefalingens pkt. 1)

Det foreligger ingen vesentlige avvik mellom anbefalingen og implementeringen i SpareBank 1 SMN.

Anbefalingen gjelder så langt det passer for sparebanker med egenkapitalbevis. Eventuelle avvik er det redegjort for i teksten nedenfor. SpareBank 1 SMN har vedtatt en egen policy for eierstyring og selskapsledelse, og legger vekt på å videreutvikle sin policy innenfor rammen av aktuelle lover og i tråd med de anbefalinger som kommer fra ledende miljøer.

Banken skal gjennom sin eierstyring og selskapsledelse sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at dens uttalte mål og strategier blir nådd og realisert. God virksomhetsstyring i SpareBank 1 SMN omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter for å sikre eiernes, innskytternes og andre gruppers interesser i banken. Banken følger "Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse" så langt det passer for sparebanker med egenkapitalbevis. Anbefalingen er tilgjengelig på www.nues.no.

Banken har særlig vektlagt:

- en struktur som sikrer målrettet og uavhengig styring og kontroll
- systemer som sikrer måling og ansvarliggjøring
- en effektiv risikostyring
- fullstendig informasjon og effektiv kommunikasjon
- likebehandling av egenkapitalbevisene og balansert forhold til øvrige interessegrupper
- overholdelse av lover, regler og etiske standarder

Medarbeiderne i SpareBank 1 SMN skal kjennetegnes ved at de har en høy etisk standard. Dette innebærer at de ansatte skal vise en adferd som oppfattes som tillitvekkende, ærlig og redelig og som er i henhold til normer, regler og lover som gjelder i samfunnet i de tilfeller de ansatte identifiseres med bedriften. SpareBank 1 SMN sine etikkregler omhandler blant annet habilitet, forhold til kunder, leverandører og konkurrenter, verdipapirhandel, innsideregler og relevante privatøkonomiske forhold. Dette regelverket gjelder for alle ansatte og tillitsvalgte i styrende organer.

Alle ansatte og tillitsvalgte i SpareBank 1 SMN er i henhold til eksterne krav og interne retningslinjer pålagt taushetsplikt om informasjon de i sitt arbeid får kjennskap til om konsernets eller kundens forhold. Denne taushetsplikten gjelder ikke bare overfor utenforstående, men også medarbeidere som ikke har behov for de aktuelle opplysningene i sitt arbeid. Videre skal ingen medarbeidere i SpareBank 1 SMN, via datasystemene eller på annen måte, aktivt søke opplysninger om andre medarbeidere eller kunder når det ikke er

nødvendig for vedkommendes arbeid. SpareBank 1 SMN sine etikkregler slår fast at en medarbeider straks skal informere sin overordnede eller andre kontaktpersoner som er definert i egen varslingsrutine dersom han eller hun får kunnskap om forhold som er i strid med gjeldende lover og regler eller vesentlige brudd på interne bestemmelser. Ansatte som varslers om kritikkverdige forhold i samsvar med interne rutiner, skal ikke utsettes for belastning som følge av varslingen.

SpareBank 1 SMN ønsker å medvirke til en bærekraftig samfunnsutvikling gjennom ansvarlig forretningsdrift. Dette innebærer mellom annet å ivareta hensynet til etikk, miljø og sosiale forhold. SpareBank 1 SMN har derfor utarbeidet en egen strategi for forvaltning av bankens samfunnsansvar (CSR). Samfunnsansvar er en integrert del av bankens virksomhet og ansvaret uttrykkes gjennom strategier, tiltak og aktiviteter vi planlegger og gjennomfører. Samfunnsansvaret kommer til uttrykk i hvordan vi forvalter ressurser vi disponerer og vår dialog med ansatte, eiere, kunder, lokalsamfunn og øvrige interessenter. I tillegg er det etablert en innkjøpsstrategi som beskriver det etiske rammeverket, krav til leverandører og hvilke kriterier banken legger til grunn ved innkjøp.

Det vises ellers til eget kapittel om samfunnsansvar i årsrapporten.

Avvik fra anbefalingens pkt. 1: Ingen

Virksomhet

(anbefalingens pkt. 2)

SpareBank 1 SMN er et selvstendig finanskonsern i SpareBank 1-alliansen. Bankens visjon er å være den anbefalte banken. I henhold til vedtektene i SpareBank 1 SMN er formålet med virksomheten å fremme sparing ved å ta i mot innskudd fra innskyttere og å forvalte på trygg måte de midler som den rår over i samsvar med lovregler som til enhver tid gjelder for sparebanker. Banken kan utføre alle vanlige bankforretninger og banktjenester i samsvar med til enhver tid gjeldende lovgivning. Vedtektene i sin helhet finnes på bankens nettside.

Bankens forretningsidé er å yte finansiell rådgiving til privatpersoner, bedrifter og offentlig sektor i primært Nord- og Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal samt i Sogn og Fjordane slik at de kan realisere sine mål gjennom investering, sparing, betaling og sikring av liv og verdier. I tillegg skal vi drive eiendomsmegling, kapitalforvaltning, leasing og regnskapsføring i samme geografiske områder og til samme kundegrupper.

SpareBank 1 SMN sine verdier er å være nær og dyktig. Det betyr at vi skal være nær våre kunder gjennom personlig kontakt, at vi tar initiativ til å møte kunden med de beste rådene og produktene samt at vi skal være en aktiv støttespiller i regionen. Dyktig innebærer at vi skal tilby et bredt og tidsriktig produktspekter, ha medarbeidere med solid fagkompetanse og gode ferdigheter. Vi skal ha høy etisk standard i alt vi gjør og våre kunder skal oppleve at de får dekket sine behov for finansiell rådgiving og tjenester på en profesjonell og faglig måte. SpareBank 1 SMN sine sentrale mål og strategier er ellers nærmere beskrevet i eget avsnitt i styrets årsberetning.

Avvik fra anbefalingens pkt. 2: Ingen

Selskapskapital og utbytte

(anbefalingens pkt. 3)

Styret foretar løpende en vurdering av kapital situasjonen i lys av selskapets mål, strategi og ønsket risikoprofil. SpareBank 1 SMN hadde per 31. desember 2011 en egenkapital på 8,35 milliarder kroner. I henhold til fastsatte beregningsregler for kapitaldekning for finansinstitusjoner hadde selskapet en samlet kapitaldekning på 12,0 prosent av risikovektet volum og en kjernekapitaldekning på 10,4 prosent. Myndighetenes minstekrav til slik kapitaldekning er på henholdsvis åtte og fire prosent. Banken har et mål om kapitaldekning på 13 prosent og en kjernekapitaldekning på 11 prosent. Disse målene er i samsvar med bankens mål, strategi og risikoprofil. Banken har implementert verktøy for måling av økonomisk kapital og risikojustert avkastning på kredittområdet, men vil inntil videre ikke foreta tilpasninger på kapitaldekningsmålene. For nærmere omtale av reglene om kapitaldekning og hvilke prinsipper SpareBank 1 SMN legger til grunn for å vurdere kapitalbehovet, vises til kapitlet om risiko- og kapitalstyring i årsrapporten.

Utbytte

SpareBank 1 SMN sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitabeviserne en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning på egenkapitalbevisene.

Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom eierandelskapitalen (egenkapitalbeviserne) og grunnfondskapitalen (tidl. sparebankens fond) i samsvar med deres andel av bankens egenkapital. SpareBank 1 SMN legger til grunn at opp til halvparten av eierandelskapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende at opp til halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet utbetales som gaver eller overføres til en stiftelse. Dette forutsatt at soliditeten er på et tilfredsstillende nivå. Ved fastsettelse av utbyttet blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, eksterne rammebetingelser og behov for kjernekapital. Det er bankens representantskap som fastsetter det årlige utbytte basert på forslag fra styret. Utbyttepolitikken er tilgjengeliggjort på smn.no/ir.

Underskudd

Eventuelt underskudd dekkes ved forholdsmessig overføring fra grunnfondskapitalen, herunder gavefondet og eierandelskapitalen som overstiger vedtektsfestet eierandelskapital, herunder utjevningfondet. Underskudd som ikke dekkes av dette, dekkes ved forholdsmessig overføring fra overkursfondet og kompensasjonsfondet, og dernest ved nedsettelse av vedtektsfastsatt eierandelskapital.

Erverv av egne egenkapitalbevis

Styret i SpareBank 1 SMN har fullmakt til å kjøpe egne egenkapitalbevis for inntil ti prosent av bankens eierandelskapital. Slike kjøp skal skje ved handel i verdipapirmarkedet via Oslo Børs. Den samlede beholdningen av egenkapitalbevis som banken eier og/eller har avtalepant i kan ikke overstige ti prosent av bankens eierandelskapital. Hvert egenkapitalbevis kan kjøpes til kurser mellom 1 og 200 kroner. Fullmakten er gyldig i 13 måneder fra vedtaket ble fattet i representantskapets møte 23. mars 2011.

Kapitalforhøyelse

Styrefullmakter til kapitalforhøyelser gis på bakgrunn av konkrete og definerte formål. Per 31. desember 2011 foreligger det ingen styrefullmakt til å foreta kapitalforhøyelse i SpareBank 1 SMN.

Avvik fra anbefalingens pkt. 3: Ingen

Likebehandling av aksjonærer og transaksjoner med nærstående

(anbefalingens pkt. 4)

SpareBank 1 SMN har én egenkapitalbevisklasse. Gjennom vedtektene og i styrets og ledelsens arbeid legges det vekt på at alle egenkapitalbevisiere skal likebehandles og ha samme mulighet for innflytelse. Alle egenkapitalbevis har lik stemmerett. Banken forholder seg til finansieringsvirksomhetslovens regler for eier- og stemmerettsbegrensninger så langt bestemmelsene gjelder for sparebank med egenkapitalbevis.

Ved forhøyelse av eierandelskapitalen skal eksisterende eiere ha fortrinnsrett med mindre særlige forhold tilsier at dette fravikes. Slik fravikelse vil i så fall bli begrunnet.

SpareBank 1 SMN har ved ujevne mellomrom gjennomført ansatteemisjon og slike kapitalforhøyelser er gjennomført i hensikt å styrke ansattes eierskap til egen bank og interesse for bankens kapitalinstrument. En eventuell utøvelse av styrets fullmakt til erverv av egne egenkapitalbevis skal skje ved kjøp i verdipapirmarkedet via Oslo Børs.

Transaksjoner med nærstående

Styreinstruksen i SpareBank 1 SMN slår fast at et styremedlem ikke må delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik betydning for egen del eller for noen nærstående at medlemmet må anses for direkte eller indirekte å ha personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Det samme følger av de etiske retningslinjene i SpareBank 1 SMN. Den enkelte plikter selv å påse at han eller hun ikke er inhabil i behandlingen av en sak. Styret skal godkjenne avtaler mellom banken og et styremedlem eller til konsernsjefen. Styret skal også godkjenne avtaler mellom banken og tredjemann, der et styremedlem eller konsernsjefen måtte ha en særlig interesse.

Styremedlemmer skal på eget initiativ opplyse om enhver interesse den enkelte eller vedkommendes nærstående kan ha i avgjørelsen av et spørsmål. Med mindre styremedlemmet selv velger å fratre ved behandlingen eller avgjørelsen av en sak, skal styret beslutte om vedkommende skal fratre. Ved vurderingen skal det legges vekt på alle former for personlige, økonomiske eller andre interesser hos styremedlemmet og behovet for allmennhetens tillit til bankens virksomhet. Styrets vurderinger av habilitetsspørsmål skal protokolleres.

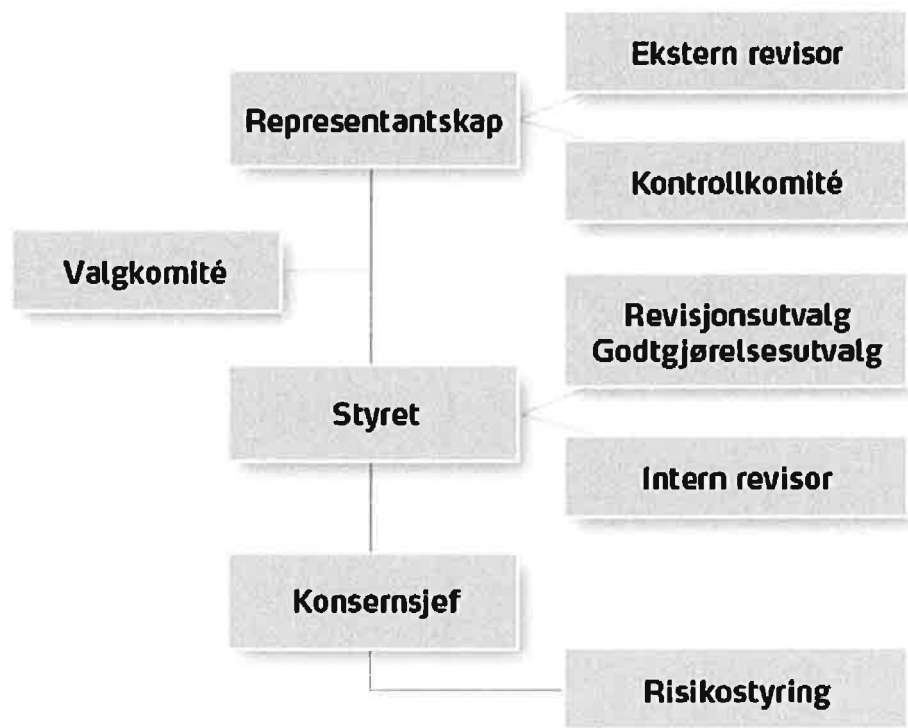
Avvik fra anbefalingens pkt. 4: Ingen

Fri omsettelighet

(anbefalingens pkt. 5)

Bankens egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs og er fritt omsettelige. Vedtektene inneholder ingen begrensninger på omsetteligheten.

Avvik fra anbefalingens pkt. 5: Ingen

Styrings- og kontrollorganer i SpareBank 1 SMN

Generalforsamling

(anbefalingens pkt. 6)

Generalforsamling (representantskap)

En sparebank er i utgangspunktet en selveid institusjon. Styringsstrukturen og sammensetningen av styringsorganene atskiller seg fra aksjeselskaper, jfr. sparebanklovens § 7 om hvilke organer en sparebank skal ha – forstanderskap (representantskap), kontrollkomité og styre. Bankens øverste organ er representantskapet, som er sammensatt av egenkapitalbeveiseiere, innskytere, ansatte og representanter fra det offentlige.

Representantskapet skal se til at banken virker etter sitt formål og i samsvar med lov, vedtekter og representantskapets vedtak.

Representantskapet har 43 medlemmer og 32 varamedlemmer med følgende representasjon:

- egenkapitalbeveiseiere: 17 medlemmer med 10 varamedlemmer
- fylkestingene i Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Møre og Romsdal: 8 medlemmer med 8 varamedlemmer
- innskytere: 8 medlemmer og 8 varamedlemmer
- ansatte: 10 medlemmer med 6 varamedlemmer

Etter lovgivningen legges det vekt på at valgte medlemmer til sammen avspeiler sparebankens kundestruktur og andre interessegrupper og samfunnsfunksjon. I en sparebank som har utstedt omsettelige egenkapitalbevis, må minst en femdel og ikke mer enn to femdelere av representantskapets medlemmer

velges av eierne av egenkapitalbevisene. Representantskapet fastsetter konsernets årsregnskap, gir styret fullmakt til å ta opp ansvarlig lån og til å foreta kapitalforhøyelser samt velger medlemmene til bankens styre, kontrollkomité og valgkomité. Videre vedtar representantskapet godtgjørelse for nevnte organer. Til representantskapets møter innkalles også styrets medlemmer, konsernsjefen, kontrollkomiteen og revisor. Disse kan delta i forhandlingene, men har ikke stemmerett. Representantskapets leder er møteleder, eller ved dennes fravær nestlederen.

Innkalling til representantskapets møter sendes medlemmene og er tilgjengelig på bankens hjemmeside senest 21 dager før møtet avholdes. Målet er at forslag til vedtak og saksvedlegg som sendes ut er tilstrekkelig detaljert og dekkende til at representantskapets medlemmer kan ta stilling til saker som skal behandles. Protokoll fra møtene i representantskapet tilgjengeliggjøres også på bankens hjemmeside.

Det avholdes årlig et valg møte for egenkapitalbeviserne hvor representanter til representantskapet velges og hvor det informeres om konsernets finansielle situasjon. Alle egenkapitalbevisere med kjent adresse mottar skriftlig innkalling. Hvert egenkapitalbevis gir rett til en stemme. Alle egenkapitalbevisere kan delta på møtet, og det er anledning til å stemme med fullmakt.

En oversikt over representantskapets medlemmer finnes på smn.no/ir.

Kontrollkomité

Kontrollkomiteens arbeid er hjemlet i sparebanklovens § 13 samt i Finanstilsynets normalinstruks.

Komiteens formål er å føre tilsyn med at banken virker på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lover og forskrifter, vedtekter, retningslinjer fastsatt av representantskapet samt pålegg og henstillinger fra Finanstilsynet. Arbeidet omfatter hele virksomheten inkl. datterselskap. Kontrollkomiteen er en egen valgt komité i datterselskapet SpareBank 1 SMN Finans.

For å ivareta oppgavene skal komiteen blant annet:

- gjennomgå utvalgte styrebeslutninger og arbeidsdokumenter og påse at styret følger opp sine beslutninger
- følge med i utviklingen av sentrale nøkkeltall
- få seg forelagt dokumentasjon for bankens kontrollopplegg og påse at kontrollen virker som forutsatt
- gjennomgå interne revisjonsrapporter og valgt revisors skriftlige henvendelser til banken og påse at evt. anmerkninger blir forsvarlig behandlet
- samarbeide med styrets leder og selskapets revisor om arbeidsplaner og viktige observasjoner jfr. Instruksens § 5

Kontrollkomiteen gir hvert år melding til representantskapet og Finanstilsynet om sitt arbeid. Komiteen gir videre uttalelse til representantskapet om årsregnskapet og årsberetningen.

Referat fra kontrollkomiteens møter sendes bankens styre, representantskapets leder, internrevisor samt risk manager. Videre fremlegges kontrollkomiteens protokoller i representantskapsmøtene.

Kontrollkomiteen har normalt 11 møter i året. Konsernsjefen deltar i møtene og i tillegg har komiteen årlig møter med styrets leder og representantskapets leder. Kontrollkomiteen er valgt av representantskapet og består av tre medlemmer og to varamedlemmer. Medlemmene velges for to år av gangen.

Avvik fra anbefalingens pkt. 6: Når det gjelder bankens sammensetning av organer forholder SpareBank 1

SMN seg til sparebanklovens bestemmelser.

Valgkomité

(anbefalingens pkt. 7)

I samsvar med SpareBank 1 SMN sine vedtekter er det etablert tre valgkomiteer. I tillegg er det etablert en valgkomité for ansattes valg.

Valgkomité for representantskapet

Representantskapet velger en valgkomité blant representantskapets medlemmer. Valgkomiteen består av fire medlemmer og fire varamedlemmer. Valgkomiteen består av en representant fra henholdsvis egenkapitalbeviserne, innskyterne, offentlig valgte og ansatte i tillegg til ett varamedlem fra hver gruppe. Egenkapitalbeviserens representant i valgkomiteen må være medlem av valgkomiteen for egenkapitalbeviserens valg.

Komiteen legger vekt på en sammensetning basert på kompetanse og kjønn. Komiteens oppgave er å forberede valg på leder og nestleder i representantskapet, leder, nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til bankens styre og kontrollkomité samt medlemmer og varamedlemmer av valgkomiteen for representantskapet. Valgkomiteen har også som oppgave å gjennomgå og foreslå eventuelle endringer i honorarstrukturen for bankens tillitsvalgte.

Valgkomité for innskyternes valg

De innskytervalgte medlemmer av representantskapet velger en egen valgkomité på tre medlemmer og tre varamedlemmer, med ett medlem og ett varamedlem fra hvert av de tre valgdistriktene. Valgkomiteen skal forberede innskyternes valg på medlemmer og varamedlemmer til bankens representantskap samt medlemmer og varamedlemmer til valgkomiteen for innskyterne.

Valgkomité for valg av eiere av egenkapitalbevis

Egenkapitalbeviserne velger på egenkapitalbeviserermøte en valgkomité. Valgkomiteen skal ha tre medlemmer og to varamedlemmer. Minst ett av medlemmene og varamedlemmene må være medlem av representantskapet. Valgkomiteen skal forberede egenkapitalbeviserens valg av medlemmer med varamedlemmer til representantskapet samt valget av medlemmer og varamedlemmer til valgkomiteen for egenkapitalbeviserne.

Valgkomité for ansattes valg

I henhold til Sparebankloven skal valget tilrettelegges av et valgstyre med representanter oppnevnt av styret. Valgstyret skal bestå av minst tre medlemmer og med representanter for både de ansatte og for ledelsen.

Avvik fra anbefalingens pkt. 7: Alle medlemmene av valgkomiteen til representantskapet velges blant grupper som er representert i representantskapet, iht. forskrift om valgkomiteer i sparebanker. Det er foreløpig ikke vurdert å utvide komiteen med et medlem som ikke er medlem av representantskapet. Representantskapet har per 31. desember 2011 ikke fastsatt nærmere retningslinjer for valgkomiteen utover det som er fastlagt i lov, forskrift og vedtekter.

Representantskap og styret, sammensetning og uavhengighet

(anbefalingens pkt. 8)

Det vises til punkt 6 for informasjon om generalforsamling/representantskapet. Styret består av åtte fast møtende medlemmer, hvorav sju velges av representantskapet og en velges av de ansatte. Fire av styrets åtte medlemmer er kvinner, hvorav tre er valgt av representantskapet og én er ansatterepresentant. Til styremøtene møter også en fast varamedlem i tillegg til en fast møtende vara for ansatte. Medlemmene velges for to år av gangen, og kan maksimalt sitte i 20 år, hvorav 12 år sammenhengende i samme verv. Konsernsjefen er ikke medlem av styret. Ingen av styremedlemmene valgt av representantskapet har noen ansettelses- eller oppdragstakerforhold til konsernet utover sine verv som tillitsvalgte. Styremedlemmenes uavhengighet er vurdert og fremkommer under presentasjonen av styremedlemmene. Leder og nestleder velges av representantskapet ved særskilte valg for ett år av gangen.

Sammensetningen av styret er basert på kompetanse, kapasitet og mangfold, og er basert på bankens vedtekter. De enkelte styremedlemmers bakgrunn er beskrevet i årsrapporten og på smn.no/ir. Valgkomiteen har laget en kravspesifikasjon som utgangspunkt for styrets sammensetning. Styret har minimum 11 møter i året og medlemmenes deltakelse på styremøtene er beskrevet i årsrapporten. Styrets medlemmer oppfordres til å eie egenkapitalbevis i banken og deres beholdning av egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN fremkommer under presentasjonen av styret i årsrapporten og på bankens nettside.

Avvik fra anbefalingens pkt. 8: Ingen

Styrets arbeid

(anbefalingens pkt. 9)

Representantskapet har vedtatt en styreinstruks som gir regler om styrets arbeid og saksbehandling. Styret leder bankens virksomhet i samsvar med lover, vedtekter og vedtak i representantskapet. Styret er ansvarlig for at midler banken rår over forvaltes på en trygg og hensiktsmessig måte. Styret har også en plikt til å påse at bokføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. I tillegg fastsetter styret bankens strategi, budsjett, markeds- og organisasjonsmessige mål. Det er styret som ansetter og avsetter konsernsjef.

Styret mottar periodisk rapportering av resultatutvikling, markedsutvikling, ledelses-, personal- og organisasjonsmessig utvikling og utvikling i risikobildet og risikoeksponeringen for konsernet. Styret foretar en årlig evaluering av sitt arbeid med hensyn til arbeidsform, saksbehandling, møtестruktur og prioritering av oppgaver, og dette gir grunnlag for endringer og tiltak. I tillegg foretas en evaluering av hvilken kompetanse styret besitter.

Revisjonsutvalg

Styret har etablert et revisjonsutvalg som består av tre medlemmer fra bankens styre, og medlemmene utnevnes til utvalget for en periode på to år. Minst ett av utvalgets medlemmer må ha relevant regnskaps- eller revisjonsmessig kompetanse. Revisjonsutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret. Revisjonsutvalgets formål, oppgaver og funksjoner er fastsatt i samsvar med internasjonale regler og EUs revisjonsdirektiv. Revisjonsutvalget gjennomgår blant annet utkastene til kvartals- og årsregnskaper før

de behandles i styret. Ved disse gjennomgangene har utvalget diskusjoner med bankens ledelse og ekstern revisor. Utvalget skal også evaluere virksomhetens interne kontrollsystem, risikostyringssystem og internrevisjon for å se til at dette fungerer tilfredsstillende og skal samtidig påse at SpareBank 1 SMN har en uavhengig og effektiv intern og ekstern revisor. For å sikre dette har utvalget jevnlig møter med intern og ekstern revisor.

Revisjonsutvalget møtes minst fem ganger i året i forkant av styrebehandling av kvartals- og årsrapporter.

Utvalget er et underutvalg av styret, og det er et samlet styre som har overordnede ansvar og tar endelig beslutning.

Godtgjørelsesutvalg

Styret har etablert et godtgjørelsesutvalg som skal bestå av minst tre styremedlemmer. Styrets leder er fast medlem av utvalget og er også utvalgets leder. Medlemmene av utvalget utnevnes for to år av gangen av styret.

Utvalget skal være forberedende organ for styret i saker som gjelder utforming og praktisering av retningslinjer og rammer for konsernets godtgjørelsespolitikk. Konsernets godtgjørelsespolitikk skal bidra til å fremme god styring av og kontroll med foretakets risiko, motvirke for høy risikotaking, oppfordre til langsiktighet, bidra til å unngå interessekonflikter og være i henhold til gjeldende lov og forskrift.

Utvalgets oppgaver og ansvar:

- utvalget skal utforme en godtgjørelsespolitikk som skal være i tråd med den til enhver tid gjeldende lovgivning. Deretter skal utvalget sørge for oppfølging, oppdatering og vedlikehold av konsernets ulike godtgjørelsesordninger.
- ved utformingen og vedlikeholdet av godtgjørelsespolitikken skal utvalget identifisere hvilke ansatte og tillitsvalgte som har arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for bankens risikoeksponering.
- ved fastsettelsen av godtgjørelsen skal forholdet mellom fast godtgjørelse og en eventuell variabel godtgjørelse fastsettes slik at dette er balansert.

Godtgjørelsesutvalget skal innstille overfor styret på godtgjørelsespolitikk for konsernet samt vilkår for konsernsjef. Videre skal utvalget fastsette rammer for variabel godtgjørelse samt godkjenne godtgjørelsesordninger for alle forretningsområder og datterselskaper som har godtgjørelsesordninger. Utvalget skal også kunne benyttes som rådgivende instans for konsernsjef ved fastsettelse av vilkår for konsernledelsen.

Utvalget møtes etter innkalling fra lederen, men minst en gang i året og ellers etter behov. Det kreves at minst to medlemmer av utvalget deltar.

Styret har fastsatt godtgjørelsesutvalgets mandat.

Avvik fra anbefalingens pkt. 9: Ingen

Risikostyring og internkontroll

(anbefalingens pkt. 10)

Styret gjennomgår kvartalsvis konsernets utvikling innenfor de viktigste risikoområdene og foretar årlig en gjennomgang av internkontrollen. Styret i SpareBank 1 SMN har hovedansvaret for å sette grenser for samt overvåke konsernets risikoeksponering. Bankens risiki måles og rapporteres i henhold til prinsipper og policy som styret har vedtatt. Risikostyring i SpareBank 1 SMN støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Ledelsen i de ulike selskapene i konsernet har ansvar for risikostyring og internkontroll i de respektive selskapene, og dette skal bidra til å sikre:

- målrettet, sikker, kvalitetsmessig og kostnadseffektiv drift
- pålitelig og rettidig rapportering
- overholdelse av gjeldende lover og regler samt interne rutiner og retningslinjer

Risikostyringen er en integrert del av ledelsens beslutningsprosesser og et sentralt element i organisering, rutiner og systemer. Det er etablert en egen funksjon for risikostyring i SpareBank 1 SMN.

Avdeling for risikostyring er organisert uavhengig av forretningsenhetene og rapporterer direkte til konsernsjef. Avdelingen har ansvaret for konsernets risikomodeller og for videreutvikling av effektive risikostyringssystemer. Avdelingen er ansvarlig for uavhengig risikovurdering, risikorapportering og overordnet risikoovervåking i konsernet. Avdelingen rapporterer periodisk til konsernsjefen og styret om utviklingen i risikobildet.

Bankens viktigste resultatmål er å oppnå en konkurransedyktig avkastning på egenkapitalen. Dette oppnås blant annet gjennom økt fokus på risikojustert avkastning. Risikoprising er derfor sentralt for å nå bankens mål om tilfredsstillende egenkapitalavkastning. Konsernets prinsipper og rammer for internkontroll og risikostyring er nedfelt i egen policy for risikostyring, og dette er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll. Policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring, og skal sikre at konsernet har en effektiv og hensiktsmessig prosess for dette.

Internkontroll og risikostyring er en prosess igangsatt og gjennomført av bankens styre, ledelse og ansatte, og skal identifisere, håndtere og følge opp risikoene slik at samlet risikoeksponering er i samsvar med bankens vedtatte risikoprofil. Styret mottar årlig en uavhengig vurdering av intern revisor og ansvarlig revisor på konsernets risiko, og om internkontrollen virker hensiktsmessig og er betryggende.

Styret følger opp vedtatte rammeverk, prinsipper, kvalitets- og risikomål gjennom:

- kvartalsvis rapport fra konsernsjef og avdeling for risikostyring
- tertialsrapport/årsrapport fra intern revisor

SpareBank 1 SMN benytter Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commissions (COSO) rammeverk og Control Objectives for Information and related Technology (CobiT) rammeverk som grunnlag for prinsipper for intern kontroll og risikostyring.

Internkontroll finansiell rapportering

Styret i SpareBank 1 SMN har gitt retningslinjer for konsernets finansielle rapportering. Disse er gitt innenfor gjeldende myndighetspålagte krav og skal bidra til å sikre relevant, pålitelig, tidsriktig og lik informasjon til bankens egenkapitalbevisiere og verdipapirmarkedet forøvrig. Retningslinjene omfatter også konsernets kontakt med investorer utenom representantskapet. Divisjon Finans ledes av finansdirektør og er organisert uavhengig av forretningsområdene. Divisjonen ivaretar den finansielle rapporteringen både på morbank- og konsernnivå, og fastsetter retningslinjer for månedlig, kvartalsvis og årlig rapportering fra de ulike forretningsområdene og datterselskaper på bakgrunn av interne og eksterne krav. Finansdirektør vurderer løpende forretningsområdenes finansielle resultater og måloppnåelse, og påser at alle enhetene presterer i tråd med konsernets overordnede økonomiske målsettinger. Finansdirektør rapporterer direkte til konsernsjef.

Bankens regnskaps- og økonomiavdeling er organisert under divisjon Finans og utarbeider finansiell rapportering for SpareBank 1 SMN-konsernet. Avdelingen påser at rapporteringen skjer i samsvar med gjeldende lovgivning, regnskapsstandarder, konsernets regnskapsprinsipper og styrets retningslinjer.

Divisjonen har etablert prosesser som sørger for at regnskapsrapporteringen kvalitetssikres og at eventuelle feil og mangler følges opp og rettes løpende. Til all finansiell rapportering er det etablert en rekke kontrolltiltak for å sikre korrekt, gyldig og fullstendig rapportering. Tiltakene omfatter rimelighets- og sannsynlighetskontroller på hvert enkelt sted innefor de ulike forretningsområdene samt på et mer aggregert nivå. I tillegg utføres detaljerte avstemmingskontroller daglig og månedlig. Konsernet har etablert gode målesystemer til bruk i alle forretningsområdene i konsernet hvor de mest sentrale måltall innenfor hvert område følges opp. Hvert forretningsområde har ansvar for slik månedlig finansiell rapportering og oppfølging, og samarbeider tett med divisjon Finans i utvikling og forbedring av målesystemene. Etablerte kontrollaktiviteter evalueres jevnlig med hensyn til deres design og effektivitet.

Ekstern revisor foretar hvert kvartal forenklet revisjonskontroll av konsernets delårsregnskap. I tillegg utføres full revisjon av konsernets årsregnskap.

Intern revisjon

Intern revisor er et redskap for styret og administrasjonen for overvåking av at risikostyringsprosessen er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt. Ernst & Young har stått for leveranse av internrevisjonstjenester for konsernet siden 2004, men fra 2012 vil dette utføres av KPMG. Leveransen av internrevisjonstjenester omfatter morbanken, datterselskap underlagt forskrift om risikostyring og internkontroll samt andre vesentlige datterselskaper. Internrevisjonens hovedoppgave er å bekrefte at den etablerte internkontrollen fungerer som forutsatt samt å påse at etablerte risikostyringstiltak er tilstrekkelige i forhold til bankens risikoprofil. Internrevisjonen rapporterer tertialvis til styret som vedtar årsplaner og budsjett for internrevisjonen. Internrevisjonens rapporter og anbefalinger over forbedringer i bankens risikostyring blir kontinuerlig gjennomgått og implementert.

Internrevisjonen utfører operasjonell revisjon av enheter og forretningsområder i SpareBank 1 SMN. Intern revisor gjennomfører ingen finansiell revisjon for konsernet, da dette gjennomføres av ekstern revisor. Det utarbeides en revisjonsplan som diskuteres med konsernledelsen, behandles i revisjonsutvalget og godkjennes av styret. Revisjonens risikovurderinger ligger til grunn for hvilke områder som skal gjennomgås. Det utarbeides særskilte revisjonsrapporter med resultater og forslag til forbedringstiltak som presenteres for ansvarlig leder og konsernets ledelse. Et sammendrag av rapportene sendes tertialvis til revisjonsutvalget

og styret. Intern revisor legger årlig frem for styret en plan for gjennomføring av revisjonsarbeidet. Eventuelle konsulentoppdrag utføres innenfor standarder og anbefalinger som gjelder for internrevisorer (IIA/NIRF).

Etikk og varsling

Det er utarbeidet egne etiske retningslinjer for konsernet og dets ansatte, og etikk er fast tema på kurs for alle nyansatte. Dette skal bidra til at verdigrunnet og de etiske retningslinjene blir godt kommunisert og gjort kjent i hele organisasjonen. Det er etablert klare retningslinjer for intern kommunikasjon dersom ansatte får kunnskap om forhold som er i strid med eksterne eller interne bestemmelser eller andre forhold som kan være med på å skade konsernets omdømme eller finansielle situasjon. Det er gitt regler for ansatte til å informere videre dersom vedkommende får kunnskap om forhold som er i strid med eksterne eller interne bestemmelser, eller som kan skade konsernets omdømme.

For videre informasjon om risikostyring og internkontroll, se egen note i årsrapporten vedrørende finansiell risikostyring samt eget kapittel om risiko- og kapitalstyring.

Avvik fra anbefalingens pkt. 10: Ingen

Godtgjørelse til styret

(anbefalingens pkt. 11)

Styrehonorarene som innstilles av valgkomiteen for representantskapet og som fastsettes av representantskapet, er ikke resultatavhengige og det utstedes ikke opsjoner til styremedlemmene. Styrets leder og nestleder godtgjøres særskilt og styremedlemmer som deltar i styreutvalg tilleggs godtgjøres for dette. Ingen av styrets medlemmer valgt av representantskapet har oppgaver for konsernet utover styrevervet. Nærmere informasjon om kompensasjon for styret, revisjonsutvalg og godtgjørelsesutvalg fremgår av note i årsrapporten.

Avvik fra anbefalingens pkt. 11: Ingen

Godtgjørelse til ledende ansatte

(anbefalingens pkt. 12)

Styret har etablert et godtgjørelsesutvalg som fungerer som et forberedende organ for styret i saker som gjelder vurdering av og kompensasjon til konsernsjefen. Videre skal utvalget innstille overfor styret på retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte (konsernledelsen). Det er styret som fastsetter godtgjørelsesutvalgets mandat. Se også omtale av styrets godtgjørelsesutvalg under pkt. 9. En beskrivelse av godtgjørelse til konsernsjefen og ledende ansatte fremgår av egen note i årsrapporten.

Avvik fra anbefalingens pkt. 12: Ingen

Informasjon og kommunikasjon

(anbefalingens pkt. 13)

Bankens informasjonspolitikk er basert på en fullstendig og effektiv kommunikasjon for å underbygge tillitsforholdet mellom eiere, styret og ledelsen samt sørge for at bankens interessegrupper har en løpende mulighet til å vurdere og forholde seg til banken. Bankens informasjonspolitikk er basert på en aktiv dialog med bankens ulike interessegrupper der åpenhet, forutsigbarhet og gjennomsiktighet settes i fokus.

Den åpne informasjonspraksisen skal være i samsvar med bankens etiske retningslinjer og sparebanklovens § 21, med de begrensninger som følger av taushetsplikten og til en hver tid gjeldende børsregler. Korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om bankens utvikling og resultater skal skape tillit overfor investormarkedet. Informasjon til markedet formidles gjennom kvartalsvise investorpresentasjoner, eget Investor Relations-område på bankens hjemmeside og børsmeldinger. Konsernets finanskalender blir offentliggjort på bankens hjemmeside.

Det avholdes også regelmessig presentasjoner overfor internasjonale samarbeidspartnere, långivere og investorer. Styret har vedtatt en egen kommunikasjonsstrategi som gir føringer for hvem som kan uttale seg på vegne av SpareBank 1 SMN og i hvilke saker. SpareBank 1 SMN har fått tildelt informasjonsmerke fra Oslo Børs med utgangspunkt i at banken tilfredsstiller visse krav til omfang og distribusjon av informasjon.

Avvik fra anbefalingens pkt. 13: Ingen

Selskapsovertakelse

(anbefalingens pkt. 14)

SpareBank 1 SMN er en selveiende institusjon som ikke kan bli overtatt av andre gjennom oppkjøp. Eierstrukturen i en sparebank er lovregulert og ingen kan eie mer enn ti prosent av sparebankens eierandelskapital. Ved erverv utover dette må det søkes tillatelse fra Finanstilsynet. Oversikt over de 20 største egenkapitalbeveiseierne i SpareBank 1 SMN finnes på bankens hjemmeside smn.no/ir.

Avvik fra anbefalingens pkt. 14: Lovpålagt eierbegrensning

Revisor

(anbefalingens pkt. 15)

Ekstern revisor velges av representantskapet etter innstilling fra revisjonsutvalget. Banken har samme revisor i morselskapet og i alle datterselskap. Ekstern revisor foretar den lovbestemte bekreftelsen av økonomisk informasjon som foretakene gir i sine offentlige regnskap. Ekstern revisor presenterer årlig en plan for revisjonsarbeidet for revisjonsutvalget. Ekstern revisor deltar i styremøtene som behandler årsregnskapet og i tillegg møter revisor i revisjonsutvalgets møter som behandler regnskapet.

Styret avholder årlig minst ett møte med revisor uten at konsernsjefen eller andre fra den daglige ledelsen er til stede. Det er ikke fastsatt retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon, men ekstern revisor har ikke utført rådgivningsoppdrag av betydning for konsernet i 2011. Eventuell rådgivning fra ekstern revisor skal til en hver tid ligge innenfor rammene av revisorlovens § 4-5. Styret orienterer representantskapet om ekstern revisors godtgjørelse for revisjon og eventuelt andre tjenester.

Ekstern revisor gir revisjonsutvalget en beskrivelse av hovedelementene i revisjonen foregående regnskapsår, herunder om det er identifisert vesentlige svakheter i bankens interne kontroll knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen inklusive eventuelle forslag til forbedringer. I tillegg bekrefter revisor sin uavhengighet og opplyser om hvilke andre tjenester enn lovpliktig revisjon som er levert til foretaket i løpet av regnskapsåret.

Avvik fra anbefalingens pkt. 15: Det er ikke fastsatt retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon, men revisor oppsummerer årlig hvilke tjenester som er levert til konsernet i tillegg til ordinær revisjon.

Vedlegg til SAK 6 - Fastsettelse av endelig regnskap for 2011

Tittel: Revisjonsberetning

Vedlegg nr.: 6 -6

Til representantskapet i SpareBank 1 SMN

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for SpareBank 1 SMN som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31.12.2011, resultatregnskap og utvidet resultatregnskap, oppstilling av endringer i egenkapital, kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet SpareBank 1 SMN' finansielle stilling per 31.12.2011 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Deloitte.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen, redegjørelsen om foretaksstyring og anvendelse av overskuddet

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og redegjørelsen om foretaksstyring om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift, samt forslaget til anvendelse av overskuddet, er i samsvar med lov og forskrifter og at opplysningene er konsistent med årsregnskapet.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Trondheim, 20.02.2012

Deloitte AS

Per K. Forseth
statsautorisert revisor

Vedlegg til SAK 6 - Fastsettelse av endelig regnskap for 2011

Tittel: Kontrollkomiteens melding

Vedlegg nr.: 6→7

Til
Representantskapet i
SpareBank 1 SMN

Kontrollkomiteens melding for 2011

Kontrollkomiteen har utført sitt verv i henhold til Sparebankloven og instruks for komiteen.

Bankens virksomhet i 2011 har vært i samsvar med Sparebankloven, bankens vedtekter og andre bestemmelser som banken har plikt til å rette seg etter.

Det fremlagte årsoppgjør er avgitt i samsvar med Sparebanklovens og Finanstilsynets bestemmelser.

Representantskapet kan fastsette resultatregnskapet og balanse som bankens regnskap for 2011.

Trondheim 21. februar 2012

Kontrollkomiteen
i
SpareBank 1 SMN

Rolf Røkke
leder

Anders Lian

Terje Ruud

SAK 7
Til Representantskapet

Revisjonshonorar 2011

Møte den: 06.03.2012

Sammendrag:

Vedlagt følger anmodning om revisjonshonorar for 2011 på 845.000 kroner (eks. mva) fra Deloitte AS v/ revisor Per Forseth.

Forslag til vedtak:

Representantskapet vedtok et revisjonshonorar på 845.000 kroner for 2011.

Representantskapet i
Sparebank 1 SMN

Besøksadresse:
Dyre Halses gate 1 A

Tlf: +47 73 87 69 00
Faks: +47 73 87 69 01
www.deloitte.no

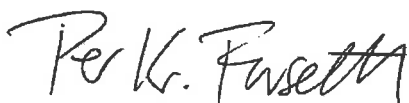
21. februar 2012

REVISJONSHONORAR 2011

Vi ber om at vårt revisjonshonorar for år 2011 blir fastsatt til

Kr. 845,000,- (eks. mva.)

Med vennlig hilsen
Deloitte AS

Per Kr. Forseth

[12 100300-12-rett 1]

SAK 8
Til Representantskapet

Kontrollkomiteens årsrapport

Møte den: 06.03.2012

Sammendrag:

Vedlagt følger til orientering kontrollkomiteens årsrapport for perioden mars 2011 til februar 2012.

Trondheim, 20. februar 2012

Rolf Røkke
kontrollkomiteens leder

Forslag til vedtak:

Representantskapet tok kontrollkomiteens årsrapport til orientering.

ÅRSRAPPORT FOR KONTROLLKOMITEEN

I

SpareBank 1 SMN 2011

(Mars 2011 - Februar 2012)

Kopi:

- Styret
- Konsernsjef
- Deloitte AS v/revisor Per Kr. Forseth
- KPMG AS v/ internrevisor Sverre Einersen

Hjemmel

Kontrollkomiteens arbeid er hjemlet i sparebanklovens § 13 samt i Kredittilsynets normalinstruks.

Kontrollkomiteens formål er å føre tilsyn med at banken virker på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lover og forskrifter, vedtekter, retningslinjer fastsatt av representantskapet samt pålegg og henstillinger fra Kredittilsynet. Arbeidet omfatter hele virksomheten inkl. datterselskap. Kontrollkomiteen er en egen valgt komité i datterselskapet SpareBank 1 SMN Finans.

For å ivareta oppgavene skal komiteen blant annet:

- Gjennomgå utvalgte styrebeslutninger og arbeidsdokumenter og påse at styret følger opp sine beslutninger
- Følge med i utviklingen av sentrale nøkkeltall
- Få seg forelagt dokumentasjon for bankens kontrollopplegg og påse at kontrollen virker som forutsatt.
- Gjennomgå interne revisjonsrapporter og valgt revisors skriftlige henvendelser til banken og påse at evt. anmerkninger blir forsvarlig behandlet.
- Samarbeide med styrets leder og selskapets revisor om arbeidsplaner og viktige observasjoner jfr. instruksens § 5

Referat fra kontrollkomiteens møter sendes til bankens styre, representantskapets leder, internrevisor samt risk manager. Videre fremlegges kontrollkomiteens protokoller i representantskapsmøtene.

Komiteens arbeid 2011/2012

Arbeidet er utført i henhold til plan for komiteens arbeid. Det er avholdt 8 møter i perioden. Det er avholdt møte med hhv. representantskapets leder, styrets leder og revisjonsutvalgets leder. Kontrollkomiteen har videre hatt møte med ekstern revisor ifm gjennomgang av årsregnskap. Internrevisjonen og bankens risk manager møter ved behov.

Kontrollkomiteens leder har deltatt i møte med valgkomiteen til representantskapet i fm. forberedelsene av valget i 2012, samt møte med Finanstilsynet i fm Finanstilsynets stedlige tilsyn av banken.

Hensikten med rapporten er å gi en systematisk fremstilling av det arbeidet som kontrollkomiteen har foretatt.

Følgende saker har blitt gjennomgått på hvert møte:

- Styresaker
- Konsernsjefen har møtt i alle møter og gitt en grundig orientering om bankens drift og aktuelle saker.
- Lån til ansatte og tillitsvalgte, lån til selskaper der ansatte i banken har tillitsverv
- Protokoller fra SpareBank 1 SMN Fondet
- Kontrollkomiteen er også valgt kontrollkomité for SpareBank 1 SMN Finans AS

Kontrollkomiteen har gjennom året hatt ulike tilleggstema for å sikre at komiteen utfører sitt arbeid iht formålet. Følgende tema er behandlet siste år:

- Internrevisjonsrapporter 2011 samt revisjonsplan 2012
- Ekstern revisor management letter for 2011
- Gjennomgang av:
 - ICAAP - rapport
 - risikoreporter
 - konkursen i Roll Severin-systemet
 - årsrapport fra valideringskomiteen
 - status for strategiarbeidet
 - divisjon Markets og SpareBank 1 Markets
 - noen større engasjement og spesielt gjennomgang av store, utsatte engasjement
 - status ny finanslovgivning
 - status sikkerhetsområdet med spesielt fokus på fysisk sikring
 - bankens godtgjørelsesordninger
 - status compliancefunksjonen

Kontrollkomiteen har evaluert dagens instruks for kontrollkomiteens arbeid og funnet at den er dekkende for arbeidet. Kontrollkomiteen avventer arbeidet med ny finanslovgivning før instruksen evt. revideres.

Årsoppgjøret:

Kontrollkomiteen har fått presentert årsoppgjøret for 2011 og har hatt en gjennomgang av dette med styrets leder, konsernsjef og ekstern revisor. For øvrig vises til kontrollkomiteens melding for 2011.

Komiteen vil takke for et godt og utbytterikt samarbeid.

Trondheim 21. februar 2012

Rolf Røkke
leder

Anders Lian

Terje Ruud